

Benedek
Szabolcs

KOMMUNIKÁCIÓS ZAVAR

PONT
Kvado

Benedek Szabolcs

KOMMUNIKÁCIÓS ZAVAR

Novellák, 2000–2005

Kommunikációs zavar

Nagyanyónak kikerekedett a szeme, arca hamvaspirosból rózsaszínűvé vált, összecsapta a kezeit, és mielőtt Tomi anyja egy szót szólhatott volna, azt kérdezte, hogy:

– Atyaisten! Mi van a gyerekkel?

– Ssss, ssss – akár valami kipukkadt gumilabda, úgy csinált Tomi anyja. Tomi gurgulázva kacagott a szőnyegen, kezében a bádog úrhajóval, amit most adott oda neki Nagyanyó. Az anyját nézte, amint ingatja a fejét, s egyszerre vág szigorú meg kétségbeesett arcot, karon fogja Nagyanyót, és kissé hátrébb vonszolja, egészen a küszöbzig.

Tomi nem hallotta, mert a hallótávolságán kívülre értek (amúgy se figyelt oda, lekötötte figyelmét a bádog úrhajó), ahogy az anyja azt mondja Nagyanyónak:

– Nem szabad szóvá tenni!

– Hogy ne tenném szóvá? – háborgott Nagyanyó. – Nem beszélt eddig így. Semmi baja nem volt. Azon az ünnepségen is olyan gyönyörűen szavalt, öröm volt hallgatni.

– De akkor se, értsd meg...

– Mit csináltatok vele? Megijesztettétek talán?

– Nem, nem ijesztettük meg, ugyan már, hova gondolsz...

– Akkor megijedt valamitől.

Elhallgattak, egyforma szigorú-kétségbeesett arccal nézték Tomit, aki előttük állt, és feléjük nyújtotta a bádog úrhajót.

Tomi mondani akart valamit, végül szó nélkül a Nagyanyó kezébe nyomta az új játékszert, visszaült a szőnyegre, és azon gondolkodott, mitől olyan fura ez az egész. De hogy mi a fura, azt nem tudta magának se megmondani.

*

– Gyönyörű a pólód, Tomi. Nagyon szép.

Tomi mosolyra húzta a száját, végigsimította a pólóját.

– Állj föl, ha hozzád beszélnek, Tomi.

Tomi engedelmesen fölállt. Az idegen néni kedvesen mosolygott reá.

– Tényleg nagyon tetszik a pólód. Új?

Tomi bólintott.

– Azok a moncsicsik nagyon szépek rajta. Az én gyerekeim is szeretik a moncsicsikat, Tomi. Neked van otthon moncsicsid?

Tomi bólintott. Lehajtotta a fejét, a pólóján lévő két kis szőrös, mosolygós majmocskát nézte. A moncsicsikat. Az otthoni is az eszébe jutott, ahogy kapaszkodik az olvasólámpa vezetékébe. Ha hazaér, fog is játszani vele.

– Szereted a moncsicsikat, Tomi?

Tomi bólintott.

– Felelj szépen Anna néninek, Tomi, ne csak a fejedet ingasd.

– Szeretem.

Az osztályon, mint a tavaszi szellő, suhant át az elnyomott kacaj. A tanító néni csendet intett. Tomi becsukta a szemeit, és nagyon gyorsan azt képzelte, hogy ő egy kígyó. Egy csúf, tekerdő, nyálkás kígyó, aki sziszeg.

– Tónusos – bólogatott Anna néni. – Tónusos dadogás. Fölírom a gyerek nevét.

*

Tomi nem szerette a nevét. Gyűlölte. Félt tőle. Időnként dühös volt magára, hogy neki ilyen neve van. Igazán lehetne jobb neve is. Mondjuk Attila. Vagy Balázs. Irigylte azokat, akiknek ennyire könnyű a nevük.

– Hogy hívnak? – kérdezte Anna néni.

„Most minek kérdi?” – gondolta Tomi. Tudja úgyis. Nagyon jól tudja. Bemutatkozott már neki. A tanító néni is elárulta a nevét. Föl van írva arra a papírra, ott, az íróasztalon. Ha tudja, akkor minek kérdi?

Anna néni kedvesen mosolygott.

– Mondd meg hát szépen a nevedet, Tomi. Mondd meg nekem.

Tessék. Most is kimondta. Minek kérdi?

– Szeretném tudni a nevedet.

Tomi nagyot sóhajtott, a kis versikéket nézte a falon. Ismerte valamennyit. Valamikor mondogatta is őket. Még az óvodában, kórusban a többiekkel, meg egyedül, ünnepeken. Mostanában már nem szokott verset mondani.

– Nos?

Tomi kinyitotta a száját.

– Hogy hívnak, Tomi?

S Tomi megmondta. Vagyis meg akarta mondani. Csak épp a név nem akart kicsúszni a száján. Megjelent, izgett-mozgott Tomi ajkain, előrébb azonban a világért sem jött. Mint valami gonosz kis manócska, táncra perdült, a kemény lábaival tapos-ta Tomit, pattogott, ugrált, de nem akart előbújni.

– Jól van, Tomi.

Anna néni megsimogatta Tomi vöröslő fejét. Mosolygott. Tomi a legszívesebben pofon vágta volna. Mindjárt jól meggyomrozza Anna nénit.

*

Dénes a táskáját lóbálta, gúnyosan mosolygott, és ahogy beszélt, minden egyes szótagonál ütemesen rezgett a terebélyes tokája:

– Szerintem szerelmes vagy belé.

Tomi a fejét rázta, s közben érezte, hogy elvörösödik. A füle forróvá vált, mint mindig, amikor elpirult. Dénes rögtön szová is tette:

– Látszik, hogy szerelmes vagy belé. Tiszta vörös a fejed.

– Nem vagyok szerelmes! – kiáltotta ingerülten Tomi.

A szerelem nem jó dolog. A szerelem égő. A többiek cikiznek miatta, pusmognak, vihognak, ujjal mutogatnak. Még csak az kéne, hogy ezt is rákenjék, hogy ezen is csúfolódjanak.

– Most miért nem vallod be? – Dénes a táskájával hátra vágta Tomit, majdnem lesodorta a járdáról. – Mindenki tudja, hogy szerelmes vagy belé. Adrienn is tudja.

Tomi arca egy másodperc alatt vörösről fehérre változott:

– Adrienn is?

– Szerintem ő is – vonogatta a vállait Dénes. – Réka mondta, hogy a múltkor beszélgettek rólad.

– Rólam? – Tominak remegett a hangja. – Mit beszéltek?

– Biztos azt, hogy milyen gyerek vagy – Dénes csúfondárosan vigyorgott. – Például megbeszélték, hogy milyen leszel majd az ágyban. Amikor fekszel Adrienn mellett, és mondod neki: „Szeretlek”.

S Dénes tisztára olyan volt, akár egy kígyó. Egy csúf, teker-gő, nyálas kígyó, aki sziszeg.

*

Tomi szeretett volna olyan lenni, amilyen Ákos. Persze, ki nem szeretett volna? Ákos sztár volt, nagymenő. Nyugati autójuk volt, Bécsből hozták, akár a videót. S minden film megvolt nekik, még mielőtt leadták volna őket a tévében. Ha valaki azt mondta az osztályban, hogy lesz ma este a tévében egy jó film, Ákos azonnal letromfolta, hogy ő már látta, sőt meg is van otthon, s elkezdett a jó filmből részleteket mesélni. Ilyenkor négyen-öten is köréje gyűltek, és hallgatták Ákost.

Tomi figyelte, Ákos hogyan beszél. Lendületesen, hangosan, élénk taglejtésekkel. Időnként vicceket, poénokat helyezett el a mondatai között, azokon harsányan, eget rengetően röhögött, és vele együtt nevettek a többiek is. A lányok. Csinos lányok álltak Ákos körül, az osztály, az évfolyam szépei. Tomi gyakran gondolt rájuk otthon, lámpaoltás után, a posztárok posztterivel telezsúfolt gyerekszoba magányában. S gyakran gondolt Ákosra is, délutánonként, amikor senki nem volt otthon. Olyankor fölállt a lecke mellől, és lendületesen, hangosan, élénk taglejtésekkel beszélni kezdett. Mintha Ákos beszélne. Időnként vicceket, poénokat helyezett el a mondatai között, azokon harsányan, eget rengetően röhögött. Vele nevettek a többiek. Mert odaképzelte maga köré a csinos lányokat is, az osztály, az évfolyam szépeit.

– Jössz táncolni?

Tomi megfordult, szembetalálta magát azzal a fogszabályozós lánnyal, kicsit gondolkodnia kellett, hogy hívják, azután beugrott: Krisztina. Pár hete kezdték a gimnáziumot, minden új volt, Tomi feje is tele volt az új nevekkal, időnként keresgélnie kellett, melyikhez melyik arc tartozik. Ahogy eszébe jutott: Krisztina, az is az agyába villant, hogy ennek a lánynak milyen nehéz neve van. Krisztina – mint amikor az autók tetején kopog a jégeső.

– Jössz táncolni? – ismételte Krisztina, és úgy mosolygott, hogy ne látszódjék a fogszabályozója. Tomi akkor jött rá, mi a fura benne: nem viseli a szemüvegét.

A hangszórókból George Harrison dala csöndült fel: „Rád irányítom a gondolataimat”. Tomi bólintott, követte Krisztinát a tornaterem felé. Félúton visszafordult, vetett még egy pillantást Ákosra, és nem tudta, valóban hallja-e, vagy csak képzeli az évfolyam szépeinek gyöngyöző kacagását.

A tornateremben villódzó fények fogadták. Meg majdnem a

teljes első évfolyam. Krisztina megállt, megfordult, riszálni kezdte természetes fenekét. Tomi ütemesen lépdelt George Harrison dalának ritmusára. Egyet előre, egyet hátra. Egyet előre, egyet hátra. Időnként tévesztett, ám ezt nem vette észre senki.

*

Nagyanyó levette a szemüvegét, a köténye szélével törölgetni kezdte. Mint mindig, amikor idegesítette valami.

– Hogy micsoda?

– Újságíró.

Nagyanyó rálehel a szemüveg lencséire. Előbb a jobbra, aztán a balra. Majd az ablak felé fordította, vizsgálgatta a még rajta lévő foltokat.

– Újságíró – úgy mondta ez Nagyanyó, mint amikor Nagyapónak mondja: „A motort szereltem”. S abból mindenki tudhatta, hogy Nagyapó a borospincében töltötte a fél délutánt.

Tomi letette a könyvet az asztalra, a művirágok mellé. Főlkelt, óvatosan a csukott ajtóhoz lopózott, fülét az ajtó réséhez tapasztotta, kisandított a viaszfüggöny mögül. Ott ült az egész család, szépen, húsvéttól illatosan. Tomi az apját látta szemközt, amint az lehajtotta a fejét és a kövezet repedéseit vizsgálta. Komor volt a tekintete. Komor és szomorú.

– S hogy fog majd beszélni? – kérdezte Nagyanyó.

– Nem riporter lesz – magyarázta Tomi anyja. – Újságíró.

– Az nem ugyanaz?

– Nem. A riporter beszélget az emberekkel. Az újságíró meg leírja az eseményeket. Hogy mi történt. Cikket ír, elemzéseket. Tomi abban nagyon ügyes. Nagyon jól fogalmaz – a csukott ajtó, a viaszfüggöny felé mutatott, Tomi vissza is húzódott. – S sokat tud. Bújja a könyveket. Most is olvas valamit.

– Az újságíráshoz nem kell beszélni? – Nagyanyó hangja szigorúan zengett, Tomi behunyta a szemét, és elképzelte Nagyapót, amint összerezzen.

– Nem kell – vágta rá az anyja.

– Hogyne kéne – mondta Nagyanyó. – Az újságírónak kell beszélnie.

– Valamennyit biztosan kell – hallotta Tomi az apja komor hangját. Kisandított megint: még mindig a kövezet repedéseit nézte.

– Olyan nincs, hogy ne beszéljen – folytatta Nagyanyó. – Ha nem beszél, hogyan kérdez? Ha meg nem kérdez, honnét tudja, hogy mit írjon meg?

Csönd támadt. Tomi hallotta, hogy egy légy neszez az ablak és a függöny között. Arra gondolt, mindjárt odamegy, és a függönnyel agyonnyomja.

Odament, de nem nyomta agyon a legyet. A kezébe vette a könyvet, lovagok néztek vissza reá, csaták, csataképek. Nézte a könyvet, ám nem tudott olvasni belőle egy sornyt sem.

Nyílt az ajtó, rezgett a viaszfüggöny. Az anyja jött be.

– Gyere ki. Egyél sütit. Nagyanyó csinálta. Nagyon finom.

Tomi némi habozás után engedelmesen fölállt. Kiment a konyhába, leült az asztal mellé. Beleharapott a meggyes pitébe. Állta a pillantások keresztútját.

*

Tomit fölszólították. Ilyen máskor is megesett. Volt, hogy Nagyanyó biztatására az anyja bement, és beszélt egy-két tanárral: igenis piszkálják az órákon Tomit. Feleltessék. Kérdezzék. Beszéltessék. Nem szabad kukán ülnie.

De ez egy új tanár volt. Kedves, középkorú, barátságos hölgy. Amikor Tomi nekikezdett, néhány mondat után leállította, és elnézést kért.

– Ne haragudj – mondta. – Én ezt nem tudtam... Szerintem gyere ki az első padba, és írd le. Elolvasom és leosztályozom. Nem lesz abból semmi baj.

– Inkább elmondanám – Tomi elvörösödött.

– Úgy gondolod? – mosolygott a kedves, középkorú, barátságos hölgy. – Rendben. Próbáld meg akkor.

Pár mondattal később azt mondta:

– Én mégis azt javaslom: gyere ki az első padba. Nem akarlak gyötörni. Írd le, én pedig leosztályozom.

*

Több mindent utált tiszta szívből Tomi.

Például a boltokat.

Amikor fölépült a társasházuk, olyan környékre költöztek, ahol csupa-csupa új épület állt. Kint, a város szélén, távol a nagy áruházaktól. A környéket két kicsi bolt látta el, mindket-

tő családi vállalkozásban működött. Nem önkiszolgáló boltok voltak, be kellett menni, nekitámaszkodni a pultnak, és mondani, hogy mi kellene. Péntek délutánonként, szombat délelőttönként odajárt az egész lakótelep. Ki az egyikbe, ki a másikba, ki fölváltva mind a kettőbe.

Péntek délutánonként, amikor az anyja hazaért a munkából, és Tomi is hazavonatozott a fővárosból, az egyetemről, a kölcsönös puszizkodás után Tomi rendszerint aggódva figyelte a bevásárlókosarat, vajon mi maradt ki belőle. Mert többnyire kimaradt belőle valami. Ha például tizenöt deka párizsi maradt ki belőle, az Tomi számára nem volt jó dolog.

Annál rosszabb csak a tizenöt deka trappista volt.

Persze, hogy ő volt a legfürgébb, leszaladt a boltba, bár inkább vánszorgott, és útközben azon tépelődött, hogyan mondja majd, melyik a legjobb formula, mely szavakat tudja a legkönnyebben, a legsimábban kiejteni.

Akárhogy is gondolkodott rajta, a „tizenöt”-öt és a „trappistát”-t nem tudta elkerülni.

Többnyire mutogatás lett belőle.

Akkor vörösödött el igazán Tomi, amikor egész bevásárlócédulával ment vásárolni. Makogott, mekegett, próbált olyan arcot vágni, mint aki azon gondolkodik, mit vegyen, azért tart hosszú szünetet. A vége az lett, hogy a tulajdonosnő szánakozó mosollyal elkérte a cédulát, és ami azon szerepelt, azt szépen, sorban, tételesen kipakolta eléje a pultra.

Azután nem szerette Tomi a bemutatkozásokat sem. Olyankor sajnálta a leginkább, hogy nem Attila vagy Balázs. „Tamás” – úgy mondta nevét, mint ha azt mondaná, hogy „tizenöt”, vagy hogy „trappista”. A kézfogás és a név kimondása szinte sose volt szinkronban. Kezet szorított, meghallgatta a másik fél nevét, utána nézte a csodálkozó arcát, amint arra vár, hogy ő is megmondja.

Megmondta, azután, hogy megunták a kézrázást és elengedték a kezét.

Az egyetem azzal kezdődött, hogy egy csomó mindenkinek be kellett mutatkoznia. Tanárnak, csoporttársnak, szobatársnak, útitársnak. „Tamás.” „Tizenöt.” „Trappista.” Miért nem Attila vagy Balázs?

S nem szerette Tomi a nyelvórákat sem. Azokat nagyon nem szerette.

A nyelvórákon mindig szerepelni kellett. Nem bújhatott el a jegyzetek mögé, nem tehetett úgy, mint aki nem figyel. Előbb-utóbb fölszólították. Olvasnia kellett. Szóláncot fűzni. Hiányzó mondatrészt kiegészíteni. Nem tellett bele sok idő, észrevet-
te: hiába a humorba fojtott igyekezet, a többiek nem szeretik, ha őt osztják be párnak a dialógusokhoz.

Végül azt mondta négy szemközt a nyelvtanár:

– Nem akarom magát froclizni, Tamás. Látom, hogy gondjai vannak. Én megértő ember vagyok. Azt javaslom, írjon minden órára egy kis házfogalmazást. Egy fél- vagy egy oldalast az előző óra anyagából. Azt úgy veszem, hogy aktívan részt vesz az óráimon, és le tudom félévkor osztályozni.

Tomi bólogatott, a szíve egyszerre volt hálával és szomorúsággal tele. Nézte a tanár szemüveges, kövérkés arcát, és arra gondolt: végtére is tényleg megértő ember. Mi mást lehetne várni?

*

Volt két lány.

Az egyik nagyon szerette Tomi írásait. Odavolt értük. Fűnek-fának dicsekedett azzal, hogy a pasija író. Nem fényképeket hurcolt magával Tomiról, hanem a szőttestarisznyájában mindig ott volt Tominak egy-két írása, azokat mutogatta a barátnőinek. S abban a tarisznyában mindig volt még egy Salinger-kötet is, meg egy walkman, Doors- és Suzanne Vega-kazettákkal. Tomi írásai igazán megtisztelő társaságában utaztak.

A lány a szakításkor, a Múzeum-kertben azt is elárulta Tominak, hogy mindig idegesítette, hogy minden dologban neki kellett beszélnie:

– A boltban én kértem helyetted a kaját. A vendéglőben én mondtam meg a pincérnek, hogy mit kérünk. Kocsmában én kértem a sört. A könyvesboltban én kérdeztem meg, megvan-e ez meg az a könyv. A vasútállomáson én kérdeztem meg, mikor indul a vonat, és én kértem vonatjegyet. A könyvtárban én mondtam meg, hogy mit szeretnél te fénymásoltatni. Én hívtam föl a mozit és foglaltam mozijegyet. Én mentem be a te tanszékedre, és kérdeztem meg, hogy mikor lesz a vizsgád. Egyszer – a lány úgy fújta ki a levegőt, mintha hónapokon keresztül visszatartotta volna –, én csináltam mindent helyetted. S tudod, egy nőnek szükséges van arra, hogy nőnek érezze magát. Ehhez viszont az kell, hogy a partnere férfi legyen.

Tomi bólintott. S elhúzta a kezét, amikor a lány meg akarta simogatni.

Miután az első írása egy komoly irodalmi lapban megjelent, kifénymásolta, és elküldte a lánynak. Elküldte a másodikat is. Nem kapott egyikre se választ. Nem is hallott többet arról a lányról.

Volt egy másik lány. Az is szerette Tomi írásait. S szerette azt is, hogy Tomi társaságában híres írókkal találkozik. Egyszer, egy kocsmában, részeg csókolózás közepette azt mondta, hogy egyáltalán nem zavarja a tónusos dadogás. Sőt, kifejezetten szexinek tartja.

Később elhatározta, hogy vállalkozásba kezd. Kis céget alapított, Tomi nem is értette pontosan, mivel foglalkozik. A lány folyton azt bizonygatta neki:

– Téged is bevinnélek, de akkor meg kéne tanulnod rendesen beszélni.

Nem vette be. Bevett valaki mást, rövidesen férjhez ment hozzá.

*

Tomi egyik csoporttársa megismerkedett egy pszichológussal, akinek Andor volt a neve. Hamarosan egész társaság kerekedett köréje Tomi csoporttársaiból. Összehaverkodtak, beszélgettek, borozgattak, megváltották a világot. S meséltek Andornak arról, hogyan élnek, mit csinálnak, mi foglalkoztatja őket a leginkább.

Meséltek az egyetemről. Meséltek Tomiról.

Andor pedig elhívatta magához Tomihoz. Elhívatta egyszer, kétszer, egymást követően többször is. Nem mondták ki, de mégis csak afféle terápia lett belőle. Összehaverkodtak, beszélgettek, borozgattak, megváltották a világot.

Andor rajzoltatott Tomival egy fát. Szép, egészséges fa lett belőle. Andor elolvasta Tomi írásait. Nem talált bennük kivetnivalót. „Annyira vagy agybajos, amennyire bármelyikünk” – viccelődött Andor, és megcsapkodta Tomi vállait. Tomi majdnem lecsúszott Andor nagy foteljéről, ő is nevetett.

Később Andor fura dolgokról beszélt neki. Szülő-gyermek kapcsolatról. A lelki fejlődés szakaszairól. Pszichoszomatikus jelenségekről. Szeretetéhségről. Szeretethiányról. Ragaszkodásról, elszakadásról. Szerepekről, önfogadásról.

Egy idő után elmaradtak Tomi látogatásai. Hol egyikük, hol másikuk mondta le különféle okok miatt a megbeszélt időpontokat. Aztán nem is keresték egymást. Hosszú hónapokat követően Tomi akkor találkozott újra Andorral, amikor az egész társaság fölment Andorhoz, és boroztak, haverkodtak, megváltották a világot.

Andor egy szóval sem említette az „afféle terápiát”. Együtt nevetett, együtt röhögött a többiekkel. Tomi is röhögött, és arra gondolt, hogy igazából nem is az a fontos, mi volt, meg hogy miért. Nem az okokat akarja tudni. Az okok mind-mind elméletek. Ő inkább előre szeretne nézni. Hogy mi lesz belőle. Belőle, és az ajkain pattogó gonosz kis manócskából.

*

Ketten hallgatták meg: egy fiatalabb és egy idősebb nő. Mindketten nagyon barátságosak voltak, nem lehetett rájuk semmi panasz. Megkínálták kávéval (Tomi nem kért), ásványvízzel (buborékosat kért). Mosolyogtak, kedveskedtek, udvariaskodtak. Ám a csalódottságukat nem tudták leplezni.

Tomi figyelte, miként járják körbe a témát. Úgyesen, diplomatikusan. Az idősebb nő elmondta, hogy Tomi írásbelije nagyon jól sikerült, a kimagasló eredmények közé tartozott, ez pedig nem kis dolog, mert a teszt úgy volt megcsinálva, hogy nagyon alaposan fölmérhessék a jelölt felkészültségét. Egyszóval nagyon sokat vártak ettől a mai találkozástól. Az idősebb nő ekkor a fiatalabbra nézett, aki bólintott, sóhajtott, megint bólintott, és azt mondta: de hát az ember azért találkozik a jelöltekkel személyesen is, hogy minden tekintetben meggyőződhessen annak alkalmasságáról. Nem pusztán a teszt eredményére hagyatkoznak a válogatásnál. S hát most – folytatta a fiatalabb nő –, a személyes találkozó során azért kiderült olyasmis is, ami bizonyos szempontból más megvilágításba helyez bizonyos dolgokat.

– Tudja, Tamás – a nő kerülte Tomi pillantását –, nem vagyok tiszta szívemből meggyőződve, hogy magának ez az állás való.

– Értem – Tomi úgy érezte, nagy kő gördül le a szívéről. Mint mindig, amikor végre kimondatik.

Ilyenkor rendre úgy érezte: nem kell tovább görcsösen takar-

gatnia magát. A titka, amely egyáltalán nem titok, lelepleződött. Most már akár lehet beszélgetni is róla.

– Nézze, Tamás – mintha a fiatalabb nő is lendületbe jött volna ettől –, én nem kertelek: hozzánk, a céghez folyamatosan jönnek az ügyfelek. Tárgyalópartnerek, üzletfelek. Folyamatosan csöngenek a telefonok. Keresnek bennünket, egyeztetnek, üzletemelnek velünk. Időnként nagyon nagy a stressz, nagyon gyorsan kell döntenünk, és bizony nagyon gyorsan kell – a nő kicsit habozott, majd mondta tovább: –, nagyon gyorsan kell megmondanunk valamit. S félek, hogy maga erre nem alkalmas.

– Ezt mi sajnáljuk a legjobban – tette hozzá bólogatva az idősebb nő.

Tomi bólintott. Töltött még az ásványvízből.

– Azt azonban megígérem – a fiatalabb nő hangja tényleg úgy szólt, mintha esküt tenne –, hogy amint olyan állás szabadul föl nálunk, ami igazán magának való, azonnal fölhívom – Tomi önéletrajzára pillantott. – Azt írja: ügyesen fogalmaz. Hátha egyszer tudunk magának valami ennek megfelelő állást adni. Üzleti leveleket írni, efféléket... ki tudja, akármi lehet.

Tomi megint bólintott. Belekortyolt az ásványvízbe, és arra gondolt: el fogja érni a vonatot.

*

Tomi hivatalnok lett. Naphosszat egy régimódi, fényét veszített íróasztalon könyökölt, villódzó számítógép-képernyő előtt, félig teleírt A/4-es papírlapok között. Délutánra rendszerint elzsibbadt a keze, megfájdult a dereka, lüktetni kezdett a szeme. S időnként a munkáját is rettenetesen unta. De nem panaszkodott senkinek. Úgy érezte: nincs miért panaszkodnia.

Miután a munkaidő végeztével kilépett a hivatal kapuján, mint aki sose járt ott, elfeledkezett a benti dolgokról. Hazament, olvasott és írt. Sokat írt. Nem múlt el nap anélkül, hogy ne írt volna valamit. Időnként – gyakran – írás közben eszébe jutott Nagyanyó, olyankor megállt a keze a billentyűzet fölött, a falat bámulta, és arra gondolt: Nagyanyónak igaza volt. Nem lett belőle újságíró. Mégis, most kérdés helyett néz, lát, figyel. Azután mesél. Megír.

Egy napon a munkahelye és a lakása közti könyvesboltban a kezébe akadt egy dadogásról írott könyv. Három napig szeme-

zett vele, mikor végre megvette. Tomi ugyanis nem szeretett erről hallani vagy olvasni. Ha a tévében olyan filmet látott, amelyben valaki dadogott, gyorsan csatornát váltott. Ha dadogósviccet hallott, bedugta a fülét. Ha valaki a közelében az utcán vagy a villamoson dadogott, összeszorult a szíve, és ugyanúgy a torkában, a mellkasában érezte a gombócot, ugyanúgy kapkodott a levegő után, mint ahogy a közelében lévő vívta reménytelen harcát a beszédhangokkal.

Megvette a könyvet, odahaza együttében végigolvasta. Megtudta, hogy Mózes dadogott, azért beszélt helyette a fáraó és a zsidó nép előtt a fivére, Áron. Megtudta, hogy dadogott Molière, a drámaíró, Chagall, a festő, és Newton, a fizikus. Dadogott VI. György angol király, és a miniszterelnöke, Winston Churchill is. Valamint a szexszimbólum: Marilyn Monroe. Továbbá az író Thomas Mann, John Updike, és Hevesi András. „Illusztris társaság” – mosolygott Tomi.

S megtudta azt is, hogy azt, amikor ő a beszédhangokkal csatázik, a levegő után kapkod, a torkában feszül a gombóc, és azon szorong, mit szólnak ehhez azok, akik időnként szánakozó, időnként tanácstalan, időnként meglepett, időnként a mosolyukat alig vagy egyáltalán nem leplezően hallgatják, sok egyéb mellett úgy is hívják: kommunikációs zavar. Akadályt jelent abban, ami az ember számára talán a legfontosabb: hogy fölvegye egy vagy több másik emberrel a kapcsolatot. Zavarja az emberi kommunikációt.

A könyv utolsó fejezetei dadogóknak szóló jó tanácsokkal, lehetséges terápiákkal voltak tele: lassú beszéd, ütem, nagy levegő, görcsoldás, gyakori hangos olvasás. Miután végzett vele, Tomi föltette a kötetet a könyvesszekrény legfelső polcára, alig lehetett lentről vagy messzebből látni. Ám hiába tette oda, az elkövetkező napokban, hetekben sokszor eszébe jutottak a benne olvasottak. Ízlelgette, forgatta magában a szót: kommunikációs zavar. S időnként érezte magában a késztetést, hogy levegye, felüsse megint, és elolvassa azt, amit esetleg az első olvasáskor nem értett.

Azt is tudta, érezte, biztos volt benne, hogy amint enged a késztetésnek, az az első lépés lesz a dadogás leküzdéséhez vezető úton. Vagy ha nem is győzi le teljesen, legalább megpróbál fölülkerekedni rajta. Szembenéz vele, és megpróbálja kirángatni az ajkán maradt gonosz kis manócskát.

„Tomi.” „Tizenöt.” „Trappista.”

Egyik délután, a munkából hazaérve azzal a szándékkal ült a számítógép elé, hogy leírja azt, amit eddig még nem írt le soha. A szándék napközben érlelődött meg benne, a hivatalban, a ré-gimódi, fényét vesztett íróasztalon. Annyira fölvillanyozta, hogy szinte hazáig futott.

Tomi azt gépelte legföülre, a szövegszerkesztő üres ablakába: „Kommunikációs zavar”. Sebesen, lendületesen írt. Csodálko-zott, micsoda könnyedséggel gördülnek elő belőle a szavak. Mint amikor egy gátat megnyitnak valahol. Jött, jött a monda-tok árja, és Tomi nem bánta, ha esetleg nem talál medert. Éle-tében először nem bánta ezt.

Füst

Szenné égett Bakonyi Dénes reggelije, mindkét szelet a kenyérpirítóban ragadt. Talán túl vastagra vágta őket, de az is lehet, hogy azért, mert a kenyérpirítónak kiakadt a rugója, és nem lökte ki a kész pirítóst. Bakonyi Dénes az egészet akkor vette észre, amikor letörölte a füléről a borotvahab utolsó maradékát, és kiment a konyhába, hogy indulás előtt bekapjon pár falatot. Gomolygó fekete füst és elviselhetetlen szag fogadta. Első rémületében azt hitte: tűz van, mindjárt leég a méregdrága, hitelre vásárolt lakás. Amikor látta, hogy tűzről egyelőre nincs szó, káromkodva kihúzta a kenyérpirító csatlakozóját a konnektorból, kiöntötte a tartalmát a földre, vizet locsolt rá, és kinyitotta az összes ablakot. Hosszú szellőztetésre azonban nem maradt ideje. Abban a tudatban hagyta el (éhesen) a kihűlt lakást, hogy este nekiállhat a konyhában szanaszét szóródott elszenesedett kenyérmaradványok összetakarításának.

A villamos későn jött, zsúfolásig tele volt emberrel. Bakonyi Dénes föllépett a jármű peronjára, és megállt, hogy megnézzze, merre érdemes helyet keresnie. Nem tudott alaposan körülnézni, mert egy középkorú, farmerdzsekis férfi hátulról nagyot taszított rajta, és ráírvallt, hogy miért nem megy beljebb, mások is szeretnének fölszállni. „Ideges vagy, öreg? Higgadjál kicsit” – szólt vissza Bakonyi Dénes anélkül, hogy hátrafordult volna, majd amint megérezte, hogy a férfi hátulról tolja befelé, belekapaszkodott az egyik fogódzóba, és pár pillanatig ellentartott a férfi nyomásának. Csak akkor lépett tovább a villamos belsejébe, amikor megszólalt az indulásra figyelmeztető csengő. Pár méterrel később megállt, a fülébe dugta az mp3-lejátszó fülhallgatóját, beleharapott az aluljáróban vásárolt kakaócssigába, és ügyet sem vetett a középkorú, farmerdzsekis férfi méltatlankodására.

Ülőhelyet nem talált, kénytelen volt állni. Három megállón keresztül semmi különös nem történt, a harmadik megálló után azonban egy ötven év körüli nő kétszer is rácsapott Bakonyi Dénes CD- és DVD-lemezekkel teli hátizsákjára. Ez nagyon

felidegesítette Bakonyi Dénest, tartott ugyanis attól, hogy a lemezek összetörnek. Am mielőtt bármit mondott volna, a nő lehetetlenül vékony hangon ráförmedt: „Vegye már le azt a dög nagy hátizsákot, nem lehet magától elférni!”. Bakonyi Dénes egy pillanatig nem tudta eldönteni, hogy nevéssen a nő vékony hangján, vagy inkább beszéljon a hátizsák megcsapkodása miatt, végül az utóbbi mellett döntött. „Minek ütögeti a táskámat? Keressen magának más szórakozást, ha egyébre már nem telik” – mondta szájában egy nagy falat kakaócsigával a nőnek, s közben olyan fenyegető képet vágott, amelyet csak tudott. Az ötven év körüli nő nem szólt többet, a következő megállónál megüresedett egy hely, gyorsan leült.

Bakonyi Dénes a hídnál szállt le a villamosról. Azokat a munkatársakat, akiknek nem járt vállalati autó, a cég kisbusza a híd lábánál szedte össze. Bakonyi Dénes már kiokoskodta, hogy főleges autót vásárolnia, előbb-utóbb (remélhetőleg inkább előbb) el fog jutni abba a pozícióba, hogy neki is járjon a céges kocsí. Addig marad a kisbusz. Az se rossz, sokkal kényelmesebben meg lehet vele tenni az utat a híd lábától a cégig, mintha tömegközlekedési eszközökön zötykölődne az ember. Ráadásul a kisbuszon kollégák ülnek, akikkel már a beérkezés előtt meg lehet beszélni az ügyes-bajos dolgokat.

Ezen a reggel Tóth Balázs ült Bakonyi Dénes mellett. Tóth Balázs egyike volt a legfiatalabb kollégáknak: tavaly végzett az egyetemen, és rendszerint egyetemi és kollégiumi történetekkel szórakoztatta a munkatársait. Ezúttal a kollégiumi ügyeleti rendszerről, valamint egy idegesítő hangú jelzőszirénáról mesélt Bakonyi Dénesnek, aki följebb hangosította az mp3-lejátszót, és nem nagyon figyelt Tóth Balázusra. A történet végén Tóth Balázs a saját poénján nevetett, Bakonyi Dénes pedig azon kezdett el hahotázni, ahogyan Tóth Balázs összeszorított ajkakkal, résnyire nyitott szájjal vihog. Még akkor is nevettek, amikor a kisbusz befordult a cég kapuján, majd megállt a főépület előtt.

Bakonyi Dénes nem kedvelte Tóth Balázst, felfuvalkodott kis mitugrásznak tartotta, aki marhára vicces srácnak képzei magát. Ugyanakkor Tóth Balázs nagyon értett az internethez, különösen a fájlcsereelő programok használatához, úgyhogy félórával később, már a számítógép előtt ülve Bakonyi Dénesnek

eszébe jutott, hogy fölhívja és tanácsot kér tőle. Az előző nap elkezdett letölteni két filmet a netről, nem is kapcsolta ki a számítógépet, csak a monitort sötétítette el, hogy a takarítók és a biztonsági személyzet ne vegyék észre, hogy a rendszer működésben van. Reggelre az egyik film szépen le is csorgott, ám a másikonál – ráadásul pont annál, amelyiket még be se mutattak a moziban – hibaüzenet jelent meg. Bakonyi Dénes nyúlt a telefon után, hogy tárcsázza Tóth Balázs számát, azután eszébe jutott az a szóbeszéd, miszerint lehallgatják a telefonokat. Hasonló okok miatt – gondolta tovább – nem volna célszerű ez ügyben e-mailt sem írnia.

Bakonyi Dénest bosszantotta a hibaüzenet. Aznap estére tervezte a moziban még nem játszott film megtekintését, sőt Schmidt Verának már ígért is belőle egy másolatot. Schmidt Vera középmagas, vörös hajú leányzó volt vékony derékka, kicsi mellekkel, legendásan formás fenékkal, és olyan műanyag keretes szemüveggel, amelyet csak a legmenőbb pornóoldalakon lát az ember. Akkora hangerővel és átéléssel tudta kiabálni a folyosón és az irodák mindig szélesre tárt ajtajában azt, hogy „Tíz perc múlva míting!”, hogy aki hallotta – márpedig mindenki hallotta –, annak belesajdult a feje. Azt rebesgették, Schmidt Vera céges bulik után szívesen szexel a kollégákkal, ám hogy név szerint kinek volt már meg, arról bővebbet Bakonyi Dénes még soha nem hallott. Schmidt Vera reggelente a fesszes nadrágjában illedelmesen beállt a sor végére a kávéautomata előtt, és a műanyag keretes szemüvege mögött rebegő szempillákkal csodálkozott azon, hogy a férfikollégák egymással vetélkedve engedik be maguk elé. Nem győzött hálálkodni, bájosan mosolygott mindenkire, és úgy tűnt, hogy fogalma sincs arról, hogy miközben kissé előrehajolva a pénztárcájában és a kávéautomata nyomógombjai körül matat, a mögötte álló kollégák egymást félretaszigálva az ő legendásan formás fenekén legeltetik a tekintetüket.

Az esti filmnézés ezek szerint elmarad – állapította meg bosszúsan Bakonyi Dénes, s bár még egyszer elindította a letöltést, nem fűzött hozzá sok reményt. A következő percek azzal teltek, hogy a monitorra meredve egy kimutatást kezdett el tanulmányozni, és az egér bal gombjának kattintgatásával x-ket helyezett el a megfelelő rubrikákba. Ezt csinálta akkor is, amikor a

nemrégiben kinevezett osztályvezető, Gulyás Bence az íróasztalára könyökölt, Bakonyi Dénesre lehelt egy kávészagút, és arcán a soha le nem hervadó kis mosollyal, komoly hanghordozással afelől érdeklődött, hogy mit szándékozik aznap este csinálni. „Semmit” – horkantott Bakonyi Dénes, és bezárta az újra eredménytelen letöltést jelző hibaüzenetet. Gulyás Bence azt javasolta, ez esetben gyúrhatnának egyet. Ő ugyanis edzést tervezett be magának esti program gyanánt, de nem csak afféle lagymatag tessék-lássék edzést, hanem beleadva apait-anyait. „Mert ha már csináljuk, akkor csináljuk rendesen, ugye?” – fűzte mindehhez Gulyás Bence, mire Bakonyi Dénes egyetértően bólintott, majd röviden elmesélte, hogy a legutóbbi, két nappal korábbi gyúrásnál rengeteget bevállalt, és lehet, hogy túl sokat emelt, meg fekvenyomott, mert most érzi a karjában és a mellizmában a feszítést, ezért ma inkább a lábait fogja megdolgoztatni, persze, szó se róla, azokra is ráfér az erősítés. Gulyás Bence figyelmesen végighallgatta, majd megigazította a színes csíkos nyakkendőjét, megcsapkodta Bakonyi Dénes jobb vállát, és annyit mondott: „Este találkozunk”. Azzal elsétált az iroda belseje felé, nyikorgott a szürke padlószőnyegen a csillogóra boxolt könnyűtalpú bőrcipő.

„Nagyterem!” – süvített a folyosón Schmidt Vera agyalapi idegekig hatoló hangja, és a kollégák döbrent arccal néztek egymásra. Gulyás Bence az ablaknak támaszkodva a beavatottak magabiztosságával bólogatott, és ettől mindenki számára egyszeriben világossá vált, hogy amit hetek óta emlegetnek, az nem rémhír, hanem valós dolog: a cégnek nem úgy sikerültek az elmúlt hónapokban a bevételei, ahogy azt a topmenedzsment előirányozta, úgyhogy mindenkinek föl kell készülnie a legrosszabbra. Bakonyi Dénes ugyanolyan sápadtan tápászkodott föl a számítógépes háttéregységekkel telepakolt munkaállomása mellől, mint a többiek, és ahogy a lábával az íróasztal alá tolta a megírásra váró CD- és DVD-lemezekkel teli hátsákját, beleborzongott a félelembe.

A biztonsági személyzet kikapcsolta a szinteket elválasztó elektronikus kapurendszert: most fölösleges volt követni a kollégák mozgását, mindenki egy irányba tartott. Szó nélkül csoszogtak a folyosókon és a lépcsőkön a földszinti nagyterem felé, oda, ahol az egész céget érintő bejelentéseken kívül az éves

értékelő gyűléseket és a karácsonyi partikat szokták tartani. Bakonyi Dénes a közvetlen munkatársaival érkezett, az osztály dolgozói igyekeztek egy kupacban megállni; kevéssel utánuk lépett be Gulyás Bence, és a topmenedzsmen hosszúkás asztalától nem messze, arcán a soha le nem hervadó kis mosollyal a falnak dőlt.

A vállalati értekezlet rövid volt és tárgyilagos. A pódiumon ülő topmenedzserek közül az elnök elbúcsúztatott kettőt, hangsúlyozva, hogy ezek a nagyszerű munkatársak most új kihívásokat keresnek, ezért elhagyják a vállalatot. Azután lejjebb csavarták a villanyt és bekapcsoltak egy projektoros kivetítőt, közben a személyzeti igazgató fakó hangon elmondta, hogy a cég nehézségekkel került szembe, és a versenyképesség fokozása érdekében a projektorra kivetített munkatársaktól kiváló munkájukat megköszönve sajnos el kell búcsúzniuk. Mindenki a kivetítőre szegezte a tekintetét, és Bakonyi Dénes az alig elfojtott káromkodásából meg a fel-felcsukló „Úristen”-ekből tudta, hogy a körötte állók közül ki találta meg a nevét. Mivel a hátizsákjában hagyta a szemüvegét, ő egy sort sem bírt elolvasni. A személyzeti igazgató bejelentése után az informatikai menedzser kihirdette, hogy azok a munkatársak, akiktől búcsút vesznek, mire visszaérnek, már zárolva találják a munkállomásukat, ám a biztonsági személyzet segítségével összehajthatják a személyes holmijaikat. Bakonyi Dénes ekkor úgy döntött, mégse kéri meg a mellette pipiskedő Vona Robit, hogy nézze meg, ott van-e az ő neve is, hamarosan úgyis kiderül. A többiekéhez hasonló némaságban ment vissza a helyére, és csak akkor könnyebbült meg, amikor az egérrel el tudta mozdítani a kurzort.

Akiknek viszont ez nem sikerült, egyik lábukról a másikra álltak a munkállomásuk előtt, és tanácstalan arckifejezéssel, erőltetett félmosollyal várták, hogy mi fog történni. A többiek igyekeztek elkerülni a tekintetüket, beletemetkeztek a munkába, egy darabig csupán a klaviatúrák püfölése hallatszott. Aztán bejött Gulyás Bence, megigazította a színes csíkos nyakkendőjét, és egyenként azokhoz lépett, akik nem tudtak belépni a számítógépükbe, suttogott nekik pár mondatot, kezét szorított velük, meglapogatta a hátukat és a vállukat, majd átadta a helyet a munkállomások szabályszerű zárolását és kiürítését végző

biztonsági személyzetnek. Félórán belül négy emberrel kevesebb dolgozott az irodában, Gulyás Bencét pedig legközelebb akkor látták, amikor Bakonyi Dénes, Vona Robi és Rabcsák Géza átmentek a D épületbe ebédelni. Az étkező üvegajtajánál futottak össze a közvetlen főnökükkel, hiába tiltakoztak, Gulyás Bence szívélyesen maga elé engedte őket, majd miután leültek, udvariasan megkérdezte tőlük, helyet foglalhat-e mellettük. Egymás szavába bizonygatták a kérdés feleslegességét, Gulyás Bence a szokásosnál szélesebben mosolygott, leült, és miközben kanalazták a tárkonyos ragulevest, minden felvezetés nélkül az előző esti thai-box-edzéséről kezdett beszélni – arról, hogy azzal a nagymellű lánnyal került párba, akit mindenki Csöcsinek hívott a háta mögött. „S milyen volt?” – kérdezték Bakonyi Dénesék, miközben mindhármut arcára a Gulyás Bencéhez hasonló mosoly ült. „Jó” – válaszolta Gulyás Bence, aztán megigazította a színes csíkos nyakkendőjét teljesen eltakaró asztalkendő, és elmesélte, hogy amikor a rúgásokat gyakorolták, a lány külön figyelmeztette, nehogy megsértse a dekorációját. „Értitek?” – tette hozzá Gulyás Bence, majd megismételte a „dekoráció” szót, közben a két kezével melleket formázott maga elé. Bakonyi Dénesék felröhögtek, az egyébként a szokottnál jóval csöndesebb étkezőben többen komor arccal néztek rájuk, de szólni nem szólt senki sem.

Délután bejött az irodába egy kontyos takarítónő, és súrolószerral meg bútorápolóval áttörölgette a délelőtt üresen maradt négy munkaállomást. Bár nem mert volna rá megesküdni, de Bakonyi Dénes mintha fertőtlenítő szagát is érezte volna. Gulyás Bence az osztályvezetők értekezletére ment, úgyhogy amikor mappákkal a hóna alatt, CD-lemezekkel a kezében a szomszéd helyiségből ájtott Tóth Balázs, hogy az ebben irodában dolgozó kollégáktól is búcsút vegyen, Bakonyi Dénes megkérte, hogy nézze meg a kétszer is megakadt filmletöltést. Tóth Balázs most egyáltalán nem mesélt kollégiumi történeteket, üres arckifejezéssel ült le Bakonyi Dénes gépe elé, változtatott pár dolgot a beállításokon, majd elindította a még a moziban sem vetített film letöltését. Az órájára nézett, és azt mondta Bakonyi Dénesnek: „Ma már nem, de szerintem mikor reggel bejössz, addigra lecsorog”. Bakonyi Dénes az állát simogatva bólogatott, és az járt a fejében, hogy ha legközelebb csak holnap

este kapcsolja ki a gépet, akkor összességében három napon és két éjszakán keresztül fog működni a rendszer, remélhetőleg nem tűnik föl senkinek. Annyira elgondolkodott ezen, észre sem vette, hogy Tóth Balázs mikor távozott.

Később az jelentett eseményt, hogy Rabcsák Géza fölfedezett egy olyan weboldalt, amely telis-tele volt komplett zenei albumokkal. „Ez full, ez totál full!” – kiáltozta izgalmában Rabcsák Géza, a többiek köréje sereglettek, majd mindenki behívta a saját gépén az oldal címét. Lázás letöltögetési roham indult, amelyet elismerő füttyök és örömkialtások színesítettek. Bakonyi Dénes már a második CD-t kezdte megírni, amikor az a hír szaladt szét a folyosón, hogy valami nincs rendben Schmidt Vera körül. Először a szomszédos irodánál volt nagy rohángászás, de hamarosan az egész szintre áterjedt az izgalom. Kisvártatva konkrétumok is kiderültek, nevezetesen, hogy a biztonsági személyzet és Gulyás Bence hiába várták Schmidt Verát a munkaállomása mellett, hogy elrendezzék az átadás és az elszámolás ügyeit, Schmidt Vera nem jelent meg, és a nagyteremből való távozása óta senki nem látta. Hála az elektronikus kapurendszernek, gyorsan kiderült, hogy Schmidt Vera a nagyteremből följött arra a szintre, ahol az osztálya működik, ám onnantól fogva nem hagyta el ezt a körzetet. Átkutatták a teljes emeletet, és miután nem találták sehol – pedig a mosdót is alaposan megnézték, benyitottak minden fürkébe –, abba az irányba fordult a szóbeszéd, hogy Schmidt Vera talán még sincs ezen az emeleten, és ha ez így van, akkor az kizárólag úgy történhetett, hogy nem a beléptetőkártyájával közlekedett a folyosók és az emeletek között, hanem szabályellenesen átmászott az elektronikus kapukon.

A Schmidt Vera eltűnése körüli izgalom hatalmába kerítette az egész főépületet, és lassan terjedt tovább a B, a C és a D épületek felé. Valahonnét kiderült, hogy Schmidt Verát ebédelni se látták, pedig az ebédet soha nem hagyta ki, nem beszélve arról, hogy aznap stíriai metélt szerepelt az étlapon, ami Schmidt Vera egyik kedvence volt. A főépületben leállt a munka, a kollégák kis csoportba verődve beszélgettek a folyosókon (az elektronikus kapurendszer adatainak tanúsága szerint több olyan dolgozó is megjelent azon az emeleten, ahol Schmidt Vera munkaállomása volt, akinek egyébként semmi dolga nem volt

arra). Hamarosan fölbukkant az egyik topmenedzser a szokott-nál halványabban mosolygó Gulyás Bence társaságában, megtekintette Schmidt Vera zárolt munkaállomását, az asztalon sorakozó mappákat, a ceruzákat, a tollakat, a tok nélküli CD-lemezeket, valamint az asztal lába mellé dobott sporttáskát, amely láttán többen feltételezték, hogy Schmidt Vera munka után vagy úszni, vagy step-aerobikozni készült. „Vajon a névre szóló edzőtermi bérletet is visszaveszik?” – futott át a kérdés Bakonyi Dénes agyán, miközben Gulyás Bence azt javasolta a topmenedzsernek, nézzenek bele Schmidt Vera sporttáskájába, hátha találnak olyat, ami rávezetne az eltűnése okára. A topmenedzser egyelőre nem válaszolt a felvetésre, ellenben kiadta az utasítást, hogy a biztonsági személyzet a cég egész területét fésülje át, a kollégák pedig próbáljanak megnyugodni és folytassák a munkát.

Két órával később lejárt a hivatalos munkaidő. Gulyás Bence az egyik biztonsági ember társaságában fogta Schmidt Vera sporttáskáját és kiborította a tartalmát a szőnyegpadlóra. Gondosan összehajtogatott tornadressz, suhogós melegítő, edzőcipő, kulcsesomó, hordozható CD-lejátszó, szemüvegtok, irat- és pénztárca került elő, sőt, egy csomag óvszer is, amire Gulyás Bence gyorsan rádobta a tornadresszt. Schmidt Veráról továbbra sem volt hír. Gulyás Bence és a biztonsági ember átnézték a sporttáskában talált holmit, ám olyat nem találtak, ami Schmidt Vera hollétére utalt. Miközben a kollégák távozni készültek, újra megjelent az irodában a topmenedzser, és félhangosan pusmogva azt vitatta meg Gulyás Bencével, hogy értesítsék-e a rendőrséget. „Felnőtt nő – jelentette ki udvarias mosollyal az arcán Gulyás Bence –, és csupán pár órája tűnt el. Tudtommal ilyen feltételekkel nem lehet kerestetni.” Végül abban állapodtak meg, hogy a mentőket és a kórházakat azért fölhívják, hátha ők tudnak valamit. A topmenedzser és Gulyás Bence éppen Bakonyi Dénes munkaállomása mellett beszélgettek, úgyhogy Bakonyi Dénesnek nagy bosszúságára le kellett kapcsolnia a számítógépét, az újrakezdett letöltés megszakadt. Ráadásul – jutott Bakonyi Dénes eszébe – holnap Tóth Balázs sem lesz itt, hogy segítsen.

Hazautazáshoz nem jár a céges mikrobusz, Bakonyi Dénes hosszú percekben át várakozott a megállóban, s közben figyelte,

hogyan hajtanak ki a vállalat kapuján a vezetők. Gulyás Bencét is látta egy tükörfényes királykék autó volánjánál, mellette az a rövid hajú, szőke lány üldögélt, aki az irodában közvetlenül Schmidt Vera szomszédságában dolgozott. Bakonyi Dénesnek ekkor eszébe jutott, hogy találkozót beszélt meg Gulyás Bencével a konditeremben, ettől rossz kedve lett, mert semmi kedve nem volt otthon fölnyalabolni a sporttáskát és elmetrózni abba a konditerembe, amelybe a cég az egészségük megőrzése érdekében bérletet vásárolt a dolgozóinak, ilyenén módon szüntelenül a kollégákkal volt tele. A rövid hajú, szőke lányról pedig az jutott Bakonyi Dénesnek az eszébe, hogy vajon mi lett a Schmidt Vera keresésének eredménye, átfésülték-e a cég teljes területét a parkkal és az épületekkel együtt, esetleg föl hívták-e a kórházakat megtudakolni, vittek-e valamelyikbe ilyen névvel, netán név nélkül, de a Schmidt Verával megfelelő külsővel valakit. Schmidt Verára gondolt Bakonyi Dénes a villamoson is, mindenféle kis sztorikon agyalt, hogy milyen volt például, amikor együtt ebédeltek, milyen mozdulatokkal kortyolta Schmidt Vera a kávé a folyosón, meg hogyan bámulták a legendásan formásan fenekét Vona Robival és Rabcsák Gézával a konditeremben, miközben Schmidt Vera erőteljes mozdulatokkal hajtotta a taposógépet. Addig-addig gondolkodott mindezen, hogy amikor leszállt a villamosról, teljesen a hatalmába kerítette a nosztalgia Schmidt Vera iránt, úgyhogy nagyon meglepődött, amikor a villamosmegállóból hazafelé tartva megpillantotta Schmidt Verát egy padon.

„Te mit csinálsz itt?” – nyögte döbbenten Bakonyi Dénes Schmidt Vera mellé lépve, amaz föl nézett rá, följebb tolta a műanyag keretes szemüvegét, elmosolyodott és visszakérdezett: „Te mit csinálsz erre felé?”. „Én itt lakom” – jelentette ki Bakonyi Dénes, amire Schmidt Vera értőn bólintott, majd elmesélte, hogy ő pedig azután, hogy kijött a nagyteremből, fölment az irodába, majd egy óvatlan pillanatban az általános izgalom közepette kijött onnét, és átmászva az elektronikus kapurendszeren elhagyta a cég területét. Egész nap a várost járta, bebarangolt rengeteg utcát és teret, lement a folyópartra, nézte a hattyúkat, sétált a parkban, mostanra viszont teljesen elfáradt, úgyhogy leült. Bakonyi Dénes ekkor megkérdezte Schmidt Verától, nem fázik-e. Mivel Schmidt Vera fázott, Ba-

konyi Dénes fölínvitálta a közelben eső lakásába meginni egy jó forró teát. A hátralévő ötven métert kettesben tették meg, közben Schmidt Vera éles hangon arról csacsogott, hogy milyen gyönyörű napközben a város. Ő már egészen elszokott tőle, munkába menet és munkából jövet csak sietve, szürkületben és félhomályban látja, ám ez így most igazi élmény volt: nap-sütés, meg korlátlan szabadság, amikor az ember azt érzi, hogy akárhova mehet és akármit tehet, nincs időhöz vagy bármihez kötve. „Érted te ezt, Dénes?” – szegezte a kérdést Schmidt Vera Bakonyi Dénesnek, és Bakonyi Dénes nem csak bólogatott, de tényleg úgy érezte, hogy érti.

Az ajtón belépve torokfacsaró füst fogadta őket, ami rátelepedt a lakás légtérére és itt-ott talán össze is kormozta a falakat. Bakonyi Dénesnek eszébe jutott a reggel odaégett két kenyérszelet, mégse érzett bosszúságot. A mobiltelefon fölvisített a zsebében, Bakonyi Dénes elővette, és Gulyás Bence nevét olvasta a kijelzőn. Kinyomta a telefont, rámosolygott az előszobában toporgó Schmidt Verára, és azt mondta neki: „Engedjünk be egy kis friss levegőt” – azzal az elszenesedett kenyérdarabkákat kerülgetve elindult, hogy szélesre tárja az ablakokat.

A hatvanötödik év

Bodor Imre elővette a farzsebéből a mérőszalagot. Megakarta mérni, befér-e a világosbarna ruhásszekrény hosszában a furgonba, de a sofőr rászólt: hagyja, egész biztosan befér. Bodor Imre visszatette a mérőszalagot, megfogta a szekrénynek a szoba belseje felé eső végét, ám a sofőr leintette megint:

– Várjon még egy kicsit.

Kiment a szobából, majd a verandaajtón keresztül a házból is. Bodor Imre az ablakon át figyelte, ahogy a sofőr eltűnik a furgon belsejében, aztán az öregekhez fordult. Bodor néni a tévé-szekrény előtt ült egy széken, amelyről Bodor Imre hirtelenjében nem tudta, hogy viszik-e, vagy marad. Bodor bácsi az ajtófélfának támaszkodott, kezében bottal, a szekrényt nézte. Bodor Imre csak most vette észre, hogy az egyik oldalon vércsíkok borítják Bodor bácsi arcát.

– Apu talán macskával aludt?

– Mi?

– Azt kérdem: macskával aludt? Véres az arca.

Bodor bácsi megtapogatta az állát, megérintette az alvadt vércsíkokat. Bodor néni arrafelé fordult a széken, meresztgette a szemeit, azonban a hályogtól nem látott rendesen. Mégis ő szólt a férje helyett:

– Beretva. A tükröt má' e'csomagó'tuk.

– Valamivel le kéne törülni – mondta Bodor Imre.

– Majd gyün a Márti, az letürli.

Bodor Imre az órájára pillantott.

Visszajött a sofőr. Két vaskampót tartott a kezében. Mutatta Bodor Imrének: ezzel kell emelni. Bodor Imre bólintott, fogta az egyiket, odament a szekrénynek a szoba belseje felé eső végéhez. A sofőr a másik végéhez állt, az ajtó elé. Azt mondta Bodor bácsinak:

– Papa, üljön a mama mellé. Hadd vigyük a szekrényt.

Bodor bácsi odaütötte a bot végét a döngölt padlóhoz:

– Vigyék – a Bodor néni melletti székhez bicegett, leült.

A sofőr és Bodor Imre megemelték a szekrényt. Nagyon nehéz volt. Billegett, úgyhogy csak az egyik kezükkel fogták a kampót, a másikkal a szekrény hátulját tartották, nehogy hátrabucskázzék. Csoszogva indultak kifelé. Két lépés után a sofőr szólott, hogy lejjebb. Megrogyasztották a lábaikat, majdnem gugolniuk kellett, hogy a szekrény kiférjen az ajtón. A verandára érve Bodor Imre megállt:

– Tegyük le.

– Nehéz, mi? – a sofőr is leengedte a szekrényt. Szuszogtak.

– Anyuka – fordult a szoba felé Bodor Imre –, a teteje meg a hátulja tiszta kosz. Le kéne söpörni.

– A Márti azt ígérte, lesöpri – hallatszott a szobából. – Hogy mielőtt főpakó'tok, mindent megcsinál.

– Azt ígérte? – Bodor Imre egyszerűen ingerült lett. – S hol a Márti?

– Aszonta, reggel gyün.

Bodor Imre megint az órájára nézett, fújtatott egyet:

– Vigyük.

– Odanézzen! – mutatott a verandaajtóra a sofőr. – Nem fog kiférni.

Bodor Imre rögtön tudta, miről van szó. Két éve redőnyt szereltetett föl az öregeknek az ajtókra és az ablakokra minden oldalon. A redőny belelóg az ajtó felső részébe. Pont annyira, hogy a szekrény állítva ne férjen ki. Megdönteni pedig nem lehet, ahhoz túl hosszú.

A sofőr kiment az udvarra, a redőnyt nézegette:

– Le kell szerelni.

Bodor Imre mellélépett, a fejét csóválta:

– Az nem olyan egyszerű. Az egész szerkezetet meg kellene bontani. A tok végig egybe van építve. Le kell csavarozni, a gurtnit kifűzni, az egészet leemelni... aztán vissza mindent. Többórás meló.

– Miért kell visszatenni?

– Gondolom, a redőny kell a vevőnek. Azzal együtt vette meg a házat.

Bodor Imre visszament a verandára. Bodor bácsi a szekrény mellett állt, a félhomályban úgy tűnt, mosolyog:

– Nem lehet kivinni?

– Hát így nem.

– Akkor marad – Bodor bácsi ismét odaütötte a bot végét a döngölt padlóhoz.

Bodor Imre a szekrény belsejét vizsgálta. A sofőr is bejött, odatérdelt, csóválta a fejét.

– Le kell szedni a lábait, nincs mese.

– Hozom a csavarhúzó. Kint van a kocsiban.

– Csillagfejt hozzon. Az se baj, ha kettőt. Úgy gyorsabban haladunk.

Bodor Imre kiment. A sofőr fölállt, elvett egy pogácsát a dobozok tetejére tett tálból. Beleharapott.

Bodor bácsi közelebb bicegett hozzá:

– Hatvanötödik éve itt lakunk.

– Az szép – bólintott a sofőr. A pogácsa morzsái a szájából a döngölt padlóra hullottak. – Tényleg szép. De meglátja, papa, jó helyre kerülnek.

– Hatvanötödik éve vagyunk itt – Bodor bácsi amennyire tudta, kihúzta magát. – Az idei a hatvanötödik év. Mikó’ beköltöttünk, akkó’ készült el.

– Ahova most költöznek, az nemrég épült. Takaros, szép épület. Mikor tegnap vittük a heverőket, mondtam is az Imrének, hogy itt aztán jó sora lesz a papáéknak. Nem lesz semmi dolguk, egész nap pihenhetnek.

– Nagy föld is van a ház mögött – Bodor bácsi az udvar felé biccentett. – Egy részit be kellett adni a téeszbe, más részit megtarthattuk háztájinak.

– Láttam – a sofőr leverte a tenyeréről a pogácsamorzsákat. – De hát azt se bírják már, papa. Az is tömérdék munka.

– Egy időbe’ kiadtuk napszámba. Most meg bérli egy városi.

A sofőr bólogatott.

– Jó lesz az, meglátják. Van folyó víz, fürdőszoba, angol vécé, fűtés... S lesz társaság. Már néhányan beköltöztek az emeletre. Kérdezték is, hogy kinek az ágyát visszük. Nagyon kedves emberek.

Bodor Imre visszajött. Két csillagfejt csavarhúzó tartott a kezében. Az egyiket átnyújtotta a sofőrnek.

– Kerestem, hátha itt a szürke doboz, abban azokat a hegyeket tartom, amelyeket fűróba lehet szerelni. Úgy sokkal gyorsabban kicsavaroznánk. Ezzel meg fogunk kínlódni.

– Nem baj. Csináljuk.

Bodor Imre a szekrény egyik végéhez, a sofőr a másik végéhez térdelt. Nekigyürkőztek. Recsegett-ropogott a szekrény. Izzadtak a homlokok, dagadtak az erek. Az évtizedes csavarok nehezen adták meg magukat.

– A Márti meggyűtt már? – kérdezte Bodor néni a szoba küszöbéről.

– Itt kéne lennie – felelte Bodor Imre, és halkán káromkodott.

Térdeltek, erőlködtek. Az arcukon, a nyakukon csordogált az izzadság. A kezük, a csuklójuk fájt azt erőlködéstől.

– Itt szálltak fölöttünk a repülők – mondta Bodor bácsi. – Némelyik annyira alacsonyan ment, le lehetett ó'vasni a számát. Elröpültek fölöttünk Budapest felé. Aztán mikó' besötétedett, a csűr háta mögött, egész messzire, lehetett látni, hogy parázslik az ég alja. Pedig hát Budapest messzi van.

– Néha még a robbanásokat is lehetett hallani – tette hozzá Bodor néni. – Ha nem kajabált az Imre hangosan. Mer' az Imre meg akkó' született.

– Esténként ha jó' elnéztünk messzire, láttuk a vörösséget. Mondták az öregek, hogy azok Budapest lángjai.

– Nem semmi – jelentette ki a sofőr. Bodor Imre nem tudta eldönteni, hogy mire mondja: a csavarokra, vagy Budapest lángjaira.

Nagy nehezen kiszedték az utolsó csavart is. Lihegtek. Bodor Imre levett a dobozok tetejéről egy műanyag szikvízes palackot és két kávéspoharat. Töltött a szikvízből, az egyik poharat odaadta a sofőrnek. Kiitták egy hajtásra. Bodor Imre tölteni akart a sofőrnek még egyet, de az intett, hogy nem kér már.

Nem csak a csavarokat kellett kiszedni, le is kellett emelni a szekrényt a lábairól. A négy szekrényláb egy keretre volt erősítve. Amikor a sofőr és Bodor Imre a kampókkal megemelték a szekrényt, jött vele a keret is. Letették, a keret és a szekrény közé csúsztatták az egyik kampót. Fölemelték, rángatták a szekrényt, a szabadon maradt kezükkel meg a lábfejükkel próbálták lent tartani a lábakat tartalmazó keretet. Hosszú percekbe tellett, mire sikerült a két részt szétválasztani. Bodor Imrének közben többször eszébe jutott: ha itt lenne a Márti, segíthetne.

Végre a padlón maradtak a lábak, a szekrényt a levegőben tartották. Bodor Imre egy erőteljes rúgással arrébb lökte a ke-

retet. „Mehetünk” – vezényelt a sofőr. Elindultak kifelé. A verandaajtónál leguggoltak. A szekrény kifért a redőny alatt.

Fölpakolták a furgonra, betolták a raktér belsejébe. Sajgott a karuk és a kézfejük, amikor jöttek visszafelé. A verandaajtó előtt Bodor bácsi várt rájuk. A sofőr gyengéden megpaskolta a vállait, és azt mondta:

– Hát ez baromi nehéz volt. S még le kell szedni és föl is kell vinni az emeletre.

– Emeletre? – kérdezte Bodor bácsi.

– Szerencsére csak az elsőre – felelte a sofőr.

– Van lift is – tette hozzá Bodor Imre. – Majd a lifttel közlekednek Apuék. Ott a lift közvetlenül a szobájuk mellett.

– Jó lesz az, Bodor bácsi – jelentette ki a sofőr. – Nagyon jó lesz.

– Na – Bodor bácsi elindult visszafelé a házba –, majd meglátjuk, mi lesz.

Két sötétbarna akasztós ruhásszekrény következett. Azok se voltak könnyűek, de kisebbek a világosbarnánál, s meg is lehetett őket dönteni. A másikhoz képest simán kivitték egymás után mind a kettőt és betették a kocsiba.

Bodor bácsi a verandaajtóból figyelte a cipekedést. Az első szekrény kivitele után, mikor a másodikért mentek, a sofőr a csűr felé mutatott, és azt kérdezte Bodor bácsitól:

– Kutya nincs?

– Vót. Hatvanöt éven át itt mindig vót kutya.

– Akkor most hol van?

Bodor bácsi is a csűr felé nézett, rövid habozás után válaszolt:

– Öreg vót már. Elgyütt az erdész és meglútte. Tegnapelőtt.

A sofőr erre nem tudott mit mondani, bement a házba Bodor Imre után a második akasztós ruhásszekrényért.

Miközben igazgatták a furgonban a szekrényeket és nagyméretű kartonlapokat tettek közéjük, a sofőr megkérdezte, hogy ki vette meg a tanyát.

– Az az ember a városból – válaszolta Bodor Imre –, akinek apámék bérbe adták a kertet. Egy nálam vagy tizenöt évvel fiatalabb vállalkozó. Annyi idős lehet, mint a húgom. Meg se kellett hirdetni, megkérdeztük, nem akarja-e megvenni, egyből azt mondta, hogy igen.

– Vállalkozó? S mire kell ez a tanya neki? Nem elég neki a föld?

– Szerintem csinálni akar belőle valamit. Mondta is, hogy

van valami ismerőse, azt a jövő héten kiköltözteti. Kell neki minden. Szólt, hogy hagyjuk meg a csirkéket is, majd etetik őket, aztán jó lesznek pörköltnek. Úgyhogy valamit biztosan csinálni akar. Nem csak hobbiból kell a tanya neki.

– Talán szeszfőzde? – a sofőr a házat nézte. – Végére is jól eldugott hely. A legközelebbi szomszéd is elég messze van ahhoz, hogy ne kíváncsiskodják.

Megszólalt egy biciklicsengő. Bodor Imre kiszállt a furgon rakteréből, Márti épp akkor támasztotta a biciklit a kerítésnek. Látszott rajta, hogy sietett: kipirult az arca, és a hátul összefogott haját megbontotta a szél.

– Hol voltál? – faggatta Bodor Imre.

Márti vállat vont.

– Kicsit elkéstem. De már itt vagyok.

– Hol voltál?

Márti az autó belseje felé pislogott.

– Látom, fölraktátok a szekrényeket.

– Nem otthon aludtál, mi?

– Anyuka még a tévészekrényt is szeretné magával vinni. Azt is tegyétek föl.

Márti ránézett a furgon belsejéből kikandikáló sofőrre, hanges „Jó napot”-tal köszönt, majd a választ meg se várva elindult az udvaron át a ház felé. Bodor Imre nagy léptekkel mögötte termett.

– Kinél aludtál? – Márti nem válaszolt, csak nézett az arcába hosszasan. Bodor Imre akkor azt kérdezte: – A Karcsi mit szólt ehhez?

– A Karcsi nem vett észre semmit – Márti elfordította a fejét.

– Nem vette észre, hogy nem vagy otthon?

– Talán csak mostanában jön rá. Persze ha fölébredt már, bár azt erősen kétlem. Ilyenkor délig alszik. De azt tudja, hogy ma itt van dolgom.

Bodor Imre jobb kezével az állát markolászta, sercegett a boro-rosta. Kinyitotta a száját, mintha mondana valamit, ám végül csöndben maradt. Márti a ház felé biccentett:

– Hogy vannak?

– Jól. Nincs semmi baj.

– Anyuka rendben is van. Már várja az ottani társaságot. De Apura figyelni kéne.

– Figyelni? Miért?

– Tegnap olyanokat mondogatott, hogy ő nem megy sehova. Hogy őt innét majd csak a halottas kocsi viszi el. Nehogy valami bolondságon járjon az esze.

A sofőr melléjük lépett, köszönt Mártinak. Amaz kezet nyújtott és bemutatkozott. A sofőr is elhadarta a nevét. Aztán mindhárman bementek a házba. Az öregek a verandán ültek, kihozták a szobából a két széket. Amint meglátta Mártit, Bodor néni elmosolyodott.

– Hát meggyüttél?

– Meg.

– Mi az a fő't? – kérdezte Bodor bácsi, aki közben fölállt a székről, és egészen közel hajolt Mártihoz.

Márti eltakarta a bal szeme alatt az arcát. Bodor Imre megragadta a csuklóját, próbálta elhúzni a kézfejét. Márti egy darabig ellenkezett, végül megadta magát. Bodor Imre csodálkozott, hogy odakint nem vette észre a zöldeskék karikát.

– Megütöttem valamivel – mondta Márti. – Na, mit kell még pakolni? Szóltam Imrének, hogy tegyék föl a kocsira a tévészekrényt is.

– Az még befér a szobába? – kérdezte Bodor néni. A sofőr válaszolt:

– Be. Szép nagy szoba az. Mikor tegnap vittük a heverőket, láttuk az Imrével, hogy ide sok minden befér.

– Tegnap összerakodtuk a ruhákat ezekbe a dobozokba – Márti körbemutatott a verandán. – Az egyebek a konyhában vannak, azokat is bedobozoltam. Ha a szekrényeket fölraktátok, mehetnek a dobozok is. Elfér minden egy menetben?

Bár a kérdést Bodor Imrének címezte, erre is a sofőr válaszolt:

– El fogunk férni, kezit csókolom. Vagy legalábbis igyekszünk úgy csinálni.

– Anyuka tegnap csinált székelypózt – magyarázta tovább Márti. – Szereti? Majd megmelegítem, és ehetnek.

– Előbb a melő – mondta a sofőr –, aztán jöhet minden.

Bodor Imre a sofőr arcát fürkészte. Mintha kacintott volna Mártira.

Kivitték a tévészekrényt. Lassan kezdett megtelni a furgon, már csak az egymás mellé pakolt szekrények tetejére lehetett pakolni. A sofőr továbbra is biztos volt afelől, hogy egy fordulóval elvisznek mindent. Mikor visszamentek, Bodor Imre

megragadott egy ágyneművel teli nejlonzsákot, Márti azonban leállította:

– Hagyd még azokat. Az ágyneműt majd mindennek a legte-
tejére tegyük. Különben kiszakad a nejlon.

– Mit vigyek akkor?

Márti átvezette őket a konyhába. Ott is dobozok álltak egy-
más hegyén-hátán, bár kisebbek, mint a verandán lévőék. Márti
azt mondta, azokat el lehetne egyesével helyezni a szekrények
között. Talán még a nagyszekrény polcaira is lehetne tenni pá-
rat, úgy könnyebben férnének. A sofőr egyetértően bólogatott,
és Bodor Imre ismét úgy látta, hogy rákacsintott Mártira. Meg-
várta, míg a sofőr a konyhaajtón keresztül két dobozzal a hó-
na alatt elindul az autó felé, azután azt mondta:

– Ha végzünk, bemegyek a Karcsihoz.

– Minek? – Márti csípőre tette a kezét.

– Beszélek vele.

– Igen? S miről?

– Erről az egészről.

Márti legyintett, elfordult és a dobozokat kezdte rendezked-
ni a konyhaasztal körül.

– Nincs értelme.

– Miért ne lenne?

– Mert ez a mi dolgunk.

– De ha nem tudjátok megoldani...

– Akkor nem oldjuk meg.

Bodor Imre a fejét csóválta. Mondani akart valamit, de Már-
ti megelőzte:

– Én már sok mindennel próbálkoztam. Szép szóval, kö-
nyörgéssel, veszekedéssel. A múltkor eldugtam a pincekul-
csot. Erre feltörte az ajtót – kis szünet után tette hozzá: – Még
az a szerencse, hogy ha részegen elalszik, utána fél napig nyug-
tom van tőle.

– S az, akinél... Ki az, akihez jársz?

Márti vállat vont:

– Ismerem?

Márti megint vállat vont:

– Nem az a...?

– Nem – vágta rá nagyon gyorsan Márti. – Az már nincs.

– Errefelé lakik?

– A városban.

Ezt hallva Bodor Imrének az jutott az eszébe: jó sokat kerekeshetett a húga. Nem csoda, hogy késve érkezett.

– Mivel foglalkozik?

– Nem mindegy?... Vállalkozó.

– Ez is fiatalabb nálad?

Márti habozni látszott:

– Egyidősek vagyunk.

Visszajött a sofőr.

– Vihetjük a nagyobb dobozokat. Még beférnek leghátulra.

– Azok a verandán vannak – mondta Márti. – Tegnap kihordtam őket a szobából mind.

Átmentek a konyhából a verandára. Bodor néni ugyanúgy a széken üldögélt, még talán el is bóbiskolt, mert jöttükre nyitotta ki a szemét. A sofőr is, Bodor Imre is megragadott egy-egy nagyobb dobozt. Márti is fogott egy kisebbet. Kimentek az autóhoz. Ott a sofőr rászólt Mártira, ne fáradjon, ők azért vannak itt, hogy cipekedjenek. „Nem fáradtság” – mondta erre Márti.

Visszamentek a verandára.

– Apu hol van? – kérdezte Márti.

Bodor néni pislogott:

– Má' nincs itt egy ideje.

– De hol van?

– Aztat nem tudom.

Márti benézett a szobába. Senki nem volt bent. Bodor Imrével kimentek az udvarra. Kiabáltak: „Apu! Apu!” Senki nem válaszolt. Akkor futni kezdtek a ház mögé, a csűr felé.

Azt mondják róla: fura lány. Meg hogy lökött egy csaj, olyat is mondanak. Például ódzkodik a mobiltelefonról, és a lakásában nem tart tévét. Előbbiről azt tartja, rettenetes, hogy az embert bárhol utolérhetik, utóbbiról azt gondolja, a híradókon kívül nincs benne semmi érdekes, a híreket viszont meg lehet tudni az újságokból is. Fura mód azért egész jól értesült bizonyos sorozatokról. Ja, persze. A barátnők. Meg a hétvégék, amit vidéken, a szüleinél tölt.

Azon kevesek közé tartozik, akik az elejétől a végéig elolvasták a Bibliát. „Legalábbis – gondolta Gáspár, miután Lídia ezt elárulta neki – ilyen ember mostanság kevés lehet. Más kérdés, hogy voltak idők, amikor a Biblián kívül nem volt más könyv a polcokon. S persze voltak, meg vannak is, akik úgymond hivatásból olvassák el a Bibliát.” Amit Lídia az ágy mögötti szekrényről levett és a kezébe nyomott, kis alakú, fekete táblás kötet volt, a régi, Károli Gáspár-féle.

– Miért nem az új fordítást olvasod? – lapozott bele Gáspár.
– Az könnyebben olvasható.

– Mert az nekem nincs meg. De nem is kell. Jó volt ez így.
– S hogy csináltad? Egyszer nekiültél, aztán onnantól kezdve ezt olvastad, amíg a végére nem értél? Mennyi idő volt?

Mióta a beléptek a lakásba, Lídia először mosolyodott el.

– Dehogy. Egyszer elkezdtem, aztán minden nap olvastam belőle. De közben olvastam mást is. Így négy évig tartott.

– Négy évig? – kérdezte Gáspár.

– Négy évig – bólintott Lídia.

Gáspár gondolkodott, mielőtt kikászálódik az ágyból, adjon-e Lídia keskeny, sápadt ajkaira egy könnyed, futó csókot – nem adott. Felült, átlépte Lídiát, a szőnyegről elkezdte fölszedegteni a ruháit. Lídia ugyanezt tette. A bugyit nehezen találta meg, Gáspár a radiátor alá dobta be.

– Haragszol még? – gombolta az ingét Gáspár.
Lídia vállat vont.

– Eddig se haragudtam.
– Hát akkor?
– Csak – vonogatta a vállait Lídia – rosszul esett.
– Sajnálom. Nem tudtam mást mondani. Mondjam azt, hogy a...

– Na, mit? – kérdezte Lídia, mikor Gáspár elhallgatott. Az nem folytatta. Lídia a szekrényhez lépett, egy kopott farmert húzott elő, eltüntette benne a fenekét.

A kopott farmerről Gáspárnak az jutott eszébe: „játsszóruha”. A felesége így nevezi az otthoni használatra való ruhadarabokat. Gáspárnak egyetemista korában volt egy barátnője, az ugyancsak ekképp nevezte a kopott farmereket. Kíváncsi volt, Lídia ismeri-e ezt a kifejezést, ám nem kérdezte meg.

Mielőtt följöttek, benéztek az utca másik oldalán lévő könyvesboltba, ott Gáspár összefutott egy ismerőseivel. Váltottak pár mondatot, aztán Lídia, aki közben befejezte a nézelődést, odament hozzájuk. Gáspár ismerőse kérdően nézett Lídiára, Gáspár azt nyögte ki: „A kolléganőm”. Az ismerőse és Lídia kezét fogták. Miután kijöttek a boltból, Lídia szemei szikrákat szórtak: „A kolléganőd, mi?” Gáspár próbálta viccre fogni: „Miért, nem az vagy?” „De” – vágta rá Lídia, és onnantól kezdve egy szót se szólt. Némán, kötelességszerűen csókolózott Gáspárral a liftben, a lakásba fölérve kifejezéstelen arccal húzta le a ruháit, vette a szájába Gáspár nemi szervét, és engedelmesen széttette a lábát, hogy Gáspár beléhatolhasson.

– Te hazamész? – kérdezte Gáspár, és mint minden Pestre fölkerült vidéki, ezt ő is úgy értette: haza, a szülőkhöz.

– Nem – Lídia a Biblia mellől egy fésűt vett el, a haját igazgatta. – Te? Vagyis: ti?

Gáspár elpirult.

– A hat órás vonattal. Akkorra kell kimennem az állomásra. Addig ráérek.

Lídia az ágy melletti ébresztőórára nézett: negyed ötöt mutatott. Kiment pisilni. Mikor visszajött, Gáspár az ágyon ülve kötözte be a cipőjét.

– Elmész? – Lídia arcán őszinte csodálkozás jelent meg.

– El.

– Azt mondtad, hatra kell az állomásra menned. Az innen tíz perc.

– Igen, de... Még be akarok nézni egy-két boltba. Megkeresem azt a könyvet, amit itt nem találtam. Ha van kedved, gyere.

– Nincs kedvem – vágta rá Lídia.

Kikísérte Gáspárt, az a lift előtt könnyed, futó csókot adott a keskeny, sápadt ajkakra. Lídia nem viszonzta. Gáspár lement az utcára, a kapuban megnézte, jól áll-e rajta a ruha, a zoknijait is ellenőrizte, jól vette-e föl. Miután úgy találta, minden rendben, elindult a Körút felé. A vonat indulásáig volt még másfél óra, addig színes női magazint kellett a feleségének vennie.

A Körúton gyalogolt lassan, komótos tempóban, élvezte a kora tavaszi napsütést. Útközben beugrott pár boltba, csupán hogy múljon az idő. Egy gyorsétteremben vécére ment, utána megivott egy pohár kólát.

A pályaudvaron megvette a színes női magazint. Félóra volt a vonat indulásáig, a szerelvény már a vágányon állt. A feleségével tíz perc múlva kell az utolsó vagonnál találkoznia, Gáspár azon gondolkodott, fölüljön-e a vonatra és a táskáját valakire rábízva jöjjön le a felesége elé, amikor észrevette a nem messze a szerelvénytől, a fal mellett álldogáló Lídiát.

Elsápadt, szapora léptekkel a lányhoz sietett.

– Te mit csinálsz itt?

– Várok.

– Mire vársz?

– A hat órás vonatra – Lídia a szerelvényre mutatott.

Gáspárnak kikerekedtek a szemei.

– Utazol valahova?

– Te utazol, nem? – kérdezett vissza Lídia, s azonnal javított: – Vagyis ti.

Gáspárnak a torkában dobogott a szíve.

– Bennünket vársz?

– Benneteket.

– De hát... – Gáspár tehetetlenül a levegőbe csapott.

– Megnézlek benneteket – mondta Lídia. – A feleségedet még úgyis csak fényképen láttam. Azon az esküvői fotón, a hálszobátokban.

Gáspárnak remegtek az ajkai, csupán annyit tudott mondani:

– Menj el, légy szíves.

– Nem megyek.

– Szépen kérlek.
– Akkor se megyek.
– Beszélni is akarsz velem? – Gáspár hebegett.
– Bemutatsz neki? – mosolygott Lídia. – A kolléganődet? – aztán megrázta a fejét. – Nyugi. Egyszerűen kíváncsi vagyok rá. De nem akarok beszélni vele.

– Hát jó – Gáspár sarkon fordult, otthagyta Lídiát.

Pár perc telt el, a pályaudvar bejáratánál megjelent Gáspár felesége. Fölnézett a kijelzőre, megkereste a hat órás vonatot, elindult a vágány felé. Amikor meglátta a vonat végén álldogáló Gáspárt, elmosolyodott.

– Szia – mondta, amint közelebb ért, és megcsókolta Gáspárt.

– Szia – Gáspár gépiesen megsimogatta a felesége vállait, a fal felé sandított, de nem tudta fölmérni Lídia arckifejezését.

– Van hely? – kérdezte Gáspár felesége.

– Nem tudom – Gáspár nagyon vigyázott, nehogy megbicsakoljon a hangja. – Én is csak most értem ide.

– Hol voltál eddig? Hívtalak a munkahelyeden.

– Sétáltam. Úgyis olyan keveset mozgok – Gáspár a feleségére mosolygott, aki belekarolt. Így mentek végig a peronon, a szerelvény mellett. A vonat elején fölszálltak egy olyan kocsi-ba, amelyről kívülről az látszott: kevesen ülnek benne.

Gáspár elhelyezte a csomagokat a táskatartón, leült a felesége mellé, a kezébe nyomta a színes női magazint.

– Ó, de drága vagy! – a felesége arcára őszinte öröm ült ki, megint megcsókolta Gáspárt.

Ebben a pillanatban fölpattant a fülke ajtaja.

– Szabad? – kérdezte Lídia, és mielőtt egyet szóltak volna, leült szembe velük.

Gáspár felesége rosszallóan nézett Lídiára. Gáspár jól ismerte ezt az arckifejezést: azt jelentette, a felesége szemében Lídia egy faragatlan bunkó, mert köszönés, illetve a beleegyezésük bármilyen jele nélkül betelepedett. Miközben a felesége a színes női magazin mögül vágta a pofákat, Gáspár az ujjait tördelte, és meg volt győződve arról, hogy szívének dörömbölését a másik kettő is hallja. Próbált valami csúnyát gondolni Lídiáról, ám akárhogy igyekezett, nem sikerült – a félelme nagyobb volt a dühénél.

A felesége hirtelen nagy csörgéssel az ölébe ejtette a színes női magazint.

– Hoztam neked valamit – mosolygott Gáspárra.
– Mit..., micsodát? – Gáspár a szeme sarkából úgy látta, Lídia keskeny, sápadt ajkán is mosoly játszadozik.

– A céges büféből. Amit szeretsz – a felesége a szemével jelezte: Gáspár vegye le a táskatartóra helyezett „Signora Boutique” feliratú papírzacskót. Gáspár levette, a felesége bele nyúlt, nejlonzacskót rángatott elő, abból egy süteményt, mégpedig egy csokoládémázzal leöntött nagy darab kakaóscsigát.

Más alkalmakkor Gáspár őszinte és leplezetlen örömködéskben tört volna ki, ám ezúttal csupán egy mosolyt préselt ki magából.

– Nagyon szépen köszönöm.

A felesége csókra nyújtotta a száját. Gáspár érezte Lídia tekintetét, miközben megcsókolta a feleségét.

– Nem is örülsz? – kérdezte a felesége.

– Hogyne örülnék – Gáspár nagyot harapott a csokoládémázzal leöntött nagy darab kakaóscsigából. – Miért gondolod, hogy nem örülök?

A felesége vállat vont, visszatért a színes női magazinhoz.

Ahogy a kakaóscsigát majszolta, Gáspár tekintete a Lídia tekintetével találkozott. Gáspár próbált kiolvasni belőle valamit, ám Lídia tekintete szenvtelen maradt. Mintha egy vadidegen nő ült volna szemben.

– Csokis lett a szád – mondta Gáspár felesége.

Gáspár az ölébe akarta tenni a csokoládémázzal leöntött kakaóscsigát, de a felesége megelőzte. „Vigyázz már!” – csóválta a fejét, és a nejlonzacskót, amiben a süteményt hozta, gondosan elsimította Gáspár nadrágján. Azután intett, hogy a kakaóscsigát arra teheti.

– Hol lettem csokis? – tapogatta a szája szélét Gáspár.

– Nézz ide – vezényelt a felesége. Gáspár engedelmeskedett. A felesége elnevette magát. – Nahát. Mindenhol csokis lettél. Körben az egész szád. Olyan vagy, mint valami kisgyerek – a retiküljéből elővett egy csomag illatos papír zsebkendőt, törölgetni kezdte Gáspár szája szélét.

Gáspár a szeme sarkából látta, amint Lídia arca vörössé válik, a keserves zokogás hallatán azonban maga is meglepődött.

A felesége csodálkozva húzta el az illatos papír zsebkendőt Gáspár szája szélétől. Mind a ketten Lídiát nézték, ahogy a térdein könyökölve, arcát a tenyerébe temetve hangosan sírt.

– Elnézést – szólította meg szelíden Gáspár felesége –, tudunk valamiben segíteni?

Lídia fölemelte a fejét, előbb Gáspárra, azután a feleségére nézett. A könnyei csorogtak az arcán. Lassan megrázta a fejét.

– Tessék – Gáspár felesége odanyújtott neki egy illatos papír zsebkendőt. Lídia hüppögve elfogadta.

Fölállt, a zsebkendővel törölgette a könnyeit, miközben kiment a fürkéből.

– Ennek meg mi baja van? – kérdezte Gáspár felesége.

Gáspár vállat vont.

– Nem tudom – az ablakhoz lépett, lehúzta. Nézte Lídiát, amint az lekászálódik a vagonból.

Várta, hogy visszanézzon, ám Lídia nem nézett vissza. Elindult a peron eleje felé, és Gáspárnak hirtelen egy kép ötlött az agyába: Lídiát látta, ahogy fekszik az ágyán, kezében a Biblia, s azt olvassa. A kis alakú, fekete táblás kötetet, a Károli Gáspár-félet.

Eszter két évvel járt alattam a gimnáziumban. Eredetileg azok közé a lányok közé tartozott, akiket nem szoktak észrevenni, akik szürke verébként, tankönyvek és füzetek között, a vastag szemüvegük mögül ki-kipislogva töltik el a gimnáziumi éveket. Ám Esztert egyszer csak fölfedezték: valakinek, de inkább valakiknek szemet szúrtak a nagy léptei, a szégyellősesdeklő mosolya, az, ahogyan az órák közötti szünetekben mint akit fölhúztak kering a folyosókon, és váratlan kérdésekkel szólít meg boldog-boldogtalant. Eszter később azt mondta erről nekem, hogy magányosnak érezte magát, ezért járt-kelt föl-alá az épületben, remélve, hogy talál valakit, akivel szóba elegyedhet – és ezért bombázta például a folyosó szegletében csókolózó párokat olyan kérdésekkel, hogy milyen vallású volt Ady Endre. Ha valaki szembejött Eszterrel, ő azonnal mosolyogni kezdett rá, és reménykedve várta, hátha megszólítja. Amennyiben az illető nem szólt hozzá, Eszter szólította meg őt valami sebtiben kitalált, olykor valóban nevetséges indokkal. Ez a viselkedése először megdöbbenést keltett, aztán híre kelt, és Eszter széles körben nevetség tárgya lett. Szokás lett például Eszter üdvözlő mosolyára hasonlóan széles mosollyal válaszolni, majd amikor Eszter örvendezve és reménykedve megállt a folyosó közepén, szó nélkül elmenni mellette, miközben a mosoly gúnyos vigyorra változott. A jobb érzésűek ugyanakkor szálnalmat éreztek Eszter iránt, s páran bevették a társaságukba, de Eszter a harsány esetlenségével kilógott mindenhonnan. Úgyhogy mindennek az lett a vége, hogy a magány elleni küzdelmében Eszter még magányosabb lett, közben pedig iskolai jelenséggé vált.

Többnyire férfias szabású ingekben, kötött mellényben, térd alatt végződő farmerszoknyában és vastag harisnyában járt. A haját kétoldalt csattal tűzte össze, szőttestarisznyáját a fején és a vállán átdobva hordta, és folyton igazgatta a minduntalan lecsúszó szemüvegét. Később, amikor a kapcsolatunk komo-

lyabbra fordult, a külseje rengeteget változott: levágatta a haját, a szemüveget kontaktlencsére cserélte és nőies ruhákat húzott magára. Én akkor már egyetemista voltam, és Eszter külsejének radikális megváltozása láttán csodálkozva gondoltam vissza az egy-két évvel korábbi szituációkra, arra, hogy például amikor Eszter leszólított a gimnázium folyosóján és beszélgetni kezdtünk, háttal neki, szemben velem röhögtek az osztálytársaim, és a mutatóujjukkal kocogtatták a halántékukat, jelezve, mit gondolnak Eszter észbeli képességeiről.

Holott Eszter egyáltalán nem volt buta lány: sokat olvasott és sok mindenről megvolt a véleménye – azzal együtt, hogy ez a vélemény többnyire meglehetősen naivnak vagy éppenséggel infantilisnek bizonyult. Folyton úgy éreztem, hogy a vastag szemüveg, a hippis farmerszoknya és a szőttestarisznyában hordott Salinger-regény mögött Eszter egy gyerek, aki valamilyen félreértelmezett, felnőttnek hitt szerep miatt érdeklődik egyes dolgok iránt. Kora délutánonként, ha kiürültek a folyosók és nem fenyegetett az a veszély, hogy valaki meglát, hosszasan beszélgettünk erről-arról. Meg kell mondanom, a gyerekesége ellenére sok érdekes dolgot tanultam tőle, és ha ezt egyelőre nem is mertem magamnak se bevallani, tetszett és vonzott bizonyos témákkal kapcsolatban a vélekedése.

Az egyik ilyen alkalommal kimentünk a közeli parkba és hosszasan csókolóztunk egy padon. Ez az elkövetkező hetekben többször megismétlődött, és én az iskolai hátizsákomban és a köpenyem zsebében rövidesen szerelmeslevelet találtam, amelyeket Eszter csempészett oda. Leszámítva pár kamaszos dolgot, soha nem kaptam szerelmeslevelet, azonban miközben Eszter kitárulkozásait és ömlengő sorait olvastam, egyáltalán nem éreztem jól (vagy éppenséggel boldognak) magam. Nem is válaszoltam rájuk. Eszter mindezek ellenére lelkesen és odaadón kapaszkodott belém – természetesen az iskola falain kívül, kellő távolságban a többiektől, mivel én a falakon belül nem vállaltam föl vele semmiféle közösséget. Ezt Eszter soha nem vetette a szememre, és nem is vettem észre rajta, hogy számára csalódást jelent. Elfogadta, hogy míg a parkban, a fák között szenvedélyesen csókolózom vele és föltérképezem kamaszlanosan kemény testének legrejtettebb zugait (ezt is a felnőtt-szerep velejárójának tekintette, akár Salinger könyveit vagy a

Doors-kazettákat), addig a gimnáziumban látványosan ügyet se vetek rá, vagy ha meg is szólít a folyosón, nem beszélek vele annál többet, mint azelőtt.

Eszternek arra volt szüksége, hogy belekapaszkodhasson valakibe, én pedig türelmetlenül vágytam a tapasztalatszerzésre. Többre akkor nem is gondoltam Eszterrel kapcsolatban. Ezt néhány hét után őszintén meg is mondtam neki, amit viszont már szemlátomást zokon vett. Onnantól fogva ha szembejött velem a gimnázium folyosóján, lángvörös lett az arca. A csókolózások és a tapogatások elmaradtak, mint ahogy rövidesen a beszélgetések is. Én leérettségiztem, fölkerültem Budapestre, az egyetemre, és hosszú időn át nem találkoztam vele.

Aztán jó másfél évvel később, egy kora tavaszi péntek délután újra összefutottam Eszterrel a szülővárosunk főutcáján. Először alig ismertem meg, annyira megváltozott. A szürke kis veréb, aki azzal keltett feltűnést, hogy az egész iskola rajta nevette, vonzó ifjú nővé változott. A változás nem csupán a külsejét érintette: az arcáról eltűnt a kétségbeesetten fölérőltetett pózmosoly, a tekintete éretten és önbizalomtól telítve csillogott. Soha nem tudtam meg, hogyan zajlott a változás, és mi volt az, ami elindította és kiérlelte benne a folyamatokat, ám az is meglehet, hogy csak én láttam mindezt így: az osztálytársai számára, akik nap mint nap találkoztak vele, Eszter talán ugyanolyan volt, mint mindig. Mindenesetre én azon a péntek délutánon percek alatt beleszerettem Eszterbe, és mindjárt fel is akartam eleveníteni a régi dolgokat. Azonban nagy meglepetésemre ezúttal Eszter tért ki előlem. Eljött velem sétálni a parkba, de ha át akartam karolni, lerázta a kezemet. Amikor egy padon ülve közelebb hajoltam hozzá, hogy megcsókoljam, föl pattant és rám ripakodott. Én pedig tátott szájjal és egyre növekvő vágyakozással figyeltem és éltem át ezeket, és amit még soha nem tettem: randevút kértem tőle. Ő azonban vonakodott egyelőre bármiben is megállapodni, úgyhogy az elkövetkező hetekben – amikor otthon voltam és nem Budapesten – több órát töltöttem a gimnázium előtt azzal, hogy figyeltem, mikor bukkan fel Eszter, és ha fölbukkant, odamentem hozzá.

A kitartásom és a fáradozásom végül sikerrel járt. Az a tudat, hogy van valakim, nagyon boldoggá tett, és igyekeztem is ezt a helyzetet minél jobban megbecsülni. Amikor elszabadultam az

egyetemről, azonnal hazavonatoztam, és vártam rá a gimnázium előtt. Időnként pedig ő utazott föl hozzám Budapestre. Rövidesen leérettségizett, és megkezdődött a nyár, az első olyan nyaram, amikor végre nem a napokat számoltam a forró egyhangúságban, hogy jöjjön már az ősz és történetké végre valami, hanem – amennyire a zsebpénzem és az ösztöndíjam engedte – nyaralást és kirándulásokat szerveztem kettőnknek.

Egy régi mondás szerint egy kapcsolatban az egyik fél mindig jobban szereti a másikat. Az Eszterrel való közös történetünket leginkább azzal lehet korszakokra bontani, hogy volt, amikor ő szeretett jobban engem, és volt, amikor én őt. Miután a kitartásom és az elszántságom gyümölcseként végül a kegyeibe fogadott, bár hallatlan boldogságban volt részem, mégis, folyton éreztem (érezttette) annak a lehetőségét, hogy bármikor leléphet. Voltak olyan napok, olyan helyzetek, amikor félvállról kezeltem, amikor szemmel láthatólag a pokolba kívánt, és amitől én mindig sután éreztem magam. Azonban tény, hogy megszoktam ezt az állapotot, sőt egy idő után a kapcsolatunk természetes részének éreztem azt, hogy nap mint nap meg kell küzdenem Eszterért. Persze, ez meglehetősen fárasztó volt és időnként elkésérítő szituációkat szült, ám én odáig voltam Eszterért, és úgy éreztem: ha ennek ez az ára, akkor én azt boldogan megfizetem.

Aztán Eszter lapátra tett. Főiskolára kezdett járni egy vidéki városba, ami jócskán megnehezítette a találkozásaink megszervezését, azt azonban már az őszi szemeszter elején észrevettem, hogy mindez Esztert sokkal kevésbé zavarja, mint engem. Igyekeztem nem törődni vele, ugyanúgy a mi macska-egér játékunk egyik elemének tekintettem, mint annyi minden mást. Folyton úton voltam: hol Budapestre, hol a szülővárosunkba, hol abba a városba, ahol Eszter főiskolára járt. Időnként egy-egy remélt óra kedvéért utaztam száz kilométereket, hogy aztán Eszter egészen váratlanul (vagy talán nem is annyira váratlanul) közölje velem, hogy csupán tizenöt perce van, mert mégis be kell mennie egy előadásra. A helyzetet azonban csak azt követően éreztem igazán elkésérítőnek, amikor Eszter egy szeretkezés után közölte velem, hogy közben valaki másra gondolt. Onnantól fogva tudtam, hogy bármit tehetek: a földet, az ajtót, a falat kaparhatom, nincs visszaút.

Nem is volt. Szakítottunk. Egészen pontosan kidobott. Azt mondta, nincs senki más az életében (annak a személynek a lehetőségét, akire *akkor* gondolt, inkább a saját magam iránti tapintatból nem hoztam szóba), egyszerűen úgy érzi, túlságosan fiatal még ahhoz, hogy elkötelezze magát valaki vagy valami mellett. Esküdöztem, hogy szó nincs elkötelezettségről, egyszerűen szeretjük egymást és jól érezzük magunkat, ezt igazán ne érezze tehernek. A vállát vonogatta, de nem volt több mondanivalója a számomra. Tudtam, hogy reménytelen a helyzet, ám még hónapokig visszajártam hozzá. Néha félnapokat ácsorogtam a főiskola előtt, és amikor végre fölbukkant, szerelmesleveleket nyomtam a kezébe. Nem vagyok benne biztos, hogy elolvasta bármelyiket is. Hideg volt, akár egy jégszobor – hideg és lekezelő. Volt, hogy több fiú társaságában láttam a főiskoláról kijönni, olyankor akkorákat kacagott, hogy zengett tőle az utca. Kedvem lett volna odaszaladni és megkérdezni tőle, hogy hol van a hippis farmerszoknyája, a szőttestarisznyája, a férfias szabású inge, hol vannak a csatok a hajából, hol van Salinger és a Doors; a szemébe akartam vágni, hogy emlékszik-e arra, amikor örökmozgóként ingázott a gimnázium folyosóin, és hogy tudja-e, hogy a háta mögött mindenki rajta nevetett, és aki szóba állt vele, az leginkább szánalomból tette... De nem szaladtam oda és nem mondtam neki semmit, inkább elódalogtam, és még sokáig a fülemben csengett Eszter fölszabadult, vidám kacagása.

Néhány hónappal ezelőtt egy régi, közös ismerős révén a kezembe került Eszter telefonszáma. Már évek óta nem hallottam róla, bár időről időre eszembe jutott, és olyankor mindig úgy éreztem, jó volna tudni, hogy mi történt vele. A régi, közös ismerőstől csodálkozva hallottam, hogy Eszter is a fővárosban dolgozik. Megkaptam a telefonszámát és másnap remegő ujjakkal föltárcsáztam. Szinte azonnal fölvette. Bemutakoztam, és flegmaságot magamra erőltetve tettem föl a kérdést, hogy emlékszik-e rám. Meglepett az az érzelemkitörés, amellyel Eszter válaszolt. Mintha sose vonogatta volna a vállait és sose hajtogatta volna azt, hogy mielőtt bárki vagy bármi mellett elkötelezné magát, szeretne élni – úgy beszélt velem, mintha az elmúlt éveket azzal töltötte volna, hogy utánam vágyakozott.

Néhány nappal később találkoztunk egy kávézóban az Asto-

riánál, s három órát töltöttünk ott együtt két csésze kapucsínó és megszámlálhatatlan ásványvíz társaságában. Az együtt töltött idő első fele azzal telt el, hogy lassan fölocsúdtam a döbbenetből, amelyet az okozott, hogy Eszter mintha visszalépett volna a gimnáziumi korszakába: csak halvány nyomokban fedeztem föl benne azt az öntudatos és magabiztos nőt, aki úgy játszott velem, akár macska az egérrel és aki hideg érzéketlenséggel hagyott el engem az élet egyéb remélt örömeiért. Eszter olyan volt, akár egy szárnyaszegett madár, akinek megnyírbálták a tollait: az arcán, a tekintetén csalódások emléke ült, valamint a látható vágy, hogy szeretne valakibe belekapaszkodni. Végighallgattam Eszter életének eseményeit a főiskola elvégzésétől az unalmas és lélekölő munkahelyekig, nem megfélemlítve a *szemét* férfiakra sem, akik Esztert újra tétova és esetlen nővé tették. Amikor Esztert néztem, mintha a gimnáziumi éveket láttam volna a szemüvegének lencséjében csillogni, s bár szőttestarisznyát nem hordott és hosszú farmerszoknyát sem viselt, a lilás árnyalatú kosztüm nem állt rajta jól (a kosztümbaktra biggyesztett munkahelyi jelvényt, egy biztosítótársaság emblémáját különösen cikinek találtam), a haja a szemébe lógott és minduntalan azt igazgatta, akár csak a szemüvegét, amely mint régen, furtonfurt az orra hegyére csúszott.

A három óra elteltével újabb találkát beszélünk meg. Eszter meghívott a lakásába, mondván, ha az elmúlt éveknek más eredménye nem is volt, annyi legalább igen, hogy megtanult remekül főzni, és ezt szeretné nekem is megmutatni egy *pompás vacsora* formájában. Elfogadtam a meghívást, amely két nappal későbbre szólt.

Eszter egy külvárosi panellakásban lakott, mint megtudtam tőle, már elég régóta, a szülei vették neki közvetlenül a főiskola elvégzése után, a Budapestre költözésekor. A szobák tele voltak oda nem illő, föltehetőleg a nagymamáktól származó bútorokkal, és bár a lakás helyiségei a rendezettség látszatát keltették, mindenütt szembetűnt, hogy az, amit most látok, az egy hirtelen és bizonyára az én tiszteletemre megejtett rendrakás eredménye, egyébként pedig itt inkább a rendetlenség a megszokott: a szekrények polcain egymáshoz nem illő társaságban álltak a tárgyak, a dohányzóasztalon sebtiben összerámolt dossziékat, a fél évszázados, karcos lakkozott komód te-

tején pedig CD-lemezeket láttam, de a lakás szemrevételezésekor a leginkább az volt a szembetűnő, hogy szinte teljesen hiányoztak a könyvek. Én mindig szerettem könyvekkel körülvenni magam, és Eszter is úgy élt az emlékeimben, mint aki szeret olvasni és sokra tartja a könyveket. Ennek ellenére most alig láttam pár kötetet az egyik szekrény üveglap mögé rejtett polcán árválkodni, illetőleg az egyik ágy mellett is tornyosult egy kisebb kupac.

A vacsora tényleg pompásra sikeredett: Eszter spagettit készített, amelyet én először meglehetősen bizalmatlansággal szemléltem, mert úgy gondoltam, biztos valami üvegből vagy konzervből kottyasztott dolog, de nem, Eszter természetes alapanyagokat használt fel, és bár a szósz összetételére már nem emlékszem, az élénken megmaradt az emlékezetemben, hogy nagyon ízlett. Ráadásul tojás nélküli durumtésztát használt föl hozzá, úgyhogy hiába ettem belőle bőségesen, a vacsora után is könnyűnek és karcsúnak éreztem magam. Száraz vörösbort ittunk hozzá, az olcsóbb fajtából, én bontottam föl, a dugó fölött még ott virított az ára – Eszter föltehetőleg aznap vásárolta a lakótömb aljánál lévő közértben. Aztán bementünk a nappaliba és folytattuk a beszélgetést, amely jobbára kettőnknek az azóta eltelt életéről szólt, amióta az útjaink elváltak egymástól. A kávéházi találkozótól eltérően Eszter egyáltalán nem panaszkodott, sőt, mintha az akkorihoz képest megint egy másik nővel találkoztam volna: a legszomorúbb és legkellemetlenebb emlékeit is könnyed ironiával adta elő.

Az este azzal ért véget, hogy szeretkeztünk. Természetesen – tehetném hozzá, hiszen azt, hogy ez lesz belőle, már lehetett sejteni abban a pillanatban, amikor leültünk az étkezőnek is használható konyhában a nagy tál spagetti és az olcsó vörösbor mellé. Sőt: ez lebegett akkor is levegőben, amikor Eszter meghívott egy *pompás vacsorára*. Egyébként odaadó, mondhatni, szolgálatkész szerető volt, mindent megtett, amit kértem tőle, és szinte teljesen feledtetni tudta velem azokat a hozzá fűződő rossz élményeim, amelyek a legutolsó, sok-sok évvel ezelőtti együttléteinkkor keletkeztek, amelyekben Eszter rendszert gépiesen, majd hogyanem öntudatlanul vett részt, és nem csak hogy látszott rajta, de nem is tagadta, hogy gondolatban egészen máshol jár.

Ezúttal azonban úgy ölelt, ahogyan talán még soha. Végül el-
lángyultan, érezhető felszabadultsággal pihent meg a vállamon,
én pedig a hátát simogattam, és kerestem testének ismerős zu-
gait. Nem csodálkoztam azon, hogy nem találtam. Eszter meg-
változott, nem először, amióta megismertem. Feküdtem, néz-
tem a plafont, és azt kutattam magamban, hogy vajon érzek-e
most bármit, akár szeretetet, akár szálnalmat Eszter iránt.

Az első közös esténket újabbak követték, amelyeket minden
alkalommal Eszter kezdeményezett. Többnyire az ő lakásán ta-
lálkoztunk, bár volt olyan is, hogy nekem nem volt kedvem
utazgatni, ezért nálam volt a randevú. A találkáink időnként
meglehetősen rövidre sikeredtek, Eszter általában csöndben
túrte ezt, bár olykor kifakadt, hogy fájjalja, hogy gyakran rö-
g-
tön az együttlét után fölöltözöm és elmegyek. Tudtam, hogy
igaza van, de nem tettem semmit azért, hogy ez megváltozzék.

Eszter sokat mesélt a szakításunkat követő életéről, ám oly-
kor ellentmondásokba keveredett önmagával: a szöges ellenke-
zőjét mondta annak, amit korábban nagy magabiztossággal ki-
jelentett, és az egész valahogy furán zavaros volt – nem csak az,
ahogyan azokról az évekről mesélt, hanem az is, amiket elmon-
dott magáról. Akárhányszor is próbáltam összerakni magam-
ban a hallottak alapján Eszter életének ezt a néhány esztende-
jét, valahol soha nem stimmelt valami. Eleinte azt hittem, hogy
Eszter egész egyszerűen nem mond igazat. Később úgy gon-
doltam, hogy igazat mond, de nem tudja normálisan elmonda-
ni mindazt, ami történt vele. Számomra Eszter élete nagyon
zavarosnak látszott, és mindennek tetejébe Eszter még vonzó-
dott is a zavaros dolgokhoz. Említettem, hogy a lakásában csu-
pán néhány könyvet láttam: nos, ezek kivétel nélkül okkult dol-
gokkal és mágiával foglalkozó kötetek voltak. Nem láttam
ugyan, hogy Eszter bármikor is olvasta volna őket, ám szemlá-
tomást lelkesedett értük. Elmesélte például, hogy az egyik szer-
zőjét személyesen is ismeri – az éppenséggel egy misztikus re-
gény volt, életelixírről és reinkarnációról szólt, meg is kérdez-
tem Esztert, hogy ha az az életelixír működik, akkor minek a
reinkarnáció, ám válasz helyett kislányos lelkesedéssel beszélt a
kötetet jegyző írónőnél tett látogatásáról. Kérdeztem tőle, ho-
gyan jutott el hozzá, mire elmondta, hogy évek óta jár egy ezo-
terikus körbe, együtt szoktak meditálni, előadásokra járni, hét-

végi ezoterikus klubdélutánokat szervezni, és a társaság minden tagja kivétel nélkül – úgymond – ezoterikus beállítottságú. A csapat kizárólag nőkből állt, és egyiküket mély kapcsolat fűzte Eszterhez. Egy ideig ez a hölgy Eszter lakásában lakott, aztán elváltak az útjaik: elszakadtak, vagy legalábbis meglazultak a mély kapcsolat szálai, bár az ezoterikus kör révén még szoktak találkozni. Egyébként Eszter rajta kívül más albérlőket is tartott, egyszer lakott nála például egy keleti vallások iránt rajongó fiatalember, aki naphosszat ki sem mozdult a lakásából, ellenben állandóan kántált és énekelt, amitől nem csak Eszter, hanem a szomszédok sem tudtak aludni. Végül a szomszédok panaszai miatt kellett elköltöznie. Egy másik albérlője egy amerikai srác volt, Eszternél sok évvel fiatalabb, Budapesten tanított angol nyelvet, és bár Eszter ennek a történetnek az elbeszélésénél is ellentmondásokba keveredett, azt azért ki tudtam hámozni a szavaiból, hogy az együttlakás során egymásba gabalyodtak, és a srác megígérte Eszternek, hogy meghívja magához Amerikába. Miután hazament, Eszter még hónapokig várta a meghívást, a srác azonban nem jelentkezett, és az előre megadott e-mail-címe is falsnak bizonyult – az összes arra küldött levél hibaüzenettel jött vissza.

Egyszóval Eszter férfiak és nők nyomasztó emlékét cipelte magával, a tetejében pedig olyan dolgokban hitt, amelyeket én világeletemben sarlatánságnak tartottam. Mindezeket túl nyomasztóan ragaszkodott hozzám: naponta többször hívott, vagy gyakori SMS-eket küldött, meg giccses internetes képeslapokat. Ha találkoztunk nála, rendszeresen főzött, ahogy mondta: külön nekem, mégpedig vegetáriánus ételeket. Időnként hívott ide-oda – teázókba, rég elvirágzott énekesnők misztikus témájú előadását hallgatni –, de én ezekre a helyekre nem tartottam vele. Megmondtam neki, hogy engem ezek a dolgok egyáltalán nem érdekelnek, sőt idegesít ez a középkori misztikával kevert modern kóklerság, idegesítenek a színes, csiricsaré borítású könyvek, meg a sok önjelölt apostol, akik meg vannak győződve arról, hogy ők fogják a romlott világot megmenteni. Azt is közöltem Eszterrel, hogy szerintem azok mélyülnek el az ezoterikában meg az okkult tanokban, akik az élet más területein sikertelenek, és azt remélik, hogy legalább egy általuk elképzelt világban megtalálják a boldogságot.

Mindezek zárásként egy együttlétet követően megint Eszter adta ki az utamat. Már attól is déja vu érzésem volt, ahogyan akkor szeretkezett: mintha egy darab fát öleltem volna a heverőjén. Utána szóltanul öltözködtünk, én épp a bugyimat húztam föl, ő pedig a melltartóját kapcsolta be, amikor arra kért, hogy ne jöjjek ide többet. „Sőt – tette hozzá –, ne is találkozzunk. Nincs semmi értelme.” Mintha pár évet visszafiatalodtunk volna, Eszter tekintetében ezúttal is a régi hidegséget véltem újra fölfedezni. Az elmúlt hetekben az irányába tanúsított viselkedésemet figyelembe véve nem az lepett meg, amit mondott, hanem sokkal inkább az, ahogyan tette: szavai kimérten, lekezelően csengtek. Több mint tíz éve ismertem már, mégis meglepődtem azon, hogy Eszternek milyen sok arca van. Egészen elbizonytalanodtam és kicsinek éreztem magam – bólintottam, majd én is bekapcsoltam a melltartómat, visszavettem a blúzomat, a szoknyámat és igyekeztem visszafojtani a könynyeimet. Tudtam, hogy nem szabad sírnom, egyrészt tényleg nem volt értelme, másrészt nem akartam, hogy ebből az egészből újra Eszter kerüljön ki győztesen. Mégis, remegett a hangom, amikor – már a lépcsőházban – megkérdeztem tőle, hogy nem mehetnék-e el vele kíváncsiságból abba a női ezoterikus körbe. Úgy rám vágta az ajtót, hogy beleremegett az épület. Azóta nem találkoztam vele. Próbáltam párszor fölhívni, ám sose vette föl a telefont. Pedig szeretném Eszternek elmondani, hogy mindezek dacára nagyon fontos nekem, és ha más nem is működik közöttünk, attól még jó barátnők lehetünk.

A büfé előtti sor lassan halad. Az aulába nyíló előadókából újabb és újabb emberek tódulnak ki, többségük azonnal a pult felé veszi az irányt. Olyan a sor már, mint egy főút, amelyre a bekötőutakról folyamatosan sorolnak be az autók, a kialakult dugóban aztán lépésben lehet csak haladni. Ám ez senkit nem zavar. A szünet húsz perc, annyi idő alatt talán mindenki célhoz ér, aki meg nem, az legföljebb az előadóban fogyasztja el a tízórait.

Két deci kóla, kis szelet csoki, joghurt, szendvics. A legjobban fogyó termékek, a büféslányok alig győzik az utántöltést. Csilla viszont két kakaóscsigát és kisdobozos szőlőlevet vásárol, kiverekszi magát a körülötte álló embertömegből, majd elindul az egyik asztal felé, amely mellett egy vékony, beesett arcú fiú elsőéves jegyzetet tanulmányoz.

– Bocs – mondja Csilla, amint odaér. – Van még itt, ugye, szabad hely?

A fiú tetőtől talpig végigméri.

– Persze – feleli végül.

Csilla nem köszöni meg, szándékoltan nagy zajjal kihúzza az egyik széket az asztal alól, leül. A fiú figyel a lányt, ahogy leveti és a szék karfájára teríti hosszú szövetkabátját, szemrevételezi a melleit is.

„Mindjárt beszólok neki – gondolja Csilla. – Mit képzelsz a kis buzernyák?”

Nem szól be. Helyette kinyitja az eddig a hónap alatt cipelt rózsaszín dossziét, kivesz néhány, kék golyóstollal sűrűn teleírt A4-es papírlapot, úgy helyezi őket, hogy a morzsák ne hulljanak rá, és a kakaóscsigák majszolása közben olvasni kezd. Időnként beleszüröcsöl a szőlőlébe is. Akárhányszor leteszi maga elé a dobozt, minduntalan a beesett arcú fiú tekintetével találkozik.

Körülbelül öt perc telik el így. Csilla végigolvas egy szeminárium anyagot, a következőbe fogna bele, amikor kopogtatnak a vállán.

– Szia! – Edina az arcához hajol, két-két cuppanós puszit adnak egymásnak. – Bocsz, hogy elkéstem. Nem jött az a rohadt troli.

– Semmi baj – mondja Csilla. – Ül csak le.

Edina ledobja a kabátját. A beesett arcú fiú az ő vetkőzését is figyeli. Talán Edina a csinosabb: vékony, nyúlánk testalkat, formás idomok. Viszont Csilla sem csúnya, sőt.

– Mit bámul ez a kis köcsög? – súgja Edina Csillának, miután leül.

Csilla odanéz, a fiú figyeli-e őket, majd visszasúgja:

– Mit tudom én. Mióta leültem, ezt csinálja.

– Aha – mondja Edina immár rendes hangerővel. – Majd abahagyja. Legalábbis ajánlom neki. Amúgy megbeszéltem a Nikolettal.

Csilla arcán mintha árnyék suhanna át.

– Még nem kellett volna.

– Miért nem? – Edina hosszas kotorászás után kivész a retiküljéből egy szál cigarettát. Rágyújt. Aztán azt mondja: – De bunkó vagyok! – Csillát is megkínálja. Csilla elfogadja, Edina meggyújtja az ő cigijét is. – Szóval ha már belevágunk, nem kell húzni a dolgot.

– Én még nem teljesen döntöttem el.

– De hát megbeszéltük, nem?

– Megbeszéltük, de akkor is – Csilla nem tudózi le, aprókat szippantgat, és egyből ki is engedi a száján a füstöt.

– Akkor is mit? – Edina letüdözi. Olyan átéléssel cigarettázik, hogy a szemben ülő elsőéves fiú most egyáltalán nem tudja róla levenni a szemét. – Holnap találkozunk a Nikolettal, és elvisz oda. Azt mondta, ma megbeszéli.

– Hát nem is tudom...

– Nehogy már megfutamodj! – Edina Csilla szülőleve után nyúl. Kérdően a barátnőjére néz, Csilla bólint, Edina a szívószálon át belekortyol a dobozos üdítőbe. – Megdumáltuk. Azt mondtad, benne vagy.

– Azt mondtam. Csak nem gondoltam, hogy ilyen hirtelen.

– Miért, szerinted ha már eldöntjük, akkor még halogatjuk egy darabig? Annak mi értelme van? Elkezdjük, aztán meglátjuk, mi lesz.

Egy ideig szóltanul fújják a füstöt. Az elsőéves fiú többször is az óráját nézi. Mintha mennie kellene valahova, ám nem akar

semmiről se lemaradni. Aztán nagy zörgéssel mégis összecsomagol, és elindul az egyik előadó felé.

– Legalább köszönhetnél volna – mondja Edina. – Bunkókám. Csilla nevet.

– Mit tanulsz? – bök Edina Csilla szétterített papírai felé.

– Á, nem tanulok. Csak elkértem az egyik csoporttársamtól a legutóbbi pár óra jegyzeteit. Nem nagyon voltam bent mostanában.

– Oda majd csak délután kell menni. Neked délutánonként sok órád van?

– Nem. Talán szerdán van vagy kettő. De nem olyan fontosak.

– Legföljebb szerdánként később mész.

– Meg én péntekenként haza szeretnék menni.

– Az is megoldható. Péntekenként nem nagyon csináljuk.

Legalábbis ezt mondta Nikolett.

Szinte egyszerre nyomják el a hamutálcában a cigarettát.

– Holnap egykor a Deákon a templom előtt – mondja Edina.

– Ott találkozunk a Nikolettal.

*

A Nikolett rendkívül szép lány. Sudár, törékeny test, vonzó, szabályos arc, hosszú szőke haj, vastag ajkak, kék szemek. Mikor kezét fognak és bemutatkoznak egymásnak, Csillát meglepi a Nikolett mély hangja. Nem ez a tónus illik ehhez a Barbie-szerű lányhoz.

Szörmebundát és testhez tapadó fekete farmert visel, lábán térdig érő barna csizma. A haján semmi mesterséges fixáló vagy egyéb kellék, egyenes, töredezetlen szálai vígan lobognak a novemberi szélben.

– Itt van nem messze – mondja. – Öt perc és ott vagyunk. Már várnak titeket.

– Ma már be is állunk? – kérdi Csilla.

– Én úgy tudom, hogy igen – Nikolett Edinára néz, aki bólint. – Hoztatok fürdőruhát?

Csilla és Edina összenéz.

– Nem – mondja aztán Edina.

– S milyen fehérneműben vagytok? Úgy értem, tiszta?

– Persze hogy tiszta – Csilla kicsit megsértődik.

– Színes vagy fehér?

- Az enyém fekete – feleli Edina.
- Az enyém fehér – így Csilla.
- Jó. Akkor mehetünk.

Átvágnak az aluljárón. Nikolett elől, a két lány mögötte. Elvonulnak az útságosbódék és a telefonfülkékben melegedő hajléktalanok előtt, majd fölmennek az aluljáró másik végén a térre. Bekanyarodnak az egyik mellékutcába. Csilla begombolja a kabátja legfelső gombját. Fázik.

- Mindig egykor kezdtek? – töri meg Edina a csendet.
- Én igen – feleli Nikolett. – Mások máskor. Van, aki délre megy, van, aki néha csak délután négy körül ér oda.
- De a munkaórának biztos meg kell lennie...

Nikolett nevet:

– Ugyan már. Ez nem hivatal. Akkor jössz, amikor tudsz, akkor végzel, amikor akarsz. Persze, azt nem nézik jó szemmel, ha alig vagy ott. Amúgy meg neked az érdeked, hogy minél több időt ott tölts, mert a vendégeid után kapsz jutalékot. S azt is mindig érdemes előre megmondanod a Klárinak, melyik nap mikor vagy ott, hogy ha a visszajáró vendéged utánad érdeklődik, meg tudják mondani, mikorra vagy várható.

– Ki az a Klári? – kérdi Csilla.

– A főnökünk. Vagy hogy is mondjam... Szóval, aki az egész szervezet szervezi, az ügyeket intézi, fölveszi a telefont satöbbi. Ő bérli a lakást.

– Ő is... dolgozik?

– Régebben, máshol csinálta. Aztán eljött onnan, és megszervezte ezt. Itt már nem szokott senkivel se elmenni. Illetve az elején még volt egy törzsvendége, aki kizárólag az ő kedvéért jött. De az utóbbi időben eltűnt.

Pár métert megint szóltanul tesznek meg. Bekanyarodnak egy oldalsó, keskeny mellékutcába, és ekkor Nikolett kérdez:

– Barátotok van?

– Nekem igen – vágja rá Edina.

– Nekem most nincs – így Csilla.

– Jobb vele előre tisztázni. Aztán vagy elfogadja, vagy lelép. Én a legutóbbi hapsim előtt sokáig tagadtam, egy idő után azonban már nem tudtam mit hazudni, hogy délutánonként miért vagyok mindig tovább bent. Akkor még dolgoztam egy vállalatnál, asszisztensként. Reggel hatkor kezdtünk, háromkor jöttem

ide, innen meg nyolc után haza. A srác meg nem értette, mi a fenét kell nekem annyit melóznom, be akart menni a főnökömhöz megbeszélni a dolgot. Szóval meg kellett neki mondanom.

– S mit szólt? – kérdezi Edina.

– Iszonyú nagy patáliát csapott. Ordított. Kurvának nevezett, meg ilyenek – Nikolett sóhajt. – Szóval nem éri meg titkolni, mert egy idő után úgyis rájön. Ha szeret, akkor elfogadja, hogy ezt csak a pénzért csinálod, és semmi több. Azt is meg kell mondani, hogy természetesen egyáltalán nem élvezed. Ha meg mégis, azt nem muszáj tudnia.

Csilla hangjából csodálkozás érződik:

– Te szoktad élvezni?

– Néha – Nikolett mosolyog. – Attól függ, kivel. Járnak ide egész ügyes pasik is. Meg aztán néha tanul is az ember lánya. Itt vagyunk.

Megállnak egy régi bérház előtt. Csilla fölnéz, a tető irányába: nem túl bizalomgerjesztő. Omladozó vakolat, rozoga falak. A szűk utcába ráadásul nem süt be a Nap.

Nikolett követi a pillantását.

– Nem egy kacsalábon forgó kastély – mondja. – De nem is olyan rossz. Én már megszoktam, egy idő után kifejezetten kellemes – megnyomja az egyik kapucsengőt. Pár pillanat múlva egy női hang „Halló”-t mond. Nikolett egész közel hajol a hangszóróhoz: – Niki vagyok – a bejárati ajtó berregni kezd, bemennek.

Penészes lépcsőház, sötét udvar, a lakásokon apró ablakok. Fölgyalogolnak a másodikra. Útközben Nikolett elmondja, a Klári nem hajlandó kapukulcsot adni, szereti személyesen beengedni a lányokat. A másodikon kijönnek a lépcsőházból, balra fordulnak, és elmennek a gang végéig. A lakás ajtaja nyitva van.

– Szia – mondja Nikolett az előszobában álló barna hajú, nagymellű, semmit mondó arcú, deréktól lefelé vaskos lánynak. – Új kolleginákat hoztam.

– Sziasztok. Klári vagyok – a kezét nyújtja, Edina és Csilla bemutatkoznak. – Ne itt vessétek le a kabátotokat, majd bent betesszük a szekrénybe. Gyertek beljebb.

A nagyszoba ablaka tűzfalra nyílik. Az állólámpák egész hangulatossá teszik, maga a lakás is a házhoz képest barátságosnak tűnik. Jól befűtöttek, kell is, mert a nagyszobában, a kanapén, a tévé előtt két fürdőruhás lány üldögél. A magas, nyúlánk, rövid-

re vágott, festett vörös hajú Rita néven, a kicsit gömbölyűbb, alacsony, kreol bőrű, fekete hajú Gyöngyi néven mutatkozik be.

Klári kinyit egy kétajtós, régimódi nagyszekrényt, vállfákat vesz elő. Csilla és Edina ráteszik a kabátjaikat, Klári elhelyezi őket a szekrényben. Aztán szól, hogy a cipőket is tegyék a kabátok alá.

– Papucsotok van? – kérdezi.

Rázzák a fejüket.

– Holnapra hozzatok. Most tudok adni kölcsön, de hozzatok holnapra – egy darabig a tévé alatti ágyneműtartóban kotorászik, majd két ócska fapapucsot rángat elő. – Mire vártok? – kérdi, amint megfordul, és a két lány továbbra is ott áll némán a szoba közepén. – Vetkőzzetek le.

Engedelmeskednek. Klári kinyit egy polcos szekrényt, mutatja, oda tehetik a ruháikat. Aztán ott állnak fehérneműben.

– Nna – mondja Klári. – Tovább. Meztelenre. Csak nem vagytok szégyellősek? Mi lesz a vendégekkel? – Csilla és Edina leveszik a melltartót és a bugyit. – Forduljatok meg – folytatja Klári. Egy darabig vizslatja őket, közelebb lép, fölemeli a karukat, hátrébb megy, onnét méricskél. Végül azt mondja: – Jól van. A szőrzetet viszont jobban borotváljátok le. Úgy higiénikus. Egy pamacs esetleg maradhat. A fürdőszobában van borotva.

– Most? – kérdezi Csilla.

– Most – Klári kicsit ingerült.

*

Mikor visszaérnek, Klári telefonon beszél. Egész máshogy, ahogy addig velük: a hangja kedvesen, szinte incselkedve cseng, udvariasan és roppant barátságosan felelget a vonal túloldálán lévő ismeretlennek. Egyszer csak azt mondja:

– Van két új lány, épp ma állnak munkába – majd rövid szünet után: – Egy magas, vékonyabb, a másik kicsit teltebb, nőies idomokkal. Mindkettő barna hajú – újabb szünet, aztán: – Jó, akkor várunk. Szia – és leteszi a kagylót. – Hadd nézzelek bennetek – végigméri Csillát és Edinát, s elégedetten bólogat. – Remek. Fölvehetitek a fehérneműt.

Rita, Gyöngyi és Nikolett a kanapén ülnek, Csilla és Edina a fotelokban foglalnak helyett, szemben velük Klári, aki elmondja az árakat. Hozzáteszi: extrát itt nem nagyon vállalnak, „leg-

följebb franciát óvszer nélkül, de csak a vendég külön kérésére”. S azt is meg kell előre tudakolni, félórára vagy egy órára jön az úr.

– Sokat fogtok zuhanyozni – szól közbe kuncogva Nikolett. – Itt egész bevízkövesedik az ember.

– S rágózzatok folyamatosan – inti őket Klári. – Persze aktus közben nem. Aktus közben tessék színészkedni, akkor is, ha éppen nem jó. Ez a ti érdeketek, senki nem szereti az unott pofájú nőket. Nekünk visszatérő vendégkörünk van, akik eddig maradéktalanul elégedettek, és szeretném, ha ez így is maradna. Mit szeretnétek még megtudni?

Csilla úgy érzi, tudna mit kérdezni, csak éppen épkézláb kérdés nem jut az eszébe. Edina azt kérdezi, étkezni miként lehet. Klárinak erről eszébe jut, még nem mutatta meg a többi helyiséget. Fölállnak, körbevezeti őket. Egész nagy lakás, a nagyszobában kívül még két kisebb, és egy, a konyhából nyíló külön helyiségből áll, utóbbiban annak idején valószínűleg a cseléd lakhatott, most abban is elhelyeztek egy heverőt. Klári minden szobában megmutatja, hol vannak a törölközők, a lepedők és az óvszerek. Étkezni egyébként a konyhában lehet. Hozott anyagból, az üdítők a vendégeké, amint megérkeznek, egyből illik megkínálni őket. S távozás előtt is jólesik nekik fölhajtani egy pohárral.

– Minden alkalommal új lepedőt és törölközőt veszünk elő – mondja még Klári. – A használtakat pedig folyamatosan mosuk. Ez egy tiszta szalon.

Először használja azt a kifejezést: „szalon”.

Csilla kinéz a konyhaablakon. A sötét, piszkos udvart látja.

– A hálósobákban többnyire le vannak engedve a rolók. Szellőztetéshez természetesen fölhúzzuk őket és kinyitjuk az ablakot. Ügyeljetez azonban arra, hogy az utcáról ne lássanak meg benneteket. További kérdés?

A két lány egymásra néz.

– Azt hiszem, majd – Edina egy pillanatig tétovázik –... majd ha már benne vagyunk. Akkor biztos fogunk még kérdezni.

– Helyes – bólogat Klári. – Akkor üljetez be a szobába. Mindjárt jönnek a vendégek.

Csilla jó alaposan szárazra törli magát, fölhúzza a bugyit, fölveszi a melltartót, és nyitva hagyja a fürdőszobaajtót, hadd száradjon ki a helyiség. A többiek tévét néznek, Klári a konyhában cigarettázik.

Csilla Rita mellé ül a kanapéra. A szomszéd szobából, a csukott ajtó mögül fojtott nyögések hallatszanak. Gyöngyi fölpillant a falióra, és azt mondja:

– Edina is mindjárt végez.

– Már annyi idő eltelt? – kérdezi Csilla.

– Nem csak azért. Ismerem már, hogy ez a pasi mikor milyen hangot ad ki.

– Gyakran jön ide?

– Aha. Törzsvendég. Már mindegyikünkkel volt. Nikolettet szereti a legjobban.

Nikolett a fotelban elmosolyodik.

– Én is szeretem – mondja. – Rendes fazon. Néha beszélgetünk is.

– Az a srác is volt itt, aki velem? ... – kérdezi Csilla.

– Egyszer láttam – mondja Gyöngyi. – Úgy két hete.

– Velem volt – szól közbe Rita. – Valami üzletkötő, egész nap az országot járja, azt mondta, nincs ideje csajozni.

– Neked tetszett? – faggatja Csillát Nikolett.

– Hát – Csilla vállat von – kaphattam volna rosszabbat is.

– Szerencsés vagy – mondja Rita. – Ez egy normális fickó. Ha most csináltad *így* először, akkor jó, hogy ő volt az első – azt a szót: „így”, erősen megnyomja.

– A kollégiumban volt szerencsém bunkóbbakhoz is – magyarázza Csilla. – Viszont most nagyon furcsa volt elkérni utána a pénzt.

– Kérd inkább előtte – javasolja Nikolett. – Aztán nem kell már vele foglalkozni.

– Egyébként tényleg nem volt olyan rossz – ismeri el Csilla.

– Sőt, voltak olyan pillanatok, amikor élveztem is.

– Persze hogy nem rossz – így Nikolett. – Miért is lenne az? Mi csak fekszünk, néha még jól is esik. Aztán meg sok mindent ki lehet bírni.

– Ide tényleg normálisak jönnek – mondja Gyöngyi. – Én voltam az utcán is pár hónapig. Ott aztán el kellett menned a legszakadtabb koldussal is. Mármint ha volt pénze.

Csillán borzongás fut át. Gyöngyit nézi, aki állja a pillantását, sőt visszamosolyog. Majd azt kérdezi:

– Mi van?

– Semmi – Csilla gyorsan megrázza a fejét. – Tényleg semmi.

A szomszéd szobába vezető ajtó kinyílik, Edina lép ki csapzottan, törölközőbe csavarózva.

*

Placcs, a szappan kicsúszik Csilla kezéből és eltűnik a habok között. Érzí, ahogy végigcsúszik a combján, majd a térde alatt, a zománcon landol. A bal kezével nyúl utána, ám a szappan minduntalan odébb csúszik. A jobb kezét is segítségül kell hívnia, kihalássza, és kiteszi maga mellé a műanyag szappantartóra.

Odakintről léptek hallatszanak. Csilla szinte látja, amint az anyja kijön a szobából a tévé elől, és megáll a fürdőszoba ajtaja előtt. Egy darabig hallgatózik, talán még a kulcslyukon is próbál benézni (ám ott nem lát semmit, Csilla a kilincsre tett egy törölközőt), aztán kopog, és azt kérdezi:

– Kislányom, minden rendben?

– Minden – szól vissza Csilla ingerülten, majd rögtön meg is bánja, és jóval barátságosabban folytatja: – Minden rendben, anyu. Mi lenne?

– Több mint egy órája ülsz abban a kádban.

– Nagyon jólesik.

– Nem fürödtél a héten?

– Dehogynem. Naponta többször is – az anyja nem látja, ahogy Csilla elhúzza a száját.

– Meddig akarsz még ott ülni?

– Olyan jólesik, anyu – Csilla nagy elánnal csapkodni kezdi a vállára és a mellkasára a vizet. – Pesten csak zuhanyozni tudok. Ott nincs kád.

– Egészségesebb is a zuhanyzás. Én is zuhanyozni szoktam.

– Hétvégén legalább hadd üljek kádba. Amikor itthon vagyok.

– Persze hogy ülhetsz, gondolod, hogy megtiltjuk neked? Csak már apád is furcsállja, hogy mióta ülsz benne.

– Mindjárt megyek, anyu.

Kis ideig csend, Csilla már azt hiszi, nem hallotta, amint az anyja visszament a szobába, ám az megint megszólal az ajtó előtt:

– Kezdődik a film.

– Jó – Csilla kezdi elveszteni a türelmét. – Még pár percig áztatom magam, aztán megyek.

– Talán beteg vagy?

– Nem. Nem vagyok beteg.

– Megfáztál?

– Jaj, anyu – Csilla megnyitja a forró vizet. Az anyja a csobogástól odakint nem hallja a folytatást: – Mondtam már, hogy nem vagyok beteg.

Az anyja valamit mond, de Csilla nem érti, mit. Újabb félkupaknyi fürdőhabot önt a vízbe. Az anyja dörömbölni kezd az ajtón:

– Nyisd már ki! – ezt már meghallja. Elzárja a vizet.

– Hogy nyissam ki? Bent ülök a kádban. Nem ér el az ajtóig a kezem.

– Szállj ki.

– Csurom víz vagyok. Nem akarom eláztatni a fürdőszobát.

Újabb rövid csönd, majd megint az anyja:

– Csilla, légy szíves, fejezd be a fürdést és gyere ki.

– Jól van már – mondja Csilla. – Nem kell hisztizni. Csak kiáztatom magamból a...

– Mit? Mit áztatsz ki?

– Kiáztatom magam – fejezi be Csilla.

– Csilla, kislányom, aggódom érted.

– Teljesen fölösleges – Csilla föláll a kádban, a törölközője után nyúl. – Hallod, már végeztem.

– Gyere akkor. Kezdődik a film.

– Jövök már, anyu. Jövök.

Csilla belelép a papucsába. Kihúzza a kádból a dugót. A vizes törölközőt a szárítóra teríti, a fogasról leveszi a frottírköpenyét, belebújik. Kinyitja a fürdőszoba ajtaját.

Tatyjana e-mailje Anyeginhoz

Message: Neked!

Creator:

Item 1: Neked! (DISTRIBUTION LIST)

To:

Item 2: Neked! (TEXT)

Szóval, megint itt vagyok és levelet írok Neked! Bár egyre inkább attól tartok, ez az én Jevgenyijemnek nem sokat jelent...

Egy hét alatt ez az ötödik levelem. Egy darabig azzal álltatam magam, biztos nem vagy internetközelben. Attól is félttem, hátha baleset ért. Vagy nem is baleset, megint valamibe belekeveredté, autós üldözés, pisztolypárbaj, rendőrök satöbbi. (A börtön a legjobb, ami ilyenkor megtörténhet Veled. A rosszat ki sem merem mondani.) Aztán visszajött Moszkvából Vlagyimir, és elmesélte, hogy az elutazása előtti este látott egy bárban mindenféle nők között. Ez megnyugtató voltna, ha közben nem kezd el gyötörni a féltékenység: szerelmem, ugye nem azzal az Olgával csalsz meg?! Kikaparom a szemét a ribancnak, csak találkozzak megint vele.

Amúgy ha tudnád, mennyit kínlódom ezzel a levélírással, talán jobban megerőltetnéd magad. A számítógép az irodában van, a belépési kódot elég nehezen szereztem meg, nem adta ingyen a portásgyerek. Azonkívül ezen a masinán nincsen cirill betű, Vlagyimir egyik flopiján vannak a fontok, ha besurranok ide e-maillt írni Neked, előbb be kell töltenem a mi ábécénket, aztán ha végeztem, le kell törölnöm a rendszerről, nehogy észrevegyék. Szóval elég macerás a dolog, ha a főnök tudná, hogy használom a gépét, tutira agyonvágna. Olyankor jövök ide, amikor nagy valószínűséggel senki nem jár erre, ám ekkor is őrt kell állítanom, a portásfiút – istenem, Jevgenyij, ez a gyerek hogy kihasznál! Emiatt az öt levél és a kód miatt eddig egy hét alatt háromszor feküdtem le vele, nem is beszélve a többitől.

Most biztos azt mondanád, mit számít, amikor ott vannak a többiek... Akkor is, csak tudd meg, micsoda áldozatokat hozok én ezekért a nyavalyás levelekért, amelyekre nem is válaszolsz! Haragszom Rád, Jevgenyij, nagyon haragszom. Rossz vagy. Te édes! Te drága, Te!

Amióta visszamentél Moszkvába – ahogy írtam korábban is –, itt nem sok minden változott. A főnök, mintha nem is lennétek (állítólag) a legjobb barátok, úgy bánik velem, mint a legolcsóbb repedszarkúval. A legutolsó vendéggel is elküld, azzal is, akiről tudja, hogy az olyanról undorodom. Mintha örömét lelné az én kikizésemben. Mondd, Jevgenyij, nem volt köztetek valami balhé? Már arra gyanakszom, szándékosan csinálja ezt velem. Bejön egy rosszcarcú, kövér, részeg, izzadtságtól bűzlő magyar, hajnal öt óra van, mindjárt zárunk, az utolsó köröket csinálom az oszlopon, a fickó benyúl a gatyájába, a főnök int és már mehetek is az emeletre vele. Iszonyú! Egyébként a magyarokat nagyon nem szeretem. Modortalanok, ápolatlanok, igénytelenek, a tetejébe meg csupán a kiszabott árat adják, borralót soha. A mi drága főnökünk pedig csak röhög, ha látja, hogy majd elhányom magam. Úgyhogy a magyarok után most már utálok az ukránokat is. Tudom, drága Jevgenyijem, hogy mindig azt mondd, fogjunk össze, mi, exszovjetek, mert ebből az országból okos összefogással mérhetetlen pénzt lehet kisajtolni, ám ezzel a fazonnal együtt dolgozni... Na, mindegy, a Te cimborád, inkább nem panaszkodom.

Mostanában viszont nem volt annyi razzia, mint akkor, amikor még itt voltál, szerelmem. Persze, közben a főnökség is megtanulta, hogyan kell rejtegetni a rejtegetnivalót. Például a pénzt a legnagyobb körültekintéssel vesszük át az ügyféltől. Volt, hogy még javában öltöztünk, mikor benyitott Szása, a főnök személyi titkársa, és úgy ráförmedt a szegény kis japánra, hogy az ijedtében a kialkudottnak a dupláját adta oda. (Sajnos pont úgy, hogy Szása is látta az összeget, így aztán én csak a szokásos százalékot kaptam, a többletet a főnök vágta zsebre.) Állítólag mindenhol figyelnek mindent, a hatóságok bekeményítettek, nagyon rámennek a lányos ügyekre. Úgyhogy mindenki szépen megtanulta, razziáknál mit csináljon, ha kérdik, mit mondjon, és így tovább. Képzeld, Jevgenyij, tegnapelőtt kaptam egy diákigazolványt is, abból bárki láthatja, az egyik

budapesti egyetem hallgatója vagyok, csak hát ugye távol a mi drága hazánktól, azt pedig senki nem vetheti a szememre, hogy ösztöndíj-kiegészítés végett éjszakánként egy mulatóban táncolok. Az ukránok egész jól megoldották ezt a kérdést, a többi lány más jellegű papírokat kapott, így aztán a hatóságok nem nagyon gyanakodhatnak, mit csinál a sok külföldi (főleg orosz) diáklány az éjszakában.

Különben tegnap (vagyis inkább ma, mert az eset hajnalban történt) nekem személy szerint meggyűlt a hatóságokkal a bajom. No ne ijedj meg, drágám, az történt, hogy valami állami vezető jött be hozzánk, a főnökék tudták, kicsoda (mindenről olyan tájékozottak), keresték mindenben is a kedvét, mondván, a legfelsőbb vezetéssel legyen jó a kapcsolatunk, szóval igyekeztek őt a legjobbakkal traktálni: valódi vodka, valódi szivar és így tovább, aztán amikor az úr (középkorú, jól szituált, ellenben meglehetősen csúf arcú férfi) közölte, hogy olyan lányt szeretne, aki egyrészt mindent tud és mindenre hajlandó, másrészt „buzog benne a szláv temperamentum” (ezt ő mondta így, tudom, hogy Te nem szereted, ne haragudj, drága), akkor az ukránok engem szemeltek ki az igényeit kielégíteni. Nem örültem neki, aznap volt egy csomó vendégem, közöttük egy macerás német fazon, akkora darab, azt hittem, darabokra esek alatta, ráadásul több mint egy félórán át bírta. Arról nem is beszélve, hogy közeledett a hajnal, szerettem volna már kimosni magamból az éjszakát és szépen hazamenni, de nem, azt mondja a főnök, itt van ez az állami vezető, legyen nagyon kedves hozzá, tegyek meg mindent, amit kér, a cég érdeke. Egyáltalán nem tetszett a fazon, Te is tudod, szerelmem, vannak pasik a vendégek között is, akikre beindulok, ám az a muki nem ilyen volt: ragyás arc, hatalmas bibircsók az orra alatt, és a mi jó öreg vodkánk hatására olyan önelégülten vigyorgott, hogy amint megláttam, elsőként mindjárt legszívesebben lekevertem volna neki egy oltári nagy pofont. Már én voltam az egyedüli lány a színpadon, egy jó darabig azonban még vonaglanom kellett az oszlop körül, a fickó közben vihogott és nyakalta a piát. Utána az ölébe ültetett, rám fújta a bűzös leheletét, és a bugyimban kotorászott. Nem szoktuk hagyni, hogy a vendég már a szórakozóhelyiségben a bugyinkban nyúlkálgjon (főleg nem ott, ahol ez a fickó matatott), ám a főnök a függöny mögül intett,

engedjem csak meg neki. No, hát amikor már jól be volt a fazon hevülve, odajött a főnök, és udvarias mosoly kíséretében elmondta, hogy vannak nekünk odafönt kényelmes szobáink, ha a tisztelt vendég óhajtja, ott is folytathatja a szórakozást. A tisztelt vendég persze hogy óhajtotta, fölkel a székből, és azon nyomban elvágódott a bársonyszőnyegen. Vlagyimir meg egy magyar kidobófiú fölsegítette, a főnök még egyszer szigorúan rám nézett, azzal már mentünk is föl a lépcsőn, én elől, egy szál tangabugyiban, mögöttem Vlagyimirék hozták az állami vezetőt, aki közben káromkodott, és olyan magyar szavakat használt, amiket nem ismerek. A szobához érve kinyitottam az ajtót, Vlagyimirék belökték az urat, aztán magunkra hagytak. Nehezemre ment, de mert tartottam attól, hogy valahonnan kamerával figyelnek (a videorendszer kiépítésénél Te is ott voltál, drága Jevgenyij, mégse árultad el soha nekem, melyik szoba van bekötve), undoromat leküzdve csókolózni kezdtem a fazonnal, annak meg közben folyt a szája szélén a nyál... Utána levetkőztettem, ledobtam magamról a tangát, és kezdtük volna az akciót, ám a barátunk sehogy se akart férfi lenni, hiába biztattam több módon is, az erőlködéstől még az a kevés tartás is kiszállt belőle, ami úgy-ahogy megvolt. Szóval, semmire nem jutottunk, jó háromnegyedórás küszködés után közöltem vele, fizessen, mert hát hiába nem csináltunk semmit, az én időm se ingyen van, közben pedig oroszul elküldtem a jó édes anyjába. Ez utóbbit nem kellett volna, a fickó ugyanis kiválóan beszélt anyanyelvünket, és olyan szitokközönt zúdított rám, amelyhez foghatót Moszkva külvárosaiban sem nagyon hallani. A nagy kiabálásra bejött a főnökünk két testőrrel (bunkó ukrán, sose zavartatja magát, ha a vendég, meg mi, lányok, pucérok vagyunk), és kérdezte a fazont, jól érezte-e magát. Az meg erre még inkább üvöltözött, hogy ez a hülye picca (azaz én) nem képes őt kielégíteni, azt se tudja, hová nyúljon, aztán még el is kezd veszekedni vele. Közben persze én is mondtam a magamét (ismersz, szerelmem, ha igazságtalanul bántanak, jól oda-mondogatok), hogy én arról nem tehetek, hogy az úr impotens, meg különben is, akinek pár pohár vodka után problémái vannak a férfiaságával, ne menjen kurvázni, és így tovább. A főnök csitított mindkettőnket, föl kínálta az állami vezetőnek a szokásos tarifa felét, a fickó azt még lejjebb akarta szorítani,

majd hosszas alku után megállapodtak egy nevetségesen alacsony összegben (amiből később én egy fityinget se láttam), azal az állami vezető fölöltözött és nagy nehezen távozott.

Ezután lefűrödtem, kimostam magamból a sminket és a hajlakkot, indulás előtt az ajtóban pedig kaptam a főnöktől két nagy pofont, mondván, ha már ügyetlen vagyok, legalább ne veszekedjek a vendéggel, és ne hozzam a nyakunkra a bajt. Mondtam, hogy elnézést, én nem gondoltam, hogy a fickó tud oroszul, mire a főnök a fejemhez vágta: ostoba vagyok, tudhatnám, hogy itt az állami vezetők egy része Moszkvában diplomázott, vagy lehet, hogy nem ott tanult, de úgy beszél oroszul, mintha kisgyerekkora óta Puskindt olvasna eredetiben. Megijedtem, hogy ez az ukrán mindjárt azzal folytatja, többet ne tegyem be ide a lábamat, hálistennek ezt nem mondta, csupán annyit, tegyek valamit a képemre, hogy estére elmúljon róla a tenyerének a nyoma. Hazamentem és lefeküdtem aludni, előbb azonban fölraktam egy arcpakolást, mostanra egész jól nézek ki, a lámpák fényében majd nem is látszik a pofon helye.

Aztán most, este bejöttem megint ide, kicsit korábban, mint a főnök szokott, Vlagyimirtől elkértem a fontokat tartalmazó lemezt, az öltözőben a szájjammal kielégítettem a portásfiút, aki ezután beengedett a főnök irodájába, úgyhogy most itt ülök a számítógép előtt, és lassan befejezem a leveletem az én drága Jevgenyijemhez. Édes szerelmem, nagyon hiányzol, nagyon várom, hogy gyere megint Budapestre, nélküled olyan idegen ez a város, nagyon kérlek, drágám, vigyél vissza Moszkvába, ott továbbra is nagyon szívesen dolgozom Neked, csinálhatnánk a boltot kettesben, mint azelőtt, itt viszont, azon túl, hogy szüntelenül Rád gondolok, honvágyam van, Jevgenyijem, próbáljuk meg újra otthon, Oroszországban is vannak gazdag pasasok meg külföldiek – most azonban be kell fejeznem, mert Vlagyimir integet, hogy az ukrán megállt a kosijával a ház előtt! Zárom a soraimat, búcsúzom Tőled, édes Anyegin, remélem, egyszer Te is válaszolsz, addig is gondolatban millió csókkal borít el

a Te Tatyjánád.

Üzenet

Csilla a következő lámpánál fejezte be az SMS-t. Kicsit még gondolkodott rajta, felkiáltójelet, vagy három pontot tegyen-e a mondat végére, aztán mivel a lámpa zöldre váltott, és mögötte ketten is dudálni kezdtek, két felkiáltójel mellett döntött:

„UGYE TE IS TUDOD HOGY NAGYON MEG FOGOD TE MÉG EZT BÁNNI!!”

Fölemelte a bal lábát a kuplungról, a jobbal gázt adott. Az autó rángatott, majd elindult. Mielőtt a sebességváltóhoz nyúlt volna, Csilla elküldte az üzenetet, a telefont az anyósülésre dobta. Gyorsított. Az egyik autó kivágott mögüle a mellette lévő sávba, a vezetője eltorzult arccal ordibált Csilla felé. Csilla nem hallotta, hogy mit mond, ám elengedte a sebességváltót, fölemelte a jobb karját, és kinyújtotta a középső ujját. A másik autó vezetője ezt már nem látta: a szomszéd sávból beelőzött Csilla elé, a következő pillanatban már a felüljárónál haladt.

Csilla az étteremig többször ránézett a telefonra, érkezik-e válasz. Nem érkezett. Azzal vigasztalta magát, hogy lehet, hogy még nem volt ideje megnézni, vagy ha el is olvasta, még nem tudott rá válaszolni, talán tárgyaláson van, de az is lehet, hogy most éppen az üzeneten gondolkodik. Azért jó lenne, ha minél előbb válaszolna. Csilla nem szerette a függőben lévő ügyeket.

Hirtelen rálépett a fékre, mert majdnem eltévesztette a mellékutcát. Mögötte fékcsikorgás hallatszott, valaki dudálni kezdett. Csilla nem fordult hátra, újraindította a lefulladt járművet, és közben a főnökséget szidta félhangosan, amiért ilyen autót adtak alája. Kicsi is, öreg is, ráadásul a Suzuki Swift az autósok általános gúnyolódásának a tárgya. Csilla is inkább a nagy autókat szerette, elegáns karosszériával, metálfénnyel, szervokormánnyal, hifitechnikával. Azokhoz képest egy nyolc éves Suzuki Swift fapados járat.

„Az ő kocsija bezzeg...”

A következő feladat a parkolás volt. Amint befordult a mel-lékutcába, Csilla jobb kéz felől már látta is az éttermet, sőt, sza-bad hely is volt előtte, igaz, meglehetősen szűk. Abban a re-ményben haladt tovább, hátha talál jobbat. Befordult a Körút-tal párhuzamos utcába, a következő saroknál jobbra fordult, az-tán vagy száz méterrel később újra a Körúton volt. Onnét visz-sza az étterem utcájába. Csalódottan vette tudomásul, hogy nincs jobb hely, be kell a szűkkel érnie. A parkolás viszont a vártnál jobban sikerült. Elsőre helyesen találta el mind a beál-lás szögét, mind a sebességet. Néhány kormánymozdulat, és a kis autó máris ott állt katonásan a járdaszegély mellett. S a Csila mögött jövő autók sem dudáltak, türelmesen megvárták, amíg a Swift leparkol.

„Ez volt eddig a nap fénypontja.”

Csilla a visszapillantó tükörben ellenőrizte a sminkjét. Újra-húzta a szájfényt, a füle mögé igazított két eltévedt tincset, azu-tán kiszállt az autóból. Az étterem előtt egy nejlonszatyros haj-léktalan állt, fején a Burger King papírkoronájával, kikereke-dett szemekkel bámulta Csillát, aki tudta, hogy kiszállás köz-ben a miniszoknya alól kivillant a bugyija. Gondolkodott, be-szóljon-e valamit a hajléktalannak, végül szó nélkül bezárta az autót, és kezében egy, a cég emblémájával ellátott papírszatyor-al letipegett az étterem lépcsőjén.

Csokornyakkendős pincér fogadta, arról érdeklődött, miben tudna segíteni. Csilla elárulta a nevét, és elmondta, hogy vagy az igazgatót, vagy a konyhafőnököt keresi. „Milyen ügyben?” – kérdezte a pincér kimért udvariassággal, hanghordozásával je-lezve, hogy az igazgatót vagy a konyhafőnököt nem lehet *csak úgy* keresni. Csilla közölte vele a cége nevét, és azt, hogy milyen ügyben jött. Közben azt jutott eszébe: ezt most kicsit elszúrta, a tréningen arra oktatták, hogy ezeket az információkat mindjárt az első mondatban, a neve után árulja el. A pincér alig észreve-hetően meghajolt, és azt mondta, hogy azonnal szól a konyhafő-nöknek: „Igazgató úr jelenleg házon kívül tartózkodik”.

– Várjon! – szólta a pincér után Csilla, és átnyújtott egy név-jegyvet. – Ezt is adja oda – azzal leült a legközelebb eső asztal mellé. Kinyitotta a retiküljét, egy pillantást vetett a telefonjára. Nem keresték, és üzenet se érkezett. Csalódottan sóhajtott, a szomszéd székre dobta a retiküljét meg a telefont.

„Fölhívjam? Vagy mi a francot csináljak?”

Borzongató izgalom töltötte el. Úgy érezte, valamit *most* föltétlenül tennie kell. A legszívesebben fölpattant volna, kiszaladt volna az étteremből, beült volna a Swiftbe, és azonnal oda ment volna... de hova is? Az irodába? Vagy a lakáshoz? Lehet, hogy most épp otthon van a felesége. Csilla a homlokát ráncolta, megpróbálta maga elé képzelni az asszony arcát. Egyszer látta, véletlenül. Karon fogva jöttek szemben vele a Petőfi Sándor utcában. Csilla kutakodva fúrta a feleség arcába a tekintetét, feléjük biccentett, de úgy, hogy alig lehetett észrevenni, illetve az vehette észre, akinek szólt. Am nem mutatta a jelét, hogy észrevette volna. Ránézett, a feleségével a karján sétált tovább. Miután elmentek mellette, Csilla utánuk fordult, és mintha azt hallotta volna, hogy az asszony megkérdezi, hogy ki ez a nő, aki ennyire föltűnően bámult. Persze, meglehet, hogy képzelődött csupán, és az is lehet, hogy fölismerte Csillát. Miért ne ismerte volna föl? Akkoriban elég sokan fölismerték.

Két nappal később találkoztak. „A feleséged volt?” – kérdezte Csilla. „Most is a feleségem” – a viccnek szánt kijelentés után Csilla legszívesebben megütötte volna. Behúzott volna neki egy nagyot. Mint kislánykorában, amikor szemtelenkedtek vele a fiúk, játékbabának csúfolták, és rángatták a szőke copfjait. Nem ütötte meg, viszont ellenállhatatlan vágyat érzett arra, hogy lássa, hol laknak. Oda akart menni. Meg akarta nézni. Magába akarta szívni az otthonuk szagát, a feleség reggeli parfümjének itt-ott még lengedező illatát, meg akarta tapogatni a fürdőszobában a pongyoláját, megérinteni a hajkefáját, a tamponos dobozát, kipróbálni a testápolóját.

Nem állt könnyen kötélnek, ám Csilla erősködött. Hisztizett, zokogott, fenyegetőzött. Egy héttel a Petőfi Sándor utcai találkozás után már a nászágynban szeretkeztek. A tévé előtti kanapén estek egymásnak, majd Csillában még inkább életre kelt a kisördög, és – immáron meztelenül – a hálószobába ment. Volt némi tiltakozás, hogy ezt mégse kéne, azonban Csilla ismert olyan trükköket, amelyeknek senki nem tudott ellenállni. Utána nagyokat kacagott a sietős ágyneműcserén. Még segített is minél jobban elrejtetni a lepedőt. Betették a használt ruhanevet tartalmazó nagy fonott kosár legeslegaljára.

Időről időre visszajártak. Csilla miatt, ő élvezte a helyzetet.

Végül mégis ő javasolta, hogy hagyják inkább azt a házat, maradjanak csak Csilla garzonjánál, s ha valami különlegesre vágnak, úgy, ahogy régebben is, béreljenek ki valahol egy szobát, vagy egyszerűen szeretkezzenek az irodában, esetleg az autóban a budai hegyek között. Kapcsolatuk kezdete óta talán egyetlen javaslata sem talált ilyen hirtelen ekkora megértésre. Holott az az igazság, Csillának is rossz volt éreznie a feszültséget, hogy nem rá figyelnek, hogy minden, a ház előtt fékező autó hallatán egyből jön az idegesség, vajon a feleség érkezett-e haza; aztán távozáskor a pakolás, a rendrakás, és a kétségbeesés, hogy sikerült-e minden nyomot eltüntetni. Igazából egyiküknek sem volt erre szüksége. Csillának se. Ott járt, látta, hol laknak, milyenek a szobáik, a bútoraik, a tárgyaik, milyen lemezek sorakoznak a hifitorony mellett és milyen italok a bárpultban, s ez így éppen elég volt.

– Üdvözöllek. Palotai vagyok.

Csillát egy pillanatra meglepte a per tu, majd eszébe jutott, hogy a főnökség jelezte előre: némely ügyfél számára a mély üzleti kapcsolat és az egymás iránti bizalom egyik jele a tegeződés. Így aztán, ahogy a tréningen okították, ő is „szervusz”-szal köszönt. Fölállt, megmondta a nevét, és kezét nyújtott a konyhafőnököknek.

Amaz előbb picit megszorította az ujjait, majd a szájához emelte, és rálehelte. Utána összeráncolt homlokkal, elgondolkodva fürkészte Csilla arcát. Csilla ismerte már ezt a nézést, tudta, melyik kérdés következik:

– Nem találkoztunk már valahol?

Csilla a fejét rázta: – Nem.

– Pedig egészen biztosan ismerlek.

Csilla megmondta. Miért is titkolná el?

– Pár hónapja szerepeltem a valóságshowban. De nem a saját nevemen.

– Persze! Hát hogy is nem ugrott be először! – Palotai kissé kijebb húzta Csilla székét és széles mozdulatokkal rámutatott. Csilla, miközben leült, látta, hogy az addig a közelben várakozó pincér sietve elindul a konyha felé. Nyilván megy bejelenteni, hogy milyen híresség érkezett hozzájuk.

A főnökség szerint ez nem hátrány. Így jobban megjegyzik Csillát, és ez hasznos lehet az üzletkötésben.

– Miben segíthetek?

Csilla, biztos ami biztos, újra elárulta a cég nevét, és elmondta: azt szeretné megtudni, hogy rendben megy-e minden, mármint meg vannak-e elégedve a cég által forgalmazott termékekkel, van-e valami gondjuk akár a minőséggel, akár az egyéb dolgokkal, úgyis mint szállítás, csomagolás, kiszerelés, és így tovább.

– Azonkívül – Csilla a lába mellé helyezte, a cég emblémájával ellátott papírszatyorhoz nyúlt, közben azon gondolkodott, nem hagyott-e ki a bevezetőből valamit – van pár új termékünk is, azokat szeretném megmutatni.

Két kisüveges üdítőt és néhány fűszeresflakont vett elő, szépen sorban elhelyezte őket Palotai előtt az asztalon. A konyhaajtó résnyire kinyílt, egy kuktasapkás fej jelent meg a résben, majd miután a tulajdonosa megnézte Csillát, a kuktasapka eltűnt az ajtó mögött.

A szomszéd széken rezgett a telefon. Csilla, nagyon vigyázva arra, hogy a hangján ne érződjék a hirtelen felgyülemelő izgalom, folytatta a termékbemutatót.

– Egyszóval, ez a kiszerelés több szempontból alkalmas vendéglátói felhasználásra. Egyfelől a kettő egész öt deciliter kicsivel több, mint egy kétdecis pohár, azaz a kitöltés után marad még az üvegben, ami azt az érzetet kelti a vendégben, hogy valóban egy kisüveges üdítőt rendelt, nem pedig egy pohárnyit. Másfelől, ez a mennyiség alkalmas arra, hogy a vendég az ebéd fogyasztása közben legalább még egyszer rendeljen belőle. Továbbá...

– Te ezért jutalékot kapsz?

– Tessék?

Csilla a kezében tartott két és fél decis üvegről a konyhafőnökre emelte a tekintetét. Palotai mosolygott, csillogtak a szemei.

– Azt kérdeztem, ugye jól tudom, hogy jutalékot kapsz az értékesített termékek után?

A konyhaajtó nyikorgott, két pincér jött ki rajta, megálltak az ajtó egy-egy szárnyánál, onnét méregették Csillát.

– Igen – válaszolta Csilla.

Palotai bólintott. Csilla egy kis ideig várt, hátha Palotai mondani akar még valamit, aztán a papírszatyor felé nyúlt, és közben egy pillantást vetett a retikül mellett heverő telefon kijelzőjére: „1 ÚJ ÜZENET ÉRKEZETT”.

„Egész gyorsan válaszolt – futott át Csilla agyán. – Lehet, hogy meggondolta magát. Lehet, hogy rájött, hogy mégis...”

Kivett a papírszatyorból egy üveg francia bort.

– Ez pedig friss import – hadarta nagy lendülettel. – Odakint is még újdonságnak számít. A palack formája is egyedi kivitelezésű... – elhallgatott, mert a karján érezte Palotai kézfejét.

A konyhafőnök szinte hasalt, ahogy átnyúlt az asztalon.

– Rendelek mindenből, amid van. A régi tételekből is. Nagy mennyiséget.

Csilla elpirult az örömtől, és úgy döntött, mégse húzza arébb a karját.

– Köszönöm. Nagyon köszönöm.

– Az igazgató úr egész nap házon kívül van – Palotai hátrafelé biccentett. – Ott van az irodája. Van kulcsom hozzá. Menjünk be egy kicsit. Csak tíz percre. Nem több: tíz perc. S tényleg rendelek tőled mindent, amit akarsz. Nagy tételben. Óriási jutalékot kapsz érte – két másodperc szünetet tartott, azután tette hozzá: – Neked le se kell vetkőznöd.

– Mit képzelsz? – Csilla azt hitte, kiabálni fog, de egészen halkan ejtette ki a szavakat. – Nem gondolja...? – kirántotta a karját Palotai keze alól.

– Nem gond az neked – mondta a konyhafőnök. – Semmiség. Láttam a tévében. Többször is mutatták.

Csilla nagy lendülettel fölpattant a székről, az se érdekelte, hogy a heves mozdulatok következtében a konyhaajtó két szárnyánál álló pincérek látják a bugyiját, és ezt kaján vigyor képében hozzák a tudomására. Fölkapta a retiküljét, és kiviharzott az étteremből.

A papírkoronás hajléktalan ugyanott ült, ahol negyedórával ez előtt. Kikerekedett szemekkel nézte, ahogy Csilla föltépi a Suzuki Swift ajtaját, beül, és nagy gázzal indít. A motor felbőgött, s Csilla úgy indult el a járda mellől, mintha autóversenyen rajtolna.

„Hülye kis köcsög. Mit képzelsz magáról?”

Két jobbkanyart követően megint a Körúton járt.

„Persze. Hogy aztán elmesélhesse a haverjainak, hogy megszopatta azt a kis szöszösi valóságshows csajt. Rohadék.”

A híd előtt piros lámpát kapott. Nagyot sóhajtott. Megnézte magát a visszapillantó tükörben, utána az anyósülésen heverő retikülje felé nyúlt. Akkor hasított beléje:

„Basszus! A telefon!”

Az a széken maradt, az üveg francia bor pedig a többi termékkel együtt az asztalon. Utóbbiakért nem is nagy kár. Hanem – az üzenet.

– Mi van, ha választ vár? Mi van, ha azonnal föl kell hívnom? S ha azt írta, hogy most, rögtön beszéljük meg?!

Csilla az indulattól hangosan mondta, sőt kiabálta ezeket a szavakat. Azután amiatt káromkodott, hogy át kellett mennie a hídon, sőt még azon túl is autóznia kellett egy darabig, hogy meg tudjon fordulni. Eszeveszett tempóban nyomta a visszaúton a gázt, azon pedig különösen fölpaprikázódott, hogy az étterem előtti helyet elfoglalta egy Opel. Méterekkel arrébb talált csak szabad helyet, ráadásul olyan kicsit, alig tudott beállni.

Amennyire a túsarkú cipő engedte, lerohant a lépcsőn, és belebotlott az egyik pincérbe. Csak pihegni tudott, szólni egyelőre nem.

– Palotai urat keresi? – kérdezte a pincér. Csilla hevesen bólogatott. – Azonnal szólok neki.

A pincér elindult a konyha felé. Csilla leroskadt ugyanarra a székre, ahol húsz perccel korábban ült. Az asztalról hiányoztak a bemutatótermékek, és a szomszédos széken sem volt ott a telefon.

Illatos törülközőt vett elő a retiküljéből, megtörölte az arcát és a homlokát. Mikor abbahagyta a műveletet és fölnézett, a konyhafőnök vigyorgó képével találta magát szembe.

– Itt hagyta valakit?

Csilla legszívesebben bemosott volna Palotainak. Túrtőztette magát. Föllállt, és amilyen határozottsággal csak ki tudta mondani, közölte, hogy:

– Igen.

– Bevittem az egész cuccot az igazgató úr szobájába. Ő egész nap házon kívül tartózkodik. Ha kéred, oda tudom adni.

Csilla nagyon erősen a telefonon lévő, az új üzenet érkezteről értesítő feliratra gondolt, és megint igent mondott.

Követte Palotait az igazgatói irodába. Odafele menet látta a konyhaajtó két szárnya mellett álldogáló pincérek arcán a leplezetlen vigyort, és a résnyire nyitott konyhaajtóból kikukucs-káló kuktasapkás fejet is. A telefon is és a cég emblémájával el-

látott papírszatyor az igazgató asztalán várt reá. Palotai elfordította a kulcsot.

Pár perccel később Csilla egyik kezében a szatyorral, másikkban a telefonjával kilépett az irodából. Illatos törlőkendővel törölgette az ajkait, nem nézett se jobbra, se balra, egyenesen haladt a lépcsők felé. Falfehér arccal lépett ki az étterem ajtaján, először alig találta meg a Suzukit.

A papírkoronás hajléktalan az utca végén császkált, kukafedőket nyitogatott fel, belenézett minden szemetesbe. Csilla beült az autóba, a szomszéd ülés elé tette a cég emblémájával ellátott papírszatyrot, és megnézte a telefont:

„ÚJ AKCIÓ! AZ SMS PLUSZ CSOMAG MEGVÁSÁRLÁSÁVAL HAVONTA MÁR 25 SZÖVEGES ÉS 5 KÉPES ÜZENETET KÜLDHET INGYENESEN BÁRMELYIK HÁLÓZATBA!”

– A rohadt életbe! – sikította Csilla. Azután megint: – A rohadt életbe!

Először arra gondolt, most azonnal visszamegy és megöli Palotait, utána fölpofozza a pincéreket és azt a kis kuktasapkás szemétládát.

„Inkább odamegyek hozzá. Meg kell beszélnünk a dolgot. Csak azt nem tudom, hova menjek? A villába vagy az irodába?”

Csilla az anyósülésre dobta a telefont. Lenyomta a kuplungot, indított, és megfélekezve arról, hogy sebességben hagyta az autót, lelépett a pedálról. A Suzuki nekicsapódott az előtte álló Renault hátuljának, azután lefulladt. Csilla ekkor elsírta magát. A kormánykeréknek döntötte a homlokát és keservesen zokogott.

Kóla együttes

Daninak szerencséje volt: a szülei háza előtt bőven talált szabad helyet, bár vasárnap lévén erre végtére is lehetett számítani. Közvetlenül a bejárat elé parkolt, megvárta a zeneszám utolsó taktusait, majd leállította a motort. A rádió is elhallgatott. Dani kiszállt, magára kanyarította a kabátját, bezárta az autót, és felcsöngetett. Amikor az anyja beleszólt a kaputelefonba, hogy „Halló”, Dani annyit mondott: „Én vagyok”. A kapu berregett, Dani bement a házba és fölszaladt a másodikra.

A szülei a nyitott lakásajtóban várták. Dani már a gang túlsó végéről integetett nekik. A lakásba lépve előbb az anyjával, majd az apjával váltott puszit. Miközben levette és a fogastra akasztotta a kabátját, az apja azt mondta neki:

– Megjegyezhetnéd végre a kapukódot. Akkor nem kellene csöngetned. Csak egy négyjegyű szám.

– Ugyan már! – legyintett Dani. – Így is annyi négyjegyű szám van már a fejemben: számítógépes jelszavak, bankkártyakódok, telefonok PIN-kódjai... Képtelenség ennyit megjegyezni.

– Csak egyetlen egy négyjegyű szám – ismételte az apja. – Az első kettő pedig ugyanaz, mint ami lent ki van írva. S ha beütöd a kódot, itt pittyen egyet a kaputelefon. Más nem ismeri rajtunk kívül, úgyhogy tudni fogjuk, hogy te jöttél.

Dani lerúgta a cipőjét és fölvette az odakészített papucsot. Az apja kinyitotta a nappaliba vezető ajtót. Dani bement. A szoba közepére állított nagysz talon már ott gőzölgött a leves.

– Várunk még valakit? – kérdezte Dani kissé idegesen, miután leült.

– Gondoltam, hátha... – felelte az anyja –, hogy a Fruzsi mégis...

– Mondtam, hogy a Fruzsi nem jön.

– Mondtad, mondtad, de akkor is, gondoltuk...

– Anya – Dani megcsóválta a fejét –, világosan megmond-

tam, hogy a Fruzsival vége van. Már el is költözött. Akkor minek jön?

– Minek, minek? – az anyja szedett a májgombóclevesből Daninak. – Azért, mert szeretjük. S talán mert ő is szeretett minket.

– Semmi értelme – motyogta a tányérjába Dani.

Az anyja összeszedte és kivitte a konyhába a negyedik terítéket.

Az étel forró volt: Daninak az apja is és az anyja is megfűjdogált minden kanál levest, mielőtt a szájukba vették. Danit ez idegesítette, ám nem szólt róla. Egy darabig csupán a levesfűjdogálás hangja meg a kanalak koppanása hallatszott, aztán azt mondta Dani apja:

– Anyád sokat emlegeti a Fruzsit. Szerette nagyon.

– Mert te talán nem emlegeted? – kérdezte Dani anyja. – Ma délelőtt is mondtad, hogy mennyire sajnálod...

– Igen, én is szerettem. Igazán kedves lány volt.

– S milyen helyes! – fűzte hozzá Dani anyja. – Illettetek egymáshoz.

Dani szedett még egy kicsit a májgombóclevesből.

– Kár ezért a kislányért – folytatta az anyja. – Nagyon furák a mai lányok. Ez a Fruzsi meg olyan jóra való teremtés volt.

Dani letette a kanalat, oldalra pillantott, oda, ahol a fal mellett a hifitorony állt, rajta az Illés együttes díszdobozban kiadott összes CD-jével. Utána az anyjára nézett, és nagyon ügyelt arra, hogy miközben beszél, rajta tartsa a tekintetét.

– A Fruzsi tényleg helyes csaj volt, jól is éreztem magam vele, de voltak bizonyos problémáink, amiket nem tudtuk megoldani, úgyhogy szakítottunk. Összepakolta a holmiját és hazaköltözött. Ez ilyen egyszerű.

– Problémák nincsenek, csak megoldások – az apja az asztal túlsó végén az arcára erőltetett egy mosolyt.

Dani alig észrevehetően legyintett. Százszor hallotta már az apjától ezt a Lennon-idézetet.

– Azért eljöhett volna – mondta néhány kanálkoppanással később Dani anyja. – El se köszöntünk tőle. Olyan hirtelen történt.

– Annyira azért nem történt hirtelen – jegyezte meg Dani. – Lehet, hogy ti nem vettétek észre, de ez a kapcsolat pár hónapja már nem működött. Idő kérdése volt a szakítás.

– S most mit csinálsz, kisfiam? – Dani nem tudta eldönteni,

hogy valóban síróssá változott az anyja hangja, vagy csak ő hall ki belőle ilyesmit.

– Hogyhogy mit csinálók? Élem az életem. Dolgozom. Elég sok a meló a cégnél. Minden este hullafáradtan esek haza. Tegnap is be kellett mennem néhány órára.

– Nem kell túlzásba esni – mondta az apja. – A munkának is megvan az ideje. Meg az egyebeknek is.

Dani félretolta a tányért.

– Ne nyissunk erről vitát, apa, jó? Már megbeszéltük, hogy ez egy másik világ. Már nem a szocializmusban élünk. Lehet, hogy nálatok az intézetben maradt minden a régiben, de nálunk ezerrel nyomulni kell. Néha hétvégén is. S ne hidd, hogy ez annyira borzalmas dolog. Megszoktuk, csináljuk. Ennyi.

Az anyja kivitte a konyhába a levesestálat és a mélytányérokat. Míg vissza nem jött, Dani körbenézett a szobában. Szokás szerint semmi nem változott az előző vasárnap óta. A tévé melletti könyvespolcon katonás rendben sorakoztak a regények és a verseskötetek, a kanapé fölött ott lógott a bekeretezett, régi újságkivágás a Kóla együttesről, a fotón balról a második Nagy Zoltán basszusgitáros.

Brassói aprópecsenye volt a következő fogás. Dani anyja széles, lapos tálon hozta be, majd kiment a savanyúságért. Azután egy nagy adag, lisztben megforgatott és forró olajban megsült hagymakarikát tett le Dani elé.

– Tudom, hogy ezzel szeretted, külön neked csináltam.

– Köszönöm – mondta Dani, és a brassóiás tál felé nyúlt.

– Apáddal meg ne veszekedjete. Te is tudod, hogy jót akar. Csak aggódik érted. Ahogyan én is.

– Pedig igazán felesleges aggódnod. Remekül megvagyok.

Dani szedett magának, majd az asztal közepére tette a brassóiás tálat. Az anyja továbbtolta az apja felé, azután leült.

Miután mindhárman szedtek, és nekiláttak a második fogásnak, azt mondta Dani apja:

– Elhiszem, hogy remekül megvagy, fiam, de azért gondold kellene a jövődre is.

– Gondolok, apa, gondolok – bólogatott Dani tele szájjal.

– Harminckét éves múltál. Most vetettél véget egy hosszú kapcsolatnak. Amikor én ennyi idős voltam, te már iskolába jártál. Nemcsak te, de talán a húgod is – Dani apja a homlokát

ráncolta, segélykérően a feleségére pillantott, ám ő nem nézett fel, a tányérjára meredt.

– Az egy másik világ volt – nyelte le a falatot Dani.

– Folyton ezt mondod, fiam, de a világ nem változik akkorát ilyen rövid idő alatt. Engedelmeskedni kell az élet bizonyos törvényeinek.

– Miféle törvényekre gondolsz, apa?

– Az élet törvényeire – ismételte Dani apja, és megint a feleségére pillantott. – Anyád is már lassan unokázni szeretne.

– Sejtettem, hogy itt kötünk ki – jegyezte meg Dani, és makorra fogta a kést meg a villát. – Hogy azt gondoltátok, a Fruzsiból rövidesen Nagy Dánielné lesz.

– Persze, hogy itt kötünk ki! – az apja kissé megemelte a hangját. – Mert ez az élet rendje. Harminckét éves vagy, Dániel! Szakitótól a Fruzsival. Mikor nősülsz meg? Mikor lesznek gyerekeid?

– Majd lesznek – Dani újra a tányérja fölé hajolt. – Ne aggódjatok. Lesznek nekem is, meg a húgomnak is.

– A húgodnak... – az anyja nagyot sóhajtott. – A húgod talán soha nem jön már haza Amerikából.

– Ha nem jön haza, akkor lehet, hogy egy amerikai pasastól lesz gyereke – mondta Dani. – Vagy nem is lesz. Olyan nagy baj? Egy csomó híres embernek a történelemben nem volt gyereke. Attól még ugyanolyan teljes életet éltek, mint bárki más.

Dani a szüleire nézett. Az anyja összekulcsolta a kezeit a tányér fölött és a szemközti könyvespolcra meredt, mintha a Pílinszky- és a Weöres-kötetek címeit böngészné. Az apja gondterhelt arccal szurkálta a villájára a hús- és a krumplidarabokat.

Rövid csend után azt kérdezte Dani apja:

– Gondolkoztál már azon, fiam, hogy ha majd a gyerekek is hasonlóan gondolkodik, mint te, akkor lehet, hogy meg se éred az unokád megszületését?

Dani lassan ingatta a fejét:

– Nem, ezen még nem gondolkoztam. De ezt jelenleg nem is tartom olyan kardinális kérdésnek. Momentán vannak ennél fontosabb dolgok is az életemben.

– Éspedig? – az apja nagyon szúrós szemmel nézett rá.

Dani állta a tekintetét. Nagy levegőt vett, s egy szuszra mondta:

– Szeretnék a munkámban előrejutni. Szeretném, ha a cégnél nem csupán beosztott, hanem partner lehetnék. Ehhez még sokat kell tanulnom, egyrészt nyelveket, másrészt el kellene végezni pár tanfolyamot, tapasztalatokat szerezni, és így tovább. Aztán itt vannak a barátaim, a kollégáim, akikkel nagyon jó a viszonyom: együtt járunk edzeni, edzés után beülünk egy étterembe és megvacsorázunk, hétvégenként pedig együtt szórakozunk. Szeretnék venni továbbá egy új autót, nyáron pedig könnyűbúvárkodni fogunk a kollégákkal az Indiai-óceánban. Ezek foglalkoztatnak momentán a leginkább.

Dani újra a tányérja fölé hajolt.

– Az a baj, fiam, hogy önzőek vagytok – szögezte le ellentmondást nem tűrő hangon az apja.

– Önzőek? – kérdezte Dani. – Mármint ki?

– A kortársaid. A te nemzedéked.

Dani anyja felpattant a helyéről.

– Sütöttem palacsintát, kisfiam. Behozom.

– Nutellásat is csináltál? – érdeklődött Dani.

– Hát persze – az anyja kiment, és pillanatokon belül két nagy tányér palacsintával tért vissza. A tálalószekrényből kistányérokat és süteményes villát vett elő.

Dani gondolkodott, kérjen-e a palacsintára porcukrot. Végül nem kért. Vett magának a kistányérra, elkezdett enni. A szülei nem vettek.

A palacsintából kifolyt a csokoládés mogyorókrém Dani tányérjára. Dani a villájára tűzött egy darabka palacsintát, azzal törölgette a tányérra folyt mogyorókrémet.

– Nemcsak önzőek vagytok – jegyezte meg az apja –, hanem gyávák is.

– Önzőek és gyávák – bólogatott Dani. – Egyre jobb. Mit találsz még ki?

Az anyja egy pillanatra kinyitotta a száját, aztán nem mondott semmit.

– Önzőek vagytok – folytatta Dani apja –, csak azzal törődök, hogy nektek mi a jó és mi a kényelmes. Új autó, hétvégi szórakozás, konditerem, karrier... Mind a ti kényelmeteket szolgálja.

– A búvárkodást kifelejtetted – jegyezte meg Dani, miután lenyelt egy falatot. Az apja erre nem mondott semmit, úgy-

hogy Dani folytatta: – Másrészt pedig nem hiszem, hogy a karrierépítés annyira kényelmes dolog.

– Hogyne volna az? Azért építed a karriered, hogy magasabb pozícióba juss, hogy több pénzt keress és könnyebbé tedd az életed.

Dani a fejét csóválta:

– Ez nagyon sablonos gondolkodás... A mai világ nem ilyen elvekre épül, apa... Különben meg hogy érted azt, hogy mi önzőek vagyunk? Nem ti akartátok megforgatni az egész világot? – a fejével alig észrevehetően a Kóla együttes fotója felé biccentett. – Romboljuk a rendszert, törjük össze a gitárokat az erősítő oldalán?...

– Mi mertünk tenni valamit – Dani apja megint megemelte a hangját. – Nem féltünk a következményektől. Ti viszont... – vágott egy grimaszt, aztán elhallgatott.

– Főzzek kávét? – hadarta a hirtelen támadt csendben Dani anyja. – Kisfiam, kipróbálhatnánk azt a kávéfőzőt, amit tőled kaptunk a házassági évfordulónkra! Tőled meg a Fruzsitól... Azzal lehet kapucsínót is csinálni.

– Kapucsínó, az nagyon jó lenne – Dani rámosolygott az anyjára. – Segítsek?

– Már elolvastam a használati utasítást – az anyja fölállt. – Ha nem boldogulok, akkor szólok.

Dani és az apja ketten maradtak a nappaliban. Dani először a CD-állványt tanulmányozta, észrevett rajta egy új szerzeményt, egy nagy színes díszdobozt: „*The Beatles Capitol Albums Vol. 1.*”. Aztán ahogy az apja nagy sóhajok közepette fölkelt az asztal mellől, az ablakhoz lépett, és kinézett, Dani az apját figyelte: az ódivatú szövetnadrágot, a hátán felgyűrődött pamutmellényt, a kockás ing gallérját. Bár úgy érezte, ez most nem igazán helyénvaló, eközben mégis az a tervezési mátrix járt az eszében, amelyet az előző nap kezdett el a munkahelyén kidolgozni.

A következő tíz perc csendben telt el, csak a Kóla együttes fotója fölötti óra kattogott és a konyhában sercegett a kávéfőző. Miután a kávéfőző elhallgatott, Dani anyja tálcával a kezében jött be a nappaliba.

– Valamit összehoztam – mondta félszeg mosollyal, míg kiosztotta a csészéket és a kiskanalakat. – Meggőzöltem, de lehet, hogy ettől még nem lett belőle igazi kapucsínó.

– Semmi baj – mosolygott Dani.

– Azért vagytok gyávák – fordult el az ablaktól Dani apja –, mert nem mertek felelősséget vállalni. A cégvezetéshez meg a karrierhez értetek, de ahhoz, hogy miként kell emberként, társas lényként élni, ahhoz már nem. Képtelenek vagytok az élet nagy dolgaiban döntéseket hozni.

Dani arcáról nem hervadt le a mosoly.

– Lehet, hogy igazad van, ám ne feledd el, apa, hogy ti neveltetek bennünket. Olyanok vagyunk, amilyené ti tettetek. A ti fiaitok vagyunk – a CD-állvány felé biccentett –, a nagy generáció gyermekei. Che Guevara, „*Hair*”, „*All You Need Is Love*”... ez mind ennyire volt elég? Csupa önző és gyáva embert tudott megszűlni és felnevelni a legendás nemzedék?

Dani egy pillanatra sem szűnt meg mosolyogni. Akkor sem, amikor az apja gyors léptekkel eljött az ablaktól és odament hozzá. Megállt mellette. Dani közelebről szívta magába a szövetnadrág nehézkes szagát és apja arcszeszének kesernyés illatát. Egy pillanatra hirtelen kisfiúnak érezte magát. Mintha valami gonosz varázslat folytán visszacsöppent volna a gyerekkorába. Ám ez az érzés amilyen gyorsan jött, úgy távozott. Dani elhátározta: ha az apja megüti, nem hagyja annyiban a dolgot.

– Cukrot nem teszel a kapucsínóba? – kérdezte az apja.

– Mézet kérek – felelte Dani, és látva anyja csodálkozó arcát azt tette hozzá: – A méz sokkal egészségesebb, mint a cukor. Én mindig mézzel iszom a kávé. Ezt még a Fruzi találta ki.

Az anyja fölállt, az apja intett, hogy maradjon. Ő ment ki mézéért.

Dani megitta a kapucsínót és megköszönte az ebédet. Felállt az asztaltól, jelezve, hogy indulni készül.

– Délután pihizesek egy nagyot. Baromi hajtás volt a héten.

– Itt is pihenhetsz – jegyezte meg csendben az anyja.

– Van egy új DVD-m. Az egyik haver letöltött egy vadiúj filmet. Azt fogom megnézni.

A szülei kikísérték az előszobába.

– Jó az új CD, apa? – érdeklődött Dani, miközben bekötötte a cipőjét.

Az apja egy pillanatig nem értette, miről van szó, aztán kapcsolt.

– Jó. A korai lemezek sztereóban, amerikai kiadásban. Kölcsönadjam?

Dani a fejét rázta.

– Azokat a számokat naponta játsszák a nosztalgiaadók. Jövő héten sokat fogok autózni, majd útközben meghallgatom. – Fölvette a kabátját és megpuszilta a szüleit.

– Telefonálj, hogy mit ennél jövő vasárnap – mondta az anyja.

Dani bólogatott. Az apja felé fordult, ám ő a puszi után már nem mondott semmit. Dani elköszönt a szüleitől, kilépett a gangra, elindult a lépcsőház felé. Tudta, hogy figyelik, de nem nézett vissza.

A megtisztulás ideje

A Mester az utóbbi időben kicsit kellenlenül vállalt fellépéseket. Nem afféle sztárallűr vagy nagyképűség miatt – nyúgnek érezte a szaporodó meghívásokat. Szeretett emberek előtt beszélni, szerette a pódiumot, a művelődési házak nyikorgó székein ülő közönséget, élete fontos elemének tekintette a tanítást, ám mégis, egyszerre úgy érezte: nem kellene elfogadnia minden meghívást, hiszen a sok utazás és az estek elvonják idejét és energiáját a tényleges munkától, a kutatástól, amelyet pedig a tanításnál is fontosabbnak tartott.

Rosszkedvűen tápáskodott föl a meditatív gondolkodásra inspiráló fotelból, miután a fia az előszobából bekiabált, hogy megint az az izgatott férfihang keresi telefonon. Átlépte a porszívó zsinórját, kikerülte a menyét, és kicammogott a nagyszobából.

Fölvette a tükör előtti kissekreányról a telefonkagylót, bele szólt:

– Tessék.

– Jó napot, Mester – Buzássynak a vonal másik végén be sem kellett mutatkoznia, a hangszínéről lehetett tudni, hogy ő az –, elnézés, hogy megint zavarok, tudja...

– Tudom – dörmögte a Mester. – A klub.

– A klub – ismételte Buzássy. – Hogy akkor vasárnap lenne. Vasárnap délután öttől. Nem tudom, alkalmas-e... Én a múltkor azt mondtam a tagoknak, hogy biztos jönni tetszik.

– Igen – a Mester a tükörrre ragasztott üzeneteket olvasgatta: „Lementem a közértbe, Csaba.” „Kozmetikusnál vagyok, 6-ra jövök, Ági”.

– Szóval, mit tetszik gondolni?... Vasárnap ötkor. Kektél mozi, C terem.

– Intergalaktikus meditációt terveztem akkorra – dünnyögte a Mester, inkább csak magának. – Jól van – mondta aztán. – Ha már ilyen erőszakos.

– Szó nincs róla! – tiltakozott Buzássy. – Dehogyan vagyok én

a Mesterrel szemben erőszakos. Csak a klubtagok tényleg várják, és nagyon örülnének...

– Nem tudom, arról értesült-e – a Mester levette a tükörről és a zsebébe gyúrta a „Könyvtárba mentem, apa” feliratú cédulát –, hogy változott a tiszteletdíjam.

– Igen, a kunmadarasiak említették.

– Akkor ahhoz az összeghez tartsuk magunkat.

– Igen, Mester – Buzássy hangja a szokottnál jobban remegett –, de Kunmadarasra el kellett utaznia, itt meg útiköltség, ugye, olyanról nincs szó.

– Nincs is szó útiköltségről – jelentette ki a Mester. – Tiszteletdíjról beszélünk.

– Jó – vágta rá Buzássy rövid hallgatás után. – Kikalkuláljuk. A Mester menyé az előszobába ért a porszívóval.

– Akkor vasárnap – mondta a Mester.

– Vasárnap ötkor – hadarta Buzássy. – Koktél mozi, C terem, Virág utca négy.

– A viszontlátásra – meg se várva Buzássy köszönését, a Mester letette a kagylót.

– Apuka! – kiabálta túl a menyé a porszívó zúgását. – Megint gyűri a szőnyeget!

*

– Nem klubtagoknak belépőt szedünk – jelentette ki Buzássy. – Klubtagoktól pedig kérjük a tagságikat.

– Sose volt még belépős összejevetelünk – aggályoskodott Zolika. – Leszámítva a sportszarnokos vetítést.

– Az öreg eléggé fölnyomta az árat. Néztam a költségvetést, nem tudjuk máshonnan fedezni a többletet.

– Kérdés, hogy pénzért a nem tagok bejönnek-e. S azok is mérgesek lesznek, akik nem hozták el az igazolványukat.

– Majd megtanulják elhozni. Nem csak dísznek adtuk.

Föltették a videót az állványra, Buzássy egy kézmozdulattal lesöpörte a készülék tetejéről a port. Zolika a tévé mellé készített kazettákat nézegette.

– Melyiket vetítjük?

– A Mester a boncolásost még nem látta.

– Két hete is az ment.

– Most csak a boncolásos részt tesszük be. Az húsz perc. A bevezető szöveg nem kell. Állítsd be, légy szíves.

Buzássy sarkon fordult, és kiment a teremből.

Odakint órák óta esett.

A mozival szemközti utcából, fedetlen fejjel, térdig érő ódivatú kabátban cammogott ki a Mester.

Buzássy intett neki. Átvillant az agyán, átmenjen-e és segítse-e az úttesten, aztán a neoncsövekből kirakott KOKTÉL felirat alatt megvárta, míg a vendég többszöri, gondos körülnézés után elindul és átjön az innenső járdára. Mikor a lépcső aljához ért, kezét nyújtott, és ugyanazzal a mozdulattal rántott egyet a Mesteren.

– Köszönöm – mondta a Mester. – Tudok magam is – azzal fürgén fölkocogott a lépcsőn. Buzássy szélesre tárta előtte a kaput, a Mester belépdelt, majd a büfé előtt megállt.

– Egy kávét? – kérdezte Buzássy.

– Méreg – biggyesztette le alsó ajkát a Mester. – Épp eleget mérgeztem már magam. Ez most a megtisztulás ideje. Merre megyünk?

– C terem – Buzássy ugrott, és kinyitotta az udvarra vezető ajtót. – Vigyázzon, kimegyünk megint az esőre.

– Nem vagyok cukorból – a Mester három öles lépéssel máris a C terem bejáratában volt. Buzássy követte.

Zolika épp kikapcsolta a videót. A tévé villogó kék képernyővel üzemkész állapotban maradt. A Mester körbenézett, fölmérte a terepet.

– Mindenféle készüléktől távol szeretnék ülni – mondta. – Épp elég elektromos sugárzás ért az eddigi életemben.

– Gondoltunk rá, Mester – Buzássy a pódium felé bökött. – A vetítés alatt pedig majd szíveskedjék oda ülni – mutatta: az első sorban kabáttal lefoglalt egy széket.

– Ha a klub már úgyis látta – a Mester a homlokát dörzsölte –, én megnézhetem most is a videót. Amíg nem kezdődik a program.

– Talán inkább együtt – javasolta Buzássy. – Hátha a nézőknek lesznek konkrét kérdéseik.

– Jó – a Mester a kabátja belső zsebéből elővette a számlakönyvet. – Legyen úgy.

*

A képernyőn megindultak fölfelé a feliratok. Zolika kikapcsolta a tévét és a videót, Buzássy fölkapcsolta a pódiumot megvilá-

gító lámpát. A Mester fölkapaszkodott az első sorból a pódiumra. Köhögött, a lába alatti deszkákat kezdte el tanulmányozni.

– Hát láttuk megint a filmet – fordult Buzássy a közönség felé –, helyesebben a számunkra legfontosabb részét, de azt hiszem, még mindig vannak a kérdéseink, melyekre a Mester szívesen megválaszol. Talán ez lehetne a kiinduló pont – az utolsó mondatot már a Mesterhez intézte.

A Mester továbbra is a deszkákat nézte, zavarta, hogy a hallgatóságból csak egy összefüggő sötétséget lát. Azon tűnődött, szóljon-e Buzássynak, hogy kapcsolják föl a terem teljes világítását, mikor az alaktalan tömegből megszólalt egy rekedt férfihang:

– A Mester szerint amit a filmen láttunk, igaz?

A Mester krákogott. Az utóbbi napokban a meghűlés tüneteit vélte magán fölfedezni. Orvoshoz nem akart menni, a fia és a menyé sürgetésére csak annyit mondott: „Épp eleget mérgeztem már magam gyógyszerekkel, ideje, hogy megtisztuljak tőlük”.

Kifújta az orrát, és azt felelte:

– Igaz.

– Szóval tényleg egy földönkívülit boncoltak a felvételeken?

– Minden kétséget kizáróan – a Mester a mellkasához nyúlt. A szíve a szokottnál hevesebben vert. – Ez nem is lehet kérdés. 1947-ben Új-Mexikóban balesetet szenvedett egy földönkívüli eredetű úrjármű. A film a legénység egyik szerencsétlenül járt tagjának boncolását mutatta. Vannak persze, akik hamisításról, félreértésről, tévedésről beszélnek. Én őket csak sajnálni tudom.

A Mester az utóbbi három évben, mióta a nyomdát otthagytta és a megtisztulás útjára lépett, nagy előadói gyakorlatra tett szert. Már az első alkalmak idején sem érzett lámpalázat. Szereplései alatt a hallgatóság lélegzet-visszafojtva figyelt, nem csupán azért, mert a Mester lassú dörmögését csak nagyfokú koncentrációval lehetett követni, hanem mert a Mester kiváló érzékkel tudta fölcsigázni és éberén tartani az érdeklődést. Mondandójának csattanóját úgy dobta be az előadás végén, hogy addig elhitette a közönséggel: pont az ellenkezőjét fogja kijelenti annak, mint amit végül ténylegesen mondott.

Előadás közben szerette az emberek arcát nézni. Most, amíg beszélt, többször is kísértést érzett arra, hogy odaszóljon Buzássynak, kapcsolja már föl a villanyt, mert ez így olyan,

mintha kihallgatáson ülne: a bírák láthatatlanok a fényt csupán egy irányból átengedő üvegfal mögött, ő pedig reflektorok előtt kénytelen kifejtetni gondolatait. Mégse szólt – egyrészt nem akarta a beszédét megakasztani, másrészt azt gondolta: ezt is ki kell próbálni, végül is a színész sem látja a közönséget, igaz, az másféle produkció, ám mindkettőben szerepelni kell, lehetőleg minden körülmények között.

A székek szaporodó recsegéséből tudta, hogy régóta beszél. Buzássy tenyerébe temetett arccal könyökölt, nem lehetett megállapítani, őt hallgatja-e, vagy másfelé kalandoznak a gondolatai. A videoállvány mellett Zolika a távirányítókkal játszott. A Messter elmondta korábbi életének hívságait, majd azt, milyen események döbrentették rá arra: el kell hogy jöjjön a megtisztulás ideje. Ecsetelte a szaporodó éjszakai látogatásokat, az indíttatást, hogy olyan dolgokról kezdjen el gondolkodni, amelyekről a nyomdagép mellett soha; az olvasmányélményeket, a személyes tapasztalatokat, a nyomasztó gondolatokat (miért vagyunk ezen a Földön, hogy kerültünk és miért pont ide, mi lehet az életcélunk a galaxis eme szögletében s így tovább). Elmesélte: egy reggel végül meghozta a döntést – hetek óta történik vele valami, és ennek végre konkrét alakot kell öltenie. Aznap még bement a nyomdába, de csak azért, hogy beadja a felmondását (nem marasztalták). Onnantól fogva minden megváltozott. Azóta életcéljának tekinti azt, hogy kérdéseire választ kapjon, és hogy ezeket a válaszokat minél több embernek adhassa tovább.

– Minden kétséget kizárva leszögezhetjük – mondta eszmefuttatásának végén –, hogy őseink a világűrből érkeztek a Földre. Idegen civilizációk gyermekei vagyunk. No persze nem mindannyian. Megtudná valaki mondani, Afrikában például miért nem látni UFO-t, onnan miért nem hallunk híreket a földönkívüliekkel való találkozásokról? A válasz egyszerű. Az ott élőknek nincs kapcsolatuk az idegenekkel. A földönkívüli civilizációk a fehér ember őseit hozták el erre a bolygóra. Bizonyított tény, hogy a fehér ember agytérfogata, idegrendszere, agyának felépítése összetett gondolkodást tesz lehetővé, és ez a képesség fizikailag, biológiailag hiányzik az Föld eredeti őslakóiból. A földönkívüli civilizációk örökségét a fehér ember hordozza a génjeiben, mi vagyunk az istenek ivadékai, ahogy azt Däniken is írja. Küldetésünk van ezen a bolygón, és csak kül-

detésünk teljesítése után állhatunk innét tovább. Hogy a küldetésünk pontosan miből is áll, arra nekünk kell rájönnünk.

A Mester köhögni kezdett. A zsebkendőjét kereste, ehhez föl kellett emelkednie a székről, hogy a farzsebébe nyúlhasson. Beletrombitált a jókora vászondarabba. Visszagyúrta a zsebébe és belenézett a sötét tömegbe. Torkát fojtogatta a köhögési roham. Megkérdezte Buzássytól:

– Nem lehetne fölkapcsolni a villanyt? Hadd lássam én is a kérdezőket.

– Hogyne – Buzássy fölpattant, a terem bejáratához sietett.

A hirtelen jött fényben mindenki a szeme elé kapta a kezét.

– Szóval mi kiválasztottak vagyunk? – kérdezte egy középkorú hölgy a második sor bal széléről.

– Igen – a Mester bólogatott. – Földönkívüli civilizációk gyermekei. Csak egyelőre nem tudunk a képességeinkkel mit kezdeni. Belemerülünk a mindennapok egyhangúságába, élvezeteket hajszolunk, kifacsarjuk magunkat azért, hogy olyan javakat szerezzünk meg, amelyeknek semmi közük nincs a boldogsághoz. Ez a világ ma a pénzre épül, az emberek döntő része abban a tévhitben él, hogy a pénz a boldogság alapja. Pedig nem így van. Ha magunkba nézünk, olyan értékeket és erényeket fedezhetünk föl, amelyek egészen másfajta boldogsághoz vezethetnek.

Kis ideig csönd volt. Buzássy a torkát köszörülte, hogy jó példával járjon előre a kérdésben, amikor a terem végében megszólalt egy fiatalos férfihang:

– Az Új-Mexikóban lezuhant UFO pilótái is ezt akarták elmondani? Mármost hogy például a négerek alsóbbrendűek a fehérékhez képest.

– Én ezt nem mondtam – emelte föl bal kezét a Mester. – Én csupán azt mondtam, hogy nem vagyunk egyformák. Hogy is lehetünk azok, amikor különböző ősöktől származunk? Ők a majmoktól, mi a földönkívüliektől.

A közönség nevetett, Buzássy és Zolika arcán is átfutott egy mosoly.

A Mesteren újabb köhögési roham lett úrrá. A szíve hihetetlen sebességgel vert.

*

– Tudok adni zsebkendőt – Buzássy a farzsebéből papír zsebkendőt vett elő, a Mester felé nyújtotta, aki az izzadt homlokára tette.

– Már szoltam a jegyszedőnek – lihegett Zolika. – Mindjárt itt az orvos.

– Orvos – a Mester megpróbált felülni –, nem kell ide orvos.

– Csak nyugodtan – Buzássy a mellkasánál nyomta vissza. – Tessék nyugodtan maradni. Mindjárt itt a segítség.

A bejáratnál néhány kíváncsiskodó fej kandikált befelé. Buzássy intett Zolikának, aki odaszaladt, és becsukta az ajtót.

– Nem szokott ez előfordulni velem – zihálta a Mester.

– Semmi gond – mondta Buzássy. – Tényleg.

– Azért nem vallottam szégyent...

– Nem, dehogy, szó sincs ilyesmiről.

– A közönség elégedett volt?

– Csakis az lehetett.

A Mester megnyugodva hajtotta fejét a pódium deszkáira.

Három perccel később megérkezett az orvos. Buzássyval közösen próbálták a Mester százhusz kilós testét megmozdítani. Aztán bejött a mentőautó-személyzet, és együttes erővel emelték hordágyra a Mestert.

*

Két héttel későbbre, egy szombati napra hirdették meg a Mester temetését.

A fia és a menyé két napig pakolták a kisházban a könyveket, a magazinokat, az újságcikkeket, a feljegyzéseket, a számlakönyveket, az adópapírokat, a különös, elmosódott alakokat ábrázoló fotókat. A meny a Mestertől kapott gyógyteákat és főzeteket is beletette egy kartondobozba – tavasszal és nyáron együtt gyűjtögették a virágokat és növényeket, a Mester napokon át szárította a nagyszoba radiátorán, az egész lakást belengte a fanyar, orrfacsaró szag, a Mester azt hangoztatta: „Gyerekek, ez féléves adag, hat hónapra biztosítva vannak egészségünk alapjai!”. – Szeretett az újonnan ellesett kifejezéseket és nyelvi fordulatokat. Pakoláskor a fia olyan füzetet is talált, amely telis-tele volt ilyenekkel: „Bízzást mondhatom”; „Ebbéli meggyőződésemet”; „Nem tudom elfogadni azon érveket”, és így tovább.

A dobozokat szigetelőszalaggal leragasztották, spárgával kötötték, a Mester fia levitte őket a panelház pincéjébe, ahol emeletenként jutott a lakóknak egy-egy közös rekesz. A meny nejlonszába gyűjtötte apósa ruháit – nem volt sok belőle, a Mester ebben is igyekezett mértéktartó lenni, vallotta: fontos, hogy a ruha tiszta legyen, ám nem az öltözködés mutatja meg az ember értékeit.

A temetés egyszerű volt, kevés gyászolóval. A közvetlen családtagokon kívül egykori kollégák, cimborák kísérték el az urnáig a Mester hamvait. A Mester egyébként a résztvevők jó részével évek óta nem tartotta a kapcsolatot, jelezve: ők életének korábbi szakaszához tartoznak, a megtisztulás idejében nincs szüksége rájuk. A pap röviden beszélt, hírből ismerte a Mester egyházellenes kifakadásait, lelkiismeretére hallgatva elvállalta ugyan a ceremóniát, ám igyekezett azt rövidre fogni. Nem telt el a gyászszerzés kezdete óta húsz perc, és a gyászolók – végző búcsút véve az urnába zárt hamvaktól – visszafelé baktattak a temető csendjében.

Az egyik sír mellett Buzássy állt, bemutatkozott, kezét rázott a Mester fiával és menyével, kifejezte részvétét.

– Igazán megdöbbenő – tette hozzá pattogó hangján. – Pont ő, akiről azt hittük, bölcsességének és egészséges életmódjának köszönhetően száz évig fog élni... Mostanra csak az eszméi maradtak.

– Nem kellett volna arra a klubdelutánra elmennie – mondta epésen a Mester menyéje. – Meg volt hűlve, ráadásul esett, a hideg szél...

– Kérem – nyögdécselte Buzássy –, mi nem tehetünk róla. Ha a Mester szól, hogy nincs teljesen rendben egészségileg, természetesen egy későbbi időpontra halasztottuk volna az előadását. De hát nem szólt, mi pedig azt hittük, minden rendben van.

– Mert olyan makacs, keményfejű ember volt világlétében. Amióta ismerem, mindig is az volt a meggyőződése, hogy amit gondol, az úgy is van. Nem lehetett ellenkezni vele.

– Ezek a hóbortjai pedig – csóválta a fejét a Mester fia –, teljesen kikészítettek minket. Az éjszaka közepén fölébresztett, hogy vizsgáljam meg, mert itt voltak az UFO-k, és mintát vettek belőle, nézzem meg, pontosan honnan. Levetkőzött mezte-

lenre, én pedig tapogathattam végig, mert ha nem tapogatom, úgy ordít, hogy az egész házat fölveri.

– S talált valamit? – érdeklődött Buzássy. – Úgy értem, valami arra utaló jelet, hogy tényleg vettek belőle szövetmintát?

A Mester fia legyintett, karon fogta a feleségét és továbblépdeltek, lábuk alatt ropogott a hófehér kavics. Buzássy többször kinyitotta, majd becsukta a száját, végül mégis rászánta magát, hogy utánuk kiáltson:

– A hagyatékkal mit csináltak? Úgy értem, hová tették a Mester feljegyzéseit?

– A pincében vannak – fordult hátra a Mester fia, de nem állt meg, haladtak előre.

– Megnézhetném őket?

– Ha akarja... De maga fogja a dobozokat kinyitogatni. S utána ugyanúgy visszarendez a pincében mindent, ahogy volt.

– Akár most is lehet? – kérdezte Buzássy, és sebes léptekkel utánuk eredt.

A Mester fiának arcán gúnyos mosoly jelent meg, a fejét csóválta, megfordult, mentek a temető kijárata felé. Buzássy körülbelül két méterrel lemaradva követte a párt.

Tanulmányút

A berlini olimpia évében idősebb Schulz Mátyást németországi tanulmányútra vitték. Az egész országból összeválogattak kéttucat sváb származású fiatalembert, akikről feltételezték, hogy fogékonyak lesznek a Harmadik Birodalom uralkodó eszméire. Fölöltöztették, kicsinosították őket, egy rövid – ma úgy mondanánk: gyorstalpaló – tanfolyamon csiszoltak valamicskét az apáktól tanult németnyelv-tudásukon, majd a Keleti pályaudvaron felültették a társaságot a berlini vonatra, és onnantól fogva rájuk volt bízva lényegében minden.

„Életre való, okos sváb parasztyerekék – vélték az utazás kitálói –, ők seik szülőföldjére mennek, nem lesz velük semmi hiba.”

Idősebb Schulz Mátyás Nagykorűben született, a németországi tanulmányútig alig hagyta el szülőfaluját, egyedül Szolnokon járt néhányszor. Apja, Schulz Lóránt az Egységes Párt tagja, és mint ilyen, Gömbös miniszterelnök feltétlen híve volt. „Csak csodálni lehet azt, ami Németországban történik” – mondogatta otthon, az esti étkezések közben, mikor az egész napi elfoglaltságok után végre összegyűlt a család. Mivel idősebb Schulz Mátyáson kívül két leánygyermeket nemzett, a nőknek csupán az alapeszméket és a legmegszívlelendőbb tanácsokat adta át, a politika többi kérdéseit fiával igyekezett megosztani. Idősebb Schulz Mátyás meghallgatta atyja intelmeit, egyetértésre váró kérdéseire „igen”-nel felelt, ám nem sok érdeklődést érzett a nagyvilág ilyen jellegű dolgai iránt. A gépek izgatták, a traktorok, amelyekből akkoriban még csak keveset lehetett látni Nagykorű környékén, no meg az autók, olyan viszont a Szolnokot is átszelő országúton elég sok járt, némelyikben maga a kormányzó úr és családja utazott a kenderesi fészekbe.

„Gyula bátyádnak megint nagy igazsága van” – mondta Schulz Lóránt, amikor meghallotta a miniszterelnök-pártvezér ötletét a sváb származású ifjak államilag finanszírozott németországi tanulmányútjáról. Annak pedig végtelenül örült, hogy

az ő fia is bekerült a szerencsés kéttucatba. Idősebb Schulz Mátyásnak elsőre az jutott az eszébe, hogy életében először átlépi az országhatárt, sőt, amire addigi tizenhét éve alatt még ugyan-csak nem volt példa: láthatja Budapestet. Ott tartották azt a bizonyos – gyorstalpaló – nyelvtanfolyamot.

Bár Gömbös miniszterelnök mindenreható gondoskodásában azt szerette volna, ha a sváb ifjak Bécs felé utazva mindjárt Hegyeshalomnál a Harmadik Birodalom nemrégiben kiterjesztett területére érnek, az utazási eszközként kijelölt berlini gyors – az egyelőre ingatag státusú – Csehszlovákián keresztül érkezett német földre. A huszonnégy fiatalembert a végállomáson a Magyar Királyság nagykövete és egy német külügyi tanácsos várta. Egy frissen fölépült, impozáns szállóban helyezték el az ifjakat (a nagykövet azt mondta: diákotthon), és mindjárt másnap részt vehettek az olimpiai játékok megnyitóján, ahol teljesülhetett többük nagy álma: láthatták a Führert.

Idősebb Schulz Mátyás életében nem látott még annyi embert, mint a megnyitón. Nem tudta, mi az az olimpia, szobatársa, egy magyaregregyi fiú világosította föl: az olimpia olyan, mint a háború, annyi a különbség, hogy a résztvevők fegyver helyett itt pusztán testi erejükre támaszkodva küzdenek meg egymással. Idősebb Schulz Mátyás nem szerette a háborút, annak ellenére, hogy az apja arról gyakran mint tisztító tűzről beszélt. Ahogy már volt róla szó, idősebb Schulz Mátyást a gépek, a technikai csodák érdekelték. Berlinben szép számmal láthatott ilyeneket is.

Megcsodálta a diákszállón az elektromos hűtőszekrényt, amelyet addig csak hírből ismert. Aztán ott volt a nagy világvevő rádió, sokkal modernebb, mint Nagykorű egyetlen világvevő rádiója. A berlini utcákon sosem látott autócsodák gördültek, talán még a kormányzó úrnak sincs odahaza ilyen. „Ez mind azért van – mondták a vendéglátók egy elméleti oktatáson, az olimpiai játékok megnyitójának másnapján –, mert Németország hihetetlen gazdasági fejlődésen megy át, amióta a Führer irányítja a nemzetet.”

A huszonnégy fiatalember egy hetet töltött Berlinben, ez idő alatt megmutattak nekik mindent, ami csak fontos lehet. Azt követően párokba osztották és szétküldték őket a Harmadik Bi-

rodalom különböző tájaira, ismerjék meg azt is, hogyan él a fővároson kívül a német nép.

Idősebb Schulz Mátyás szobatársával, a magyaregregyi fiúval került párba. A nagykövet úr és a külügyi tanácsos úr közös döntése értelmében vonaton Lipcsébe utaztak. A magyaregregyi fiú kicsit bánta, ő Nürnberget vagy Münchent szeretne volna látni, aztán megbékélt, mondván, Lipcse is nevezetes, ott győzték le a szövetséges erők a német nép ősi ellenségét, a franciákat, no meg császárukat, Napóleont. Idősebb Schulz Mátyás nem ismerte a történetet, úgyhogy a magyaregregyi fiú Lipcséig magyarázta, milyen halálmegvető bátorsággal küzdött az árja nemzet az európai kozmopolitizmust megszemélyesítő zsarnokkal. Idősebb Schulz Mátyás – ahogy otthon is – figyelmelesen hallgatott, ám véleményét ezúttal sem nyilvánított.

Lipcsében egy polgári családnál szállásolták el őket. A házigazda feleségével együtt az NSDAP tagja volt, kitörő örömmel üdvözölte a magyarországi testvéreket. Meleg szavakkal méltatta Gömbös Gyulának, a magyarok vezérének a tevékenységét, aki – mint mondotta – olyan államférfi, aki tökéletesen megérti a nemzeti szocializmus eszméit, és ezen eszméktől vezéreltetve tartja országa gyeplőjét is. Hangot adott abbéli reményének, miszerint túlzók a magyar miniszterelnök betegségéről szóló hírek, és Gömbös Gyula hamarosan újra teljes erejével képes lesz irányítani a testvéri magyar nép szekerét.

Lipcse is nagyváros, nagyobb, mint Szolnok, ám jóval kisebb Berlinnél, idősebb Schulz Mátyásék házigazdájá egy nap alatt megmutatta a nevezetességeit. Idősebb Schulz Mátyásnak a Tamás-templom tetszett a legjobban, ahol annak idején Bach volt a karnagy, róla idősebb Schulz Mátyás ugyancsak házigazdájuktól hallott először: kiváló zeneszerző, a német géniusz egyik megtestesítője, a tiszta német művészet ragyogó képviselője. A magyaregregyi fiú a zeneszerzők közül Beethovent ismerte, meg is említett a nevét, mire házigazdájuk elmondta, hogy Beethoven az osztrákok között lett naggyá, akár a Führer, az osztrákok pedig a német nép délkeleti ága, akik hosszú különlet után végre visszakerültek a germán anyanemzet testébe.

Idősebb Schulz Mátyásnak eszébe jutott, hogy ő a nagykorú iskolában úgy tanulta: a magyarok sokat harcoltak az osztrákok ellen, szóval ha azok is németek, akkor miért... Ennek a gondo-

latának azonban nem adott hangot, egyrészt nem akart ostobának látszani, másrészt úgy érezte, nem kellene a látogatás jó légkörét elrontani. Lipcse egyébként tetszett neki, igaz, eleinte szokatlan volt, hogy a házak többsége barnára van festve, és a város úgy néz ki, mintha fotográfia lenne. Az utcákon itt is sokféle autó járt, az emberek jól öltözöttek voltak és elégedettnek tűntek valamennyien. Idősebb Schulz Mátyás házigazdájuk lakásában ugyancsak megtalálhatta a legmodernebb hűtőgépet, a rádiót, a vasalót, sőt még egy mosógépet is megcsodálhatott. „Vigyétek hírért otthon – magyarázta lelkesen a házigazda –, meséljétek el, milyen végtelen jólétben él a német nép!”.

Minden reggel fél hétkor keltek, a fürdőszobában mindenki-re öt perc jutott, hétkor már a reggelizőasztalt ülték körbe, ahol a házigazda elmondatta a gyerekekkel aznapi programjukat. A nevelőnő fél nyolckor elvitte a kicsiket az iskolába, majd miután visszajött – mivel egyszemélyben volt komorna és konyhalány is –, a nagyságos asszonnyal bevásárolni ment. A házigazda átbeszélte a délelőttöt, a nemzeti szocialista eszméket magyarázta a két fiúnak, felolvasott a Mein Kampf-ból és a Führer nyomtatásban megjelent beszédeiből, ismertette a párt szervezeti felépítését és céljait. Dél felé a nagyságos asszonnyal együtt megebédeltek, majd a házigazda a fiúk kíséretében bement a bankba, ahol felügyelőtanácsai tagként funkciója és ezzel időnként némi munkája volt. Ez a munka többnyire gyorsan véget ért, utána Lipcse utcáin sétálgattak, esetleg NSDAP-rendezvényekre látogattak el.

A házigazda észrevette, hogy idősebb Schulz Mátyást nem érdekli a politika. Bár azt az utasítást kapta, hogy mindkét vendégéből a lehető legtöbbet hozza ki, annyira élvezte a magyar-egregyi fiúval való érdekes diskurzusokat, hogy azt gondolta: időpocsékolás lenne emellett a másik parasztgyerek kemény fejébe ideológiát verni. Így aztán idősebb Schulz Mátyás csak némán hallgatta a másik kettő beszélgetését, megnézte a pártrendezvényeket, elolvasta a kezébe nyomott kiadványokat és újságokat, ám továbbra is a gépek és a technikai vívmányok érdekelték. A házigazda egyszer próbált a kedvében járni, minden összeköttetését fölhasználta, hogy idősebb Schulz Mátyásnak megmutassa a lipcsei laktanyát és a német hadsereg korszerű felszereléseit, a felsőbb szervek azonban nem engedélyezték a

két fiú látogatását. „Magyarország a szövetségesünk – mondták a házigazdának –, de még nem teljesen megbízható szövetséges. Úgy kezelje a vendégeket is.”

Ifjabb Schulz Mátyás abban az esztendőben született, amikor Magyarország megszegte a jugoszlávokkal kötött örök barátsági szerződést, és Németország oldalán részt vett Jugoszlávia lerohanásában. A miniszterelnök öngyilkos lett; mikor utóda – Schulz Lóránt másik példaképe – bejelentette a Szovjetunióval való hadiállapotot, már Ukrajnában jártak a magyar katonák. Ifjabb Schulz Mátyás még nem volt tizenkét éves, amikor a nagy Sztálin meghalt, és aznap este idősebb Schulz Mátyás először érzett késztetést arra, hogy elmesélje: milyen volt a németországi tanulmányútja. Azt ugyanis addig senkinek nem mondta el, még Schulz Lórántnak sem, aki pedig pofonokkal és könyörgéssel is próbálta szóra bírni (Schulz Lórántot egyébként a háború után mint nyilas funkcionáriust a szovjetek elhurcolták, többé nem jött haza).

„Tudod, kisfiam – mesélte idősebb Schulz Mátyás –, Lipcsében egy délután gyomorrontást kaptam, és nem tudtam a házigazdával meg a magyaregregyi fiúval sétálni menni. Egyedül maradtam a lakásban, a nagyságos asszony és a nevelőnő sem voltak otthon, úgyhogy én körbejártam azokat a helyiségeket, amelyekbe addig nem léphettem be. Házigazdánk hálószobájában benyitottam a nagyszekrénybe, és megpillantottam egy teljes katonai menetfelszerelést, egyenruhával, fegyverekkel, töltényekkel együtt. Ott értettem meg, micsoda hatékonysággal készülődnek a németek: nálunk ha hadiállapot esetén megküldik a sürgősségi behívót, egy órán belül jelentkezni kell a laktanyában, s utána még egy nap is eltelhet, mire a behívott menetkész lesz. A németeknél elég volt két órán belül a lakásból származó menetfelszerelésben megjelenni a pályaudvaron, ahonnét újabb egy órán belül kész hadsereg indulhatott a frontra. Akkor még nem tudtam, mire készülnek, de megláttam a nagyszekrényben a fegyvereket, és hirtelen biztos lettem abban, hogy készülnek valamire. Persze, utólag könnyű ilyesmit állítani, hiszen ma már ismerjük a történetet, azonban hidd el nekem: én ott, a nagyszekrény előtt döbbsentem rá, hogy apámmal dacolva sem tarthatok ezekkel soha. Ezért nem meséltem el a tanulmányutat később senkinek.”

Csönd lett a szobában. Idősebb Schulz Mátyás felesége lehal-
kította a rádióból áradó gyászzenét. Ifjabb Schulz Mátyás
gyermeki lelkével megérezte, hogy most kérdeznie kell vala-
mit. Ám mivel semmi nem jutott az eszébe, azt kérdezte, kime-
het-e játszani.

„Nem mehetsz, kisfiam – válaszolta az anyja. – Most gyá-
szolunk”.

Elbeszélés a szerelemről, melyhez vér tapad

Elbeszélésünk színhelye Visegrád (nem Buda, holott utóbbi adott otthont a magyar királyok rezidenciájának, joggal várnánk tehát, hogy ez a város legyen történetünk színhelye, elsősorban azért, mert történetünk királyi udvarban játszódik, ám elbeszélésünk időpontjában a király, elbeszélésünk egyik főszereplője, nem kedveli Buda városát; ellenérzései azokra az időkre nyúlnak vissza, mikor ifjú hercegeként és trónkövetelőként délvidéki híveivel és nápolyi lovagjaival éveken át küzdött, hogy egész Magyarországon elismerjék uralmát, az ez ellen leginkább ágáló Buda esetében rávette családjá hűbérurát, a pápát, hogy kiátkozza a renitens várost; a budaiaiak sem voltak restek, Lajos nevű prépostjuk irányításával ők az ifjú herceget és trónkövetelőt átkozták ki, sőt nem átalloztak az átkot a Szentatyára is kiterjeszteni; Buda később – csakúgy, mint az ország más részei – behódolt a király előtt, ki, nem feledvén a város bűneit, abban a büntetésben részesítette, hogy udvartartását előbb Temesvározt, később Visegrádon rendezte be: a mesés szépségű Dunakanyarban, egy addig jelentéktelen településen építtette föl a palotát, mely uralkodása alatt székhelyének otthont adott), a király fényes udvara: a színpompás forgatagot a királyi családdal, annak közvetlen szolgálóival, a hű urakkal, papokkal, lovagokkal és azok hozzátartozóival képzeljük el; addig nem látott pompát hozott be az országba a francia-nápolyi származású király, kiből régi magyar uralkodók vére is csörgedezett – történetünk idején Károlyként ismerik, „Magyarországi Károly” aláírással szignálja leveleit, később félrehallás, névelírás, vagy más történetírói tévedés folyamányaként e név mögé egy másik keresztnév, a Róbert kerül (olyan változat is ismert, amikor a Róbert szerepel az első helyen), a király neve történelmi emlékezetünkben e helytelen formában rögzült, ám ne feledjük: igazából Károlynak kell mondanunk –: csillogó,

színes ruhák, ragyogó öltözékek, a nemesek rákaptak a saját zászló és pajzs viselésére, az udvarban nem telt el nap esemény nélkül: lovagi tornák, harci játékok, csepűrágók előadása, boldondok fölvonulása követték egymást, így például 1330. április 16-án is Itáliából érkezett színjátszók szórakoztatták éjszakába nyúlóan az udvart, ennek ellenére másnap a megszokottan, a hajnal utáni óráktól sürgött-forgott a várnép, egyelőre lábujjhegyen tették dolgukat, nehogy megzavarják a királyi család nyugalma, ők ugyanis, miután hálóikban elfogyasztották könnyű reggelijüket, csupán a dél körül órákban jelentek meg a palota helyiségeiben, ekkor az udvarban tett rövid séta után rögtön az ebédlőterembe mentek, kész volt az ebéd (vad, hal, mártások), az étékfogók parancsot adtak a fogások fől szolgálásának előkészítésére; az ebédlőterembe elsőként a királyi gyermekeket, a négyesztendős Lajost, valamint a két és fél esztendős Endrét vezették be nevelőik (Kenezics Gyula és Drugeth Miklós, utóbbi annak a családnak a sarja, melyet egyedülként hozott magával Károly király szülőföldjéről, Nápolyból, s amelynek tagjai Magyarországon nagy előmenetelre tettek szert: ebben az időben például Drugeth János volt az ország nádora), két tündéri gyermek – Árpád fejedelemtől Nagy Károlyon át a bizánci császárokig neves ősök egész sorától örökölték génjeiket –, szépen, engedelmesen ültek magas lábú székeikbe, majd rövid idő elteltével nevelőik segítségével leszálltak onnét, köszöntötték anyjukat, Erzsébet királynét (a királyné magas volt, természetben méltó társa férjének, mint hamarosan látjuk, bátorságban is), a király nem sokkal felesége után érkezett, magyarul üdvözölte a jelenlévőket, figyelmessége kiterjedt a nevelőkre, sőt az étékfogókra is, akik szintúgy fől sorakoztak az ebédlőterem falai előtt; Károly király éhes volt (a reggeli pár falatból állt), sürgette az ebéd kezdetét, ám mielőtt erre sor kerülhetett volna, az udvar felőli bejáraton belépett elbeszélésünk kulcsszereplője, Zács Felicián (ősz üstökű, rogyadozó térdű lovas, hajlott kora ellenére igyekezett magát tartani; a hajlott kort ne a mostani, hanem az elbeszélésünk időpontjára megfelelő viszonyokra értsük: elbeszélésünk idején Zács Felicián legfőljebb ötvenéves lehetett, valaha a hatalmas felvidéki báró, Csák Máté hűbérese volt, 1318-ban a király szolgálatába állt, aki megbocsátotta ellene elkövetett vétkeit, s adományban részesítette, azt követően Zács

Felicián többnyire a királyi udvarban tartózkodott, nem csak maga, Klára nevű lánya miatt is, ki a királyné egyik udvarhölgye lett), amint a király megpillantotta, első gondolata az volt: „Miért zavar ez most itt?”, bosszankodott is volna ezen, bosszankodni azonban nem volt idő, Zács Felicián öles léptekkel az asztalhoz ment, kezében megvillant az a kétélű kard, amelyet addig senki nem vett észre, a fegyverrel a király felé sújtott, annak volt annyi lélekjelenléte, hogy elhajoljon (a kard így is elérte és megsebezte a bal karját), Zács Felicián újból emelte a fegyvert, a király mellett álló királyfiakra irányozta azt, szerencsére Erzsébet királyné hamarabb eszmélt, gyermekei előtt termett, s bár Zács Felicián kardja Lajos haját súrolva levágott onnét néhány fürtöt, az ütés a királyné védelmezőleg kinyújtott karját érte, megfosztva Erzsébet asszonyt négy ujjától; a királyné fájdalommal sikoltva összerogyott, ekkorra már ott voltak a nevelők (Kenezics Gyula és Drugeth Miklós), a királyfiakat belökték az asztal alá, védekezni ellenben nem maradt idejük: Zács Felicián következőleg rájuk sújtott, jobbra, balra lengette kétélű kardját, és a nevelők olyan súlyos fejsérüléseket szenvedtek, hogy azonnal kilehelték lelküket; Zács Feliciánnak több ütésre nem maradt ideje: a királyné alétekfogója, a Patak vármegyéből származó Sándor fia János a falról leakasztott harci csákánnyal iszonyú csapásokat mért az ősz lovagra; a berontó fegyveres örök már csak Zács Felicián holttestét tudták ízekre szabadalni.

Azok, akik elbeszélésünk olvastában idáig jutottak, most összeesküvésre gyanakodhatnak, jogosan, hiszen Károly király hosszú küzdelmek után lépett trónra (háromszor is megkoronázták e harc alatt), elbeszélésünk idején szerte az országban éltek a leverte bárók hívei, a hamu alatt égő paraszat bármikor föl lehetett izzítani, ám ha kicsit továbblépünk az időben, és számba vesszük, milyen bosszút állt Károly király, elvethetjük ezt az elméletet: első fölindulásában a király Zács Feliciánnak a szintűgy az udvarban élő rokonán, kisebbik lányán, Klárán vett elégtételt, napjainkból nézve igen brutális, elbeszélésünk idején nagyon is megszokott módon: Zács Klára orrát, ajkait levágták (a lánynak kilátszottak a fogai), egy ló farkához kötötték, és a földön rángatva hurcolták, míg élt (közben a hóhérok azt kiabálták: „Így lakol meg a király minden ellensége!”); Zács Felicián fejét Budára, testének egyéb részeit más városokba küld-

ték, kamaszfiát és szolgáját menekülés közben koncolták föl, idősebbik lányát, a Léván élő Sebét otthonában fejezték le, annak férjét, Kopay Imrét a királyhoz hű és roppantul fölbőszült lévai várnagy, Becsei Imre saját kezeivel akasztotta föl; néhány héttel később az ország vezetői, élükön Károly királlyal, határozatot hoztak arról, hogy Zács Felicián egész rokonságát harmadízigenig irtsák ki – bár a bosszú nagy, észre kell vennünk: csupán a Zács családot érintette, márpedig ha összeesküvésre gondolunk, abban másoknak is benne kellett lenniük, mivel azonban más famíliákat nem ért halálos ítélet, elvethetjük az összeesküvés amúgy kézenfekvő gondolatát, s más irányba kell tapogatóznunk.

Elbeszélésünk olvasóinak dolgát megkönnyítjük azzal, hogy visszavezetjük őket időben a merénylet előtt néhány héttel korábbanra: a helyszín továbbra is a visegrádi királyi palota, ezúttal annak egyik hálótermében vagyunk, bár sötét van, a hangok, amiket hallunk, félreérthetetlenek: férfinyögések, női sikolyok – a szerelem neszei, ha erősen meresztjük a szemünket, lassan kibontakoznak a két szeretkező ember körvonalai, látjuk a hagyományos pózt, a nő alul, a férfi fölül zihál (egyik sem ruhátlan, ha humorosak lennénk, azt mondanánk: a férfiről szinte csak a páncéling hiányzik, ám ebbe a véres történetbe nem keverhető humor; a rossz fűtési viszonyok miatt a sötétedés után kellemes meleg esetén is jégveremmé változó palotában a férfinak csak annyira van nyitva a ruhája, hogy ama testrésze a nőbe hatolhasson, akinek csak annyira van a szoknyája fölhajtva, hogy befogadhassa azt), amennyiben eleget meresztettük a szemünket, nézzünk ki a hálóterem elé, ahol ugyancsak érdekes dolgokat tapasztalhatunk: a háló előtt a királyné áll, két udvarhölgye társaságában, az udvarhölgyek az ajtótól kicsit távolabb, a folyosót figyelik, a királyné a vasalásos tölgyfaajtó előtt posztol, annak vastagsága ellenére hallja a félreérthetetlen hangokat, mégse azokra figyel, hanem udvarhölgyeire, a szíve hevesen ver, magában siettet a hálóteremben szeretkezőket, attól tart, a folyosón jön valaki, és neki magyarázatot kell adnia arra, miért ácsorog itt harmadmagával ezen a kései órán; az udvarhölgyek arcán megilletődést fedezhetünk föl, nincsenek teljesen tisztában azzal, miért kell figyelniük – szűz nemeskisasszonyok, a szerelem dolgairól még csak sejtéseik vannak –; a ki-

rálýné szerencséjére a hangok alig pár percig tartanak (elbeszélésünk időpontjában a férfiak a nők boldogságával keveset törődtek), a vasalásos tölgyfaajtó föltárul, a királýné öccse, Kázmér herceg lép ki, biccent, arca le se tudná tagadni örömét, a királýné a hálóterembe megy, orrát megcsapja az emberi kipárolgás és a szerelemnedvek összekeveredett, nehézkes szaga, a fekhelyen a királýné udvarhölgye, Zács Klára hever, ugyanúgy, ahogy Kázmér herceg lejött róla, a királýné türelmetlenül rászól: „Igyekezz, szedd össze magad”, Zács Klára – bár még nem igazán tudja, mi történt vele – fölkel az ágyról, eligazítja a ruháját, és a királýné nyomában kisiet a szobából, közben combján folyik a férfigag; két héttel később, amikor az apja arról beszélt, hogy egy régi barátja házassági szerződés céljából a figyelmébe ajánlotta a fiát, szép birtokok várományosát, továbbá hogy ez a házasság mindkét család hasznára lehet, Zács Klára sírva fakadt, rázni kezdte a görcsös zokogás; Zács Felicián megrémült, azt hitte, valami kór támadt a lányára, közelebb hajolt, és a következő szavakat hallotta ki Klára nyögdécseléséből: „Nem lehet, már nem lehet...”; „Mit nem lehet?” – kérdezte a megrökönyödött apa, majd néhány pofon és némi hajtépés után sikerült Klárából kiszedni azt, hogy ő már nem szeplőtlen, őt megejtették, ezért bajosan lehet férjet találni neki, az újabb ütések kényszerére Zács Klára elmondta: Kázmér herceg, a királý sógora szüzességének gyilkosa; könnyei közt fuldokolva, apjától reszketve mesélte el, hogy körülbelül egy hónappal ezelőtt vette észre, a herceg milyen gyakran bámulja őt, nem sokkal ezután a királýné félrehívta és bizalmasan az értesítésére adta, hogy fölkelte öccse érdeklődését, Zács Klára örült ennek – melyik udvarhölgy nem álmodik ilyen férfiról –, és ahogy az udvarban a különféle alkalmak kapcsán többször találkoztak, Klára is kezdett magában gyöngéd érzelmeket táplálni a jó kiállású, kellemes megjelenésű Kázmér herceg iránt; a dologról, miszerint ő és a királý sógora szeretik egymást, szót ejtett barátnői, más udvarhölgyek előtt, akik ezt visszabeszélték a királýnének, a királýné ekkor megfedte Zács Klárát: vegye észre, nem szerelemről van szó, egy férfinak másféleképp is megtetszhet egy nő, „Másféleképp? Hogyan?” – kérdezte Zács Klára, és a királýné ezen önkéntelenül is nevetett; nem sokkal ezután a királýné jóvoltából Zács Klára és a herceg négyszemközt talál-

kozhatott, Kázmér igen lovagiasan viselkedett, sűrűn és szépet bókol, dicsérte a lányt, kedves és figyelmes volt, sőt a találka végén szerelmet vallott – boldog napok következtek, Zács Klára a fellegekben járt (a világot csodaszépnek, az udvari szolgálatot tüneményesnek látta), egyre sűrűbben érintkezhetett álmai hercegével, a királyné gondos közbenjárásának köszönhetően négyszemközt is (a titkos szerelemről az öröm könnyei között mesélt barátnőinek); aztán egy nap a királyné azt kérdezte tőle: „Tudod-e, lányom, hogyan teheti egy hölgy igazán boldoggá azt, aki a szívéhez mindenkinnél közelebb áll?”, Zács Klára nem tudta, azt azonban a királyné sürgetésére beismerte: az ő szívéhez Kázmér herceg áll a legközelebb, a királyné ekkor beavatta mindazokba a dolgokba, amelyekről ő – férjes asszony lévén – régóta tudott, Zács Klára irult-pirult, feszengett, ám a királyné olyan meggyőzően és átéléssel beszélt, hogy Zács Klára is úgy gondolta: nincs szebb és jobb a világon, mint a szerelem; nem sokkal ezután bekövetkezett az, amit fentebb elbeszéltünk: Zács Klárát először csókolta meg férfi, és először tapasztalta meg, milyen a férfiölelés; miután a királyné sürgetésére kijött a hálóteremből és a szobájába ment, hajnalig nem tudott elaludni; másnap a király lovagi tornát rendezett, az emelvényen a királyi pár mellett az udvarhölgyek foglaltak helyet, fölbukkant Kázmér herceg is, Zács Klára epekedve kereste a tekintetét, ám szerelme épp csak ránézett, majd a tárnokmester, Nekcsei Demeter egy közeli nőrokonával hosszas társalgásba merült; hiába követte őt napokon át Zács Klára mindenhová, a herceg nem foglalkozott vele, a mámor után a kiábrándulás következett, Zács Klára nem tudta kétségeit a királynéval sem megosztani, miután megpróbálta neki elpanaszolni fájdalmait, az csak annyit szólt: „Csacska lány. Hiszen megmondtam neked”, Zács Klára magába zuhant, ha a kötelező ceremóniák után egyedül lehetett, a szobájában zokogott, az őrjöngésig ismételtette Kázmér herceg nevét, senkinek nem tűnt föl sápadtsága (elbeszélésünk olyan korban játszódik, amikor egymással nem kellő mélységben törődtek az emberek, továbbá annak, hogy valaki ideig-óráig betegnek látszott, ezer oka lehetett); ilyen állapotban érte Zács Klárát apja bejelentése, miszerint ha a kisebbik lánya is férjhez megy, ő, azaz Zács Felicián otthagyni a királyi udvart, és újból északra, ősei szülőföldjére költözik;

Zács Felicián a lánya gyöngeségén túl elsősorban Kázmér hercegre haragudott, eszébe nem jutott volna a királyi családra kezemet emelni, ha 1330 áprilisában, egy szép verőfényes napon a palotaudvarban épp nem a beszélgetésbe merült Károly király és Kázmér herceg mögött ballag, és véletlenül nem hallja meg, amint Károly király (ki szintén tudta, milyen az udvarhölgyekkel a szerelem, évekkel korábban az egyiktől törvénytelen gyermeke született) azt mondja: „Nagy tettet hajtottál végre, hogy sikerült azt a rózsát leszakajtanod”, Zács Feliciánt szíven ütötték a szavak, holott a király Nekcsei Demeter azon szemérmes és erényes hírében álló nőrokonáról beszélt, akit Kázmér hercegnek ugyancsak sikerült ágyba csálnia – napokon át őrlődött, tépelődött Zács Felicián (ez idő alatt került a lányát is), majd 17-én délben nem bírta tovább magával, fogta azt a kétélű kardot, melyet még Csák Mátétól kapott, és tehetetlen dühében a királyi családra rontott.

Így esett meg ez a már mások által is elbeszélte történet, tanulságait vonja le ki-ké maga, az elbeszélő a maga részéről annyit fűz a történethez: a szerelemhez időről időre vér tapad, továbbá egyes csábítók és ártatlan áldozatok ezután is lesznek, mint ahogy lesznek olyanok is, akik majd megéneklék azokat – a most elbeszélthez nagyon hasonló – történeteket.

Priszka

Előként egy Hasszán nevű, óriás termetű janicsár vetette meg lábait a falon. Őt egy kő leterítette, ám társai be tudtak törni a belső sáncokig. Egy másik osztag a Cirkusz-kapun át jutott Konstaninápoly belső területére. Az utcákat negyedórán belül tízezérel özönlötték el a törökök, akik fölkapaszkodtak a lerombolt falakra és azonnal megkezdtek a fosztogatást.

A Nap már a magasból tűzött a füstölgő romokra és a véres holttestekre, amikor a ma Topkapiként ismert kapun a szultán belovagolt. A Szent Bölcsesség, a Hagia Sophia templománál leszállt a lováról, bement. Az imám fölkapaszkodott a pulpitusra, II. Mohamed és kísérete Mekkának fordulva leborult az imaszőnyegeken; a Hagia Sophia galériájáról a mozaikból kirakott keresztény szentek és bizánci uralkodók csodálkozva figyelték a soha nem látott szertartást.

Priszkának Bizáncban Iréne volt a neve (ugyanígy szerepel az Ayasofia Müzesiben vásárolható, a mozaikról készült képeslapfelvételen), a napvilágot Szent László magyar király lányaként látta meg, tizenhat évesen ment nőül Komnénosz Jánoshoz, aki II. János néven Bizánc császára lett. Priszka Krisztus balján foglal helyet, a Megváltó jobbján, a mozaikkép másik szélén II. János császár látható. Fejük körül glória jelzi: az ortodox egyház szentjei. Nem kis megszeppenéssel figyelték a hódítók valódi ceremóniáját a Hagia Sophia hatalmas kupolája alatt.

A szent falak között török mesterek láttak munkához, Priszka és a többi szent (Jézussal és Máriával együtt) hosszú időre vakságra ítéltetett. Csak azután kaparták le róluk a festékréteget, hogy Kemál pasa Isztambulból Ankarába helyezte át az Oszmán Birodalom romjain létrejött Török Köztársaság székhelyét. Az Ayasofia-mecsetből az 1930-as években múzeum lett, és a restaurátorok munkája nyomán Krisztus ismét hirdethette Gábor és Mihály arkangyalok között, hogy: „A világ fénye én vagyok”.

Szabaddá válása után Priszka érdeklődéssel nézegette a közepe hajó sarkaiban fölfüggesztett négy nagyméretű zöld pajzson a cirádás betűkkel írt Korán-idézeteket, valamint a ráccsal elkülönített részt, ahol egykor a szultán hallgatta az istentiszteletet. A restaurátorok visszafestették vörösre a külső falakat, megtisztították a színes márvány padlóburkolatot – jöhettek a turisták. Szultán többé nem volt, a hívek számára pedig már lassan négy évszázada áll az Ayasofiával szemben a Kék Mecset, amelyet csak a külföldi látogatók és az útikönyvek neveznek így: ha helybélit kérdezel, úgy tud útbaigazítani, ha a Sultanahmet-dzsámiról faggatod.

Négyszáznegyvenhét évvel Konstantinápoly bevétele után a Boszporusz partjáról, Besiktasból gyalogoltam a Sultanahmet-negyed felé. A Galata-hídon megálltam a horgászok és a kagylóárusok között: előttem balra a Topkapi Szeráj tornyai és a Tulipánkert, mögöttük az Ayasofia, hátrébb a napfénytől csillogó Kék Mecset, jobbra Nagy Szulejmán sírhelye. Egy Burger Kingben megmostam az arcomat, a Régészeti Múzeum kerítése következett, utána az Ayasofia.

A galériába vezető meredek feljárón négykézláb másztak a japán turisták, fényképezőgépük koccant az ezeröttszáz éves köveken. A helyreállított mozaikok előtt többtucat turista tolongott, vakuk villogtak, idegenvezetők magyaráztak a legkülönbefélebb nyelveken. „Szent Iréne” – hallottam Priszka előtt több felől, ugyanezt jelezte a nőalak fölötti felirat. Álltam szigorú tekintetét: „Ebben az épületben most én vagyok az egyetlen, aki tudja, hogy te Priszka, Szent László lánya és Könyves Kálmán unokahúga vagy”. Arca rezzenéstelen maradt, azt suttogetta: „Isten hozott”. Utána ismét a Nikonok és Yashicák kereszttüzére figyelt.

Dél volt, mikor az Ayasofiából elindultam a Kék Mecset felé. Minaretjeiből zengett a müezzín éneke. Ma már könnyű dolguk van: föl se kell a toronyba mászniuk, lent beleénekelnek a mikrofonba, hangjukat messzire viszik a fönti hangfalak. Nem úgy, mint négyszáznegyvenhét esztendővel ezelőtt, amikor II. Mohamed bevonulásakor a Hagia Sophia keskeny tornyaiból először szólították imára az igazhitűeket.

Aranyeső Voorburgban

Az alábbiakban igaz történetet fogok elbeszélni. Tisztában vagyok azzal, hogy a történet igazságtartalma felől Önöknek lehetnek kételyeik. Nyilván lesznek is. Én a magam részéről úgy gondolom: ami igaznak számít valahol, nem föltétlenül állja meg a helyét másutt is, ugyanígy amit Önök igaznak tartanak, én azt a magam részéről nyugodt szívvel elvethetem anélkül, hogy valamiféle aljas indokból meg akarnám hazudtolni Önöket. Egyszerűen az igazság természete ilyen. Nem föltétlenül arról van szó, hogy hit kérdése az egész, meg hogy az emberek eltérő helyen, eltérő időben, eltérő körülmények között mást és mást tarthatnak igaznak, de talán jó felé tapogatózunk, amikor ilyenekre gondolunk. Ne is gátoljuk most meg magunkat filozófiai kérdésekkel. Én elmondom a történetet, Önök meghallgatják. A tanulságot ki-ki vonja le azután. Már ha van tanulság, persze.

A történet színhelye egy németalföldi város, melynek neve: Voorburg. Ha meg akarják keresni a térképen, Hága mellett keressék; és hogy történetünket az idő horizontján is elhelyezhessük, elárulom, hogy ezen elbeszéléssel abba a korba csöppennünk, amikor már túl vagyunk a németalföldi polgári forradalmon, a hollandok lerázták magukról a spanyol igát, és megteremtették a földkerekség első polgári államát – hajóztak, kereskedtek, távoli kontinensek terményeivel látták el nem csak saját magukat, Európa megannyi országát is. Ebből a tevékenységükből szépen meggazdagodtak, és megmutatták a világnak, hogy ha nincs is nemesi címer és kutyabőr, az még nem föltétlenül jelent vagyontalanságot.

Ám ne menjünk ilyen messzire és főleg ne mélyedjünk el a történelem ingoványaiban! Maradjunk csak Voorburgban, abban a városban, ahol a történetünk főszereplője, Walter Sebastian Koegerman él. Ez a férfi alkimista volt, ám amikor az alább elbeszélt eset megtörtént vele, már inkább volt szkeptikus, mint meggyőződéses alkimista. Történetünk idején, az Úr szü-

letésének 1666. esztendejében (lehetetlen, ugye, nem észrevenni a sátáni évszámot) eljutott odáig, hogy több évtizedes meddő kísérletezgetés után nem hitt sem az arany házilagos úton történő elkészítésének lehetőségében, sem a bölcsek kövének létezésében. Tehetős polgárok gyermekeiként látta meg a napvilágot, és ha a szülei derék, becsületes foglalkozását, a kereskedést választotta volna hivatásul, minden bizonnyal tehetős polgárként élte volna le az életét. Ám Walter Sebastian Koegerman fiatalon az alkímiának nevezett mágikus tudomány bűvöletébe esett, ifjú korának kedvenc olvasmánya volt a *Rózsakereszt Krisztián kémiai menyegzője* című könyv, mely négy évtizeddel történetünk előtt fölbolygatta Európa polgárait és nem polgárait egyaránt, nem is beszélve a falragaszokról, amelyek abban az időben ellepték a földrész több nagyvárosát, és a jövő hírnökeinek, az emberiség megújulását ígérő titokzatos Grál-lovagoknak, az ősi misztériumok és a bölcsek köve ismerőinek, a rózsakereszteseknek közelgő eljövetelét ígérték.

Walter Sebastian Koegerman még kisgyerek volt, amikor ezek a falragaszok egyik napról a másikra fölbukkantak a tereken és a házak falán, ellenben eszmélése és ifjúvá serdülése már a rózsakeresztesek jegyében telt, illetőleg abban a hitben, hogy a titokzatos Grál-lovagok beváltják ígéretüket, eljönnek és a nagy tanítómester, a százhat esztendőt megélt Christian Rosenkreutz, avagy Rózsakereszt Krisztián szellemében és bölcs útmutatásával végbeviszik az emberiség régóta esedékes megújulását és jobb útra térését. Ahogy kor- és pályatársai közül számosan, szülei nagy megrökönyödésére Walter Sebastian Koegerman is félredobta a megrendelő- és a szállítóleveleket, valamint a posztók és a fűszerek iránti érdeklődését, és mindenféle fura dolgokkal teleírt könyveket vásárolt, továbbá üvegcséket, kémcsöveket, csészéket és különös alakú edényeket. A szülői vagyon ráeső részéből laboratóriumot rendezett be, és hosszú éveket töltött azzal, hogy megtalálja egyrészt az aranycsinálás titkát, másrészt a bölcsek kövét, amelyről nem pontosan tudta, hogy mit jelent, de úgy volt vele, hogy amikor itt lesznek a rózsakeresztesek, ők majd elmondják, mire való – az meg nem baj, ha előre dolgozik.

A rózsakeresztesek azonban az ígéretek ellenére nem jöttek el és nem hozták el a bölcsek kövét. Illetőleg egynémely he-

lyen eljöttek, legalábbis szerte Európában fölbukkantak személyek, akik magukat rózsakeresztesnek, vagy legalábbis az ő küldöttüknek mondták. Azután ezen személyek többségéről kiderült, hogy az illető hazudott, akiről pedig nem derült ki, az a külvilág felé titkolózásba és hallgatózásba burkolózott, úgy-hogy ilyen módon teljesen mindegy volt, valóban rózsakeresztes-e vagy sem. Azonban mikorra mindez nyilvánvalóvá vált, Walter Sebastian Koegerman már teljesen fölélte a családi örökségét, otthona és ő maga kezdett kísértetiesen emlékeztetni az idősebb Brueghel azon rajzára, amely egy alkimista laboratóriumot ábrázol, mégpedig akképpen, hogy egyszerre több, eltérő időben végbement cselekményt mutat: az alkimista egyrészt régi, fura dolgokkal teleírt könyveket lapozgat, hát-ha valamelyikben nyomát leli a bölcsek köve és az arany elkészítése módjának; másrészt a műhely másik végében lombikok és edények között gyanús folyadékot kotyvaszt; közben a felesége csüggedten ül a ház közepén, a gyerekei pedig a kamrában élelem után kutatnak, ám nem találnak semmit; sőt az ablakon kitekintve már azt látjuk, hogy az utcára került család a szegényházban kopogtat, és elfogadja az eléjük siető apáca könyöradományát.

Történetünk időpontjában Walter Sebastian Koegerman családja még nem került az utcára, ám nem sok választotta el ettől. Koegermanék nyomorúságos körülmények között éltek Voorburg szélén, ott, ahová a városi előljáróság száműzte az alkimista műhelyeket és ahol egymás mellett több hasonló laboratórium működött. Walter Sebastian Koegerman felesége betegeskedett, évek óta köhögött és mellkasi fájdalmak kínozták, valószínűleg a házat időről időre sűrűn ellepő, különféle szagú gőzöktől, és a gyerekek sem tűntek egészségesnek: véznák és görnyedtek voltak, mint akinek a teste nem fejlődött rendesen. Bár azután, hogy egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy ha a rózsakeresztesek létezését nem is lehet teljes bizonyossággal kizárni, az azonban nyugodt szívvel állítható, hogy távol tartják magukat a való világ dolgaitól, Walter Sebastian Koegerman lényegében lemondott a transzmutáció lehetőségéről, vagyis arról, hogy egy másik anyagból szintiszta aranyat állítson elő, a vegyészeti munkákat mégse adta föl, hiszen máshoz nem értett, nem is volt meg a tőkéje ahhoz, hogy másba fogjon (jól hallották: tő-

két mondtam, ez abban az időben a Németalföldön már élő és fontos fogalom), úgyhogy ha a nálánál szerencsésebb sorsú és a szülői intelmekre annak idején jobban hallgató, kereskedéssel és hasonló evilági dolgokkal foglalatосkodó kortársai meglátogatták és megbízták azzal, hogy keverjen ki olyan festéket, amely időt állóan fogja be a posztót, vagy a más, távoli országokból származó ruha- vagy nem is mindig ruhaanyagot, Walter Sebastian Koegerman elvállalta, hiszen pénzt hozott a házhoz, amiből aztán az eltört kémcsövek és az elfogyott vegyi anyagok helyett újat vásárolhatott, ezek nyomán pedig a házat időről időre újra csak különféle szagú és állagú gőzök lepték el, tovább kínozza Walter Sebastian Koegerman feleségének tüdejét és továbbra is gátolva a gyermekek egészséges fejlődését.

Transzmutáció – hosszú évtizedeken át ez volt a kulcsfogalom Walter Sebastian Koegerman és alkímista társai életében. Egyikük sem érezhette maradéktalanul sikeresnek a teljesítményét, ha nem sikerült valódi, szintiszta aranyat előállítania. Hiába fedeztek föl az arany iránti hajszában számtalan vegyületet és addig ismeretlen anyagot, mindez önmaguk és kortársaik szemében eltörpült a nagy álom mellett. Ha nagyvonalakban áttekintjük az alkímia évszázados tekintetét, láthatjuk, hogy például a 13. században Albertus Magnus a világon elsőként készített kálilúgot, nem melleleg elsőként írta le a cinóber és az ólomfehér kémiai összetételét; ugyanebben az időben Ramón Lull fölfedezte a káliumbikarbonátot, a következő évszázadban pedig Basil Valentine az etilétert és a sósavat; a 16. század első felében a nagy Paracelsus rácsodálkozott az addig mindenki más előtt ismeretlen cinkre, közben betegeit az általa kotyvasztott vegyi anyagokkal igyekezett orvosolni; fél évszázaddal később Jean Baptiste van Helmont nyilvánította, hogy nem csupán száraz és folyékony halmazállapot létezik, hanem gáznemű is; kortársa, Blaise Vigenére benzoesavat állított elő, Giambattista della Porta ón-oxidot. De nem szűkölködtek fölfedezésekben azok sem, akik elbeszélésünk hőisével, Walter Sebastian Koegermannal egyidőben végezték alkímista tevékenységüket: egy Brandt nevű derék hamburgi polgár nevéhez fűződik a foszfor fölfedezése, Johann Rudolf Glauber meg egészen a történetünk ideje után mintegy másfél esztendővel bekövetkezett haláláig hitte,

hogy az általa megtalált nátrium-szulfát, azaz galubersó nem más, mint az évszázadok óta keresett bölcsek köve. (Hogy aztán ezt tudta-e valamire használni, arra nem lelünk választ följegyzéseiben.)

Hiába azonban a fölsorolás, minderre csak legyintenének az alkimisták, és ezek helyett inkább elregélnének egy olyan transzmutációt, amely valódiságában maguk sem egészen biztosak, ám annál inkább szeretnének hinni benne. Mert elbeszélésünk idején, de már jóval korábban is szerte Európában keringtek történetek arról, hogy itt-ott igenis sikerült egy egészen más anyagból szintiszta aranyat előállítani. Például 1621-ben Helmstedt város egyetemén egy Martini nevű, az alkimia iránt mindaddig fölöttébb szkeptikus professzor egyik diákja ólomból készített igazi aranyat, és ez olyannyira meggyőzte Martinit, hogy ő a rövidesen megjelent Értekezés a logikáról című munkájában hitet tett az alkimia mellett. Ennél is nevezetesebb az az 1648. évi esemény, amelynek Prága városa adott otthont, és egy Labujardière nevű alkimista nevéhez fűződik, aki igen sokat foglalkozott az aranycsinálás rejtelmeivel, s nem sokkal halála előtt levelet írt egy bécsi kollégájának, Richthausennek, hogy azonnal jöjjön Prágába, mivel érzi, hogy a napjai meg vannak számolva, és valakire rá akarja bízni élete művét, erre pedig a legalkamasabbnak Richthausent találta. Amaz lóhalálában Prágába utazott, ám elkésett: mikorra megérkezett, Labujardièrét már el is temették, azonban végrendeletében Richthausenre hagyott egy kis ládikát; a bécsi alkimista azt kinyitotta, és abban egy fura küllemű puha követ talált. Közben valahonnét előtermett egy Schlick nevű gróf, aki a császár nevében követelte, hogy az örökös nélkül elhalt Labujardière minden vagyonát, beleértve a kis ládikót, azonnal adják neki, ő majd eljuttatja őfelségének, ki tudvalevőleg maga is érdeklődik az aranycsinálás rejtelmei iránt. Richthausen kicselezte Schlicket: a kezébe nyomta a ládika pontos másolatát, ő maga pedig az eredetivel azonnal a Hradzsínba, a prágai várba sietett, ahol maga a császár, III. Ferdinánd jelenlétében végezte el a transzmutációt, szóról szóra aszerint, ahogy annak leírását Labujardière följegyzései között megtalálta. Lássanak csodát, akár hisznek nekem, akár nem, a kísérlet sikerült – nemcsak Richthausennek, hanem közvetlenül

utána III. Ferdinánd német-római császárnak is sikerült a kis ládikában talált fura küllemű kőből lemorzsált por segítségével higanyból aranyat csinálnia. A nevezetes esemény emlékére a császár *Divina Metamorphosis* felirattal érmét veretett, Richthausent pedig nemesi rangra emelte, és a Káosz Bárója címet adományozta neki. Richthausen ezt követően keresztül-kasul beutazta a Német-Római Birodalmat, és mindenütt bemutatta a varázslatot. Haláláig a Labujardiére-t örökölt fura küllemű kő segítségével higanyból gyártott aranyból élt, ám hiába kutatott és kísérletezett lázasan, nem jött rá, Labujardiére miből készítette a követ, annak a titka a prágai alkímistával együtt a sírba járt.

Hosszasan sorolhatnánk a szerte Európában elhíresült csodálatos transzmutációkat, melyek valóságában kételkedni természetesen mindenkinek szíve-joga. Én a magam részéről a befolyásolás bárminemű szándéka nélkül megmaradok annál, hogy habár tudvalevőleg nem mind arany, ami fénylik, azért nem zörög a haraszt, ha nem fűjják, még ha időnként bolond lyukból bolond szél is fú. Azaz meglehet, hogy egynémely transzmutációként elhíresült esemény szemfényvesztés vagy ügyes trükk csupán, ám az alkímia történetében a főttebb leírtakon túl szép számmal találhatunk megmagyarázhatatlan eseményeket. Példának okáért a 14. és 15. század fordulóján élt Nicolas Flamel alaposan rácăfolt az alkímisták mérhetetlen kapzsiságáról szóló történetekre azzal, hogy a sikeres transzmutációkból származó vagyont kivétel nélkül a szegények megsegítésére és egyéb jótékony célokra fordította, ezzel is cáfolatot nyújtva a csalás vádjaira, hiszen ha csalt volna, ugyan miért nem a saját vagyonát növelte az állítólagos arannyal még azelőtt, hogy esetleg a trükkre rájönnének?

Történetünk idején, azaz (nevezzük meg most már pontosan is) 1666. december 27-én azonban – mint már szó volt róla – a Hága melletti Voorburgban élő Walter Sebastian Koegerman nem hogy nem reménykedett már a sikeres transzmutációban, de nem is hitt annak lehetőségében. Élete és főként alkímista tevékenysége során sok érdekességet megtapasztalt, olyan dolgokat látott, amelyek nagyon keveseknek adatnak meg, és jóval több ismerettel rendelkezett a világot fölépítő anyagok természetéről, mint nem csak az ő idejében, hanem akár mostanság is

az emberek többsége; ám mindemellett annyi csalódás, kudarc érte, hogy történetünk idejére kísérleteinek eredményeiből elsősorban már inkább a napi betevőt akarta megszerezve, nem csupán azért, hogy betegeskedő feleségének a kedvére járjon azzal, hogy megmutatja: ha minimális szinten is, de valamilyenre (ahogyan az egy felelősségteljes családfőtől elvárható) képes eltartani nejét és gyermekeit, hanem azért is, mert az évek, évtizedek folyamatos balszerencsái után Walter Sebastian Koegermanon a megkeseredettség és a beletörődés lett úrrá. Nem hitt már ifjúi álmaiban, abban, hogy ő fogja megtalálni a bölcsék követ és az ő nevéhez fűződik majd az aranycsinálás módjának fölfedezése, ráadásul volt benne annyi rosszindulat, hogy azt remélje és óhajtja: ami neki nem sikerült, az ne sikerüljön másoknak sem, bizonyosodjon meg róla a világ egyszer s mindenkorra, hogy transzmutáció nem lehetséges, ami történetek erről keringenek, azok mind szemfényvesztés vagy ügyes trükkök csupán.

Míg a népes és több irányba szerteágazó Koegerman família gazdagabb tagjainak ez a karácsony is hagyományosan áldást és bőséget hozott, Walter Sebastianék ünnepe meglehetősen szegényes és szürke volt. Nem is telt végig ünnepléssel: karácsony második napján Walter Sebastian Koegerman már a műhelyében dolgozott, és annak a lehetőségét kereste, amivel egy, a kereskedésben meggazdagodott rokona bízta meg, nevezetesen van-e más mód a gomboknak a kabátra való fölhelyezésére a varráson kívül, létezik-e olyan anyag, amely az enyvhez hasonlatos, ám nem a fát, hanem a ruhát és a gombot fogja össze, úgy, hogy azok egymástól el ne váljanak, emellett viszont a kabát és a gombok kezelhetőségének könnyűségében se legyen változás. A kereskedésben meggazdagodott rokon jó pénzt ígért az eredményekért, s igazából Walter Sebastian Koegerman is örült annak, hogy legalább kis időre fölhagyhat a különleges színű festékek pacsmagolásával és valami újat kereshet, ami ha nagyságrendjében nem is mérhető az aranycsináláshoz, de valamelyest hasonlatos ahhoz a forradalmiságában.

A karácsonyt követő első napon, december 27-én is ezen a feladaton dolgozott kora reggel óta. Odakünn még sötét volt, amikor a laboratóriuma kemencéjében már pattogott a tűz, és a parazsak fölé lógatott téglékben olyan anyagok fortyogtak,

amelyek Walter Sebastian Koegerman reményei szerint az enyvhez hasonlatosak, azonban lényegesen könnyebbek annál. Közben fölkelt a Nap, bár ez a felhők miatt csak annyiban volt észrevehető, hogy odakünn világosabb lett és szürke derengés árasztotta el a laboratóriumot. Walter Sebastian Koegerman szokásához híven annyira elmerült a munkában, nem vette észre, hogy az az egyszerű öltözetű, ám mégis méltóságteljes megjelenésű, keskeny arcú, villogó szemű idegen férfi mikor lépett be a műhelyébe. Más alkalmakkor Walter Sebastian Koegerman rendre bosszúsan elzavarta a hívatlan betolakodókat, és nem fukarkodott ilyenkor sem a különféle eszközök (úgyismint seprűnyél vagy eldobható fa- és kődarabok), sem a trágár kifejezések használatában (ez a szokás még azokból az időkből ragadt rá, amikor hitt a bölcsek köve létezésében és a transzmutáció lehetőségében, s attól félt, a hívatlan betolakodók elleshetik az általa fölfedezett titkokat), ezúttal azonban a maga számára is megmagyarázhatatlan tisztelettel nézett az idegenre. Amaz barátságosan mosolygott, és biztatta, folytasza a munkáját, ő mindössze körülnézne kicsit, korábban ugyanis ő is foglalkozott azokkal a dolgokkal, amelyekkel szemmel láthatóan Walter Sebastian Koegerman foglalkozik. Walter Sebastian Koegerman ebből a kijelentésből azt a következtetést vonta le, hogy kollégával van dolga, ez mégsem bosszantotta, hagyta, hogy az idegen szétnézzon a műhelyében, megszemlélje az eszközöket, a polcon és a kis zsákokban meg edényekben a földön tárolt különféle anyagokat, belelapozzon a nagy becsben őrzött, fura dolgokkal teleírt könyveibe, elismerően hűmmögjön, és olyan kifejezéseket dörögjön eközben az orra alá, melyek végképp meggyőzték Walter Sebastian Koegermant arról, hogy a látogatója ért az alkímiához.

Nem győzöm hangsúlyozni: önmaga számára is szokatlan módon Walter Sebastian Koegerman nem érzett se féltékenységet, se haragot amiatt, hogy esetleg ez az idegen alkimista kilesi az ő titkait, több évtizedes munkájának eredményeit. Volt valami megnyerő és lenyűgöző az idegenben, holott sem első pillantásra, sem alapos szemrevételezés után sem látszott rajta semmi különös, olyan volt, mint a nem annyira gazdag voorburgi kalmárok közül akármelyik. Walter Sebastian Koegerman az elkövetkező két napban többször fölidézte magában

találkozásuk első perceit, megpróbált rájönni, mi volt az a különös vibráció, amelyet a férfi megjelenésekor érzett, és amely olyan delejes erővel hatott rá, hogy egyáltalán nem bosszantotta a váratlan látogatás, sőt kíváncsian szemlélte, vendége hogyan nézi végig egészen aprólékosan műhelyét és annak berendezési tárgyait. Bár egyértelmű választ nem talált, úgy gondolta, az idegen viselkedésében és az arckifejezésében lehetett valami megnyerő, ami hatott reá és minden bizonnyal másokra is: az idegen roppant barátságosan és tisztelettudóan viselkedett; amikor egy-egy bonyolultabb eszközt kívánt közelebből megtekinteni, udvarias mosollyal engedélyt kért rá Walter Sebastian Koegermantól, aki hasonlóan udvarias mosollyal rábólintott.

Miután végzett a laboratórium föltérképezésével, az idegen a házigazdához fordult, és megkérdezte tőle, nem téved abban a föltételezésében, hogy ő most Koegerman mester alkimista műhelyében tartózkodik. Walter Sebastian Koegerman amellett, hogy nagyon meglepődött, határtalan büszkeséget érzett amiatt, hogy lám, van valaki, akivel ő soha addigi életében nem találkozott, és mégis tudja a nevét. Ezek szerint – fűzte tovább a gondolatait Walter Sebastian Koegerman – nem arról van szó, hogy vendége csak úgy véletlenül toppant ide, célirányosan jöhetett, persze, ez se szokványosnak mondható, hiszen ha mindjárt a karácsonyt követő nap kora reggelén a műhelyében termett, az azt jelenti, hogy vagy a közelben lakik, vagy már karácsony idején útra kelt. Az első föltételezést mindjárt elvetette Walter Sebastian Koegerman, annyira ugyanis ismerte Voorburg és környékének lakóit, hogy bizonyos legyen: az idegen nem idevalósi, legfőljebb a karácsonyt tölthette itt. Gondolatait azonban nem fűzhette tovább, mert a vendég nekiszegezte a következő kérdést: „Koegerman mester, hisz-e a bölcsek kövének létezésében?” Walter Sebastian Koegermanon néhány pillanatra a tanácstalanság lett úrrá, nem tudta, mit feleljen a kérdésre, azt, ami a szíve szerint való, vagy olyat, ami a vendégének tetszhet. Mivel nem tudta megállapítani, mi tetszhet a vendégének, és különben is, úgy gondolta, jobb az igazság, becsületesen beismerte, hogy ő bizony nem hisz a bölcsek kövének létezésében. Az idegen a csupasz állat simogatva hosszasan bólogatott, úgyhogy Walter

Sebastian Koegerman visszakérdezett, hogy de vajon a látogatója hisz-e benne, és különben is, elárulhatná, kit tisztelhet benne. Az idegen ekkor sejtelmesen elmosolyodott, bő kabátjának egyik zsebébe nyúlt, egy kis ládikát húzott elő belőle – és bár ezt Walter Sebastian Koegerman nem tudta, én azonban Önöknek elárulom, hogy szakasztott olyat, amelyet Labujardiére prágai alkimista hagyatékából megörökölt a bécsi Richthausen, kinyitotta, és megmutatta tartalmát Walter Sebastian Koegermannak. Egy különös alakú és színű kődarab volt benne, Walter Sebastian Koegerman még soha nem látott effélét, már ránézésre látszott, hogy a kő puha, itt-ott letöredezett belőle egy-egy morzsányi vagy mogyorónyi darab. Walter Sebastian Koegerman megkérdezte vendégét, megnézheti-e a kődarabot közelebből is, amaz ugyanazzal a sejtelmes mosollyal vállat vont, amit Walter Sebastian Koegerman engedélynek vett, benyúlt a ládikába és a kezébe vette a követ. Valóban igen puha volt, ahogy a vaskos és vegyszerektől elfeketedett ujjaival körbetapogatta, a kődarab külső felületének legfelső rétege könnyű porszemként tapadt a tenyeréhez. Megkérdezte az idegent, ez volna-e a bölcsek köve, amaz erre semmit nem mondott, határozott mozdulattal visszavette a tárgyat Walter Sebastian Koegerman tenyeréből, és lecsukta a ládika fedelét.

A történethez hozzátartozik, hogy ugyanazzal a mozdulattal, amellyel a követ a ládikából kiemelte, Walter Sebastian Koegerman a két ujjá közé szorított egy korábban letört mogyorónyi kis darabot. Vaskos, erős ujjai voltak, no meg némi gyakorlatra és ügyességre is szert tett már ezen a téren: amikor korábban hébe-hóba összejártak más alkimistákkal és meglátogatták egymás műhelyét, bevett dolognak számított elcsenni a házigazdától ezt-azt, hogy aztán otthon megállapítsák, a kolléga mostanság mivel foglalkozik. Walter Sebastian Koegerman elrejtette ezt a mogyorónyi kövecskét a kezelőjében, onnantól fogva alig leplezett izgalommal várta, hogy a vendége távozzon. Az sem zavarta különösebben, hogy az be sem mutatkozott, mi több nem válaszolt Walter Sebastian Koegermannak a bölcsek kövére vonatkozó kérdésére sem. Miután eltette a ládikát, az idegen újra körbepillantott a műhelyben, és kijelentette, hogy meglátása szerint az elmúlt években, sőt évtizedekben Walter

Sebastian Koegerman igen szorgalmas munkát végzett, és közelebb jár a megoldáshoz, mint hitte – azzal elindult kifelé. Az ajtóból még egyszer visszanézett a laboratórium közepén álló és egyik lábáról a másikra toporgó Walter Sebastian Koegermanra, és közölte vele, hogy hamarosan újra meglátogatja, s lehet, hogy akkor mutat neki valamit, erre az újabb látogatásra pedig nagyon rövid időn belül sor kerül, talán már holnap vagy holnapután.

A váratlan látogató ezután elhagyta Walter Sebastian Koegerman műhelyét. Amaz a laboratórium ablakából egy darabig követte a tekintetével, amint az idegen Voorburg városának a legszéle felé tart, majd eltűnik a téli derengésben, akkor elővette kezélőjéből a mogyorónyi kődarabot, és ügyelve, hogy a lehető legkevesebb morzsálódjon le belőle, behelyezte azt egy lombikba. Előtte kicsit gondolkodott, megfelel-e a követekét, hogy esetleg mindjárt két kísérletet is elvégezhesen vele, azután arra a döntésre jutott, hogy azzal talán többet veszít, mint nyer, hiszen a kődarab tényleg olyan piciny volt, ha a megfelelésével bajlódik, esetleg annyira szétporlad, hogy használhatatlanná válik. Úgyhogy azt az egy egész darabkát tette a lombikba, és a fura dolgokkal teleírt könyvekben olvasható egyik legfőbb szabály szerint, miszerint idegen anyagokkal való találkozás esetén elsőként próbálkozzunk a higannyal, az egyik gondosan lezárt kémcsőből higanyt öntött hozzá. A lombikot ezután óvatosan megrázogatta, majd alátett néhány forró parazsat, és figyelte, mi történik.

Órákon keresztül nem történt semmi. Walter Sebastian Koegerman hol levette, hol visszatette a lombikra a fedelet: annak ellenére, hogy a higany gőze nyilvánvalóan mérgező, időnként mégis kockáztatott, és megnézte, ha szabad levegőn zajlik a reakció, milyen mértékű a változás. Nem látott különbséget, úgyhogy hallgatva inkább a lelkiismerete szavára, miszerint jobb, ha nem mérgezi tovább a feleségét és a gyermekeit, és a továbbiakban lezárt lombikban folytatta a kísérletet, egyelőre eredménytelenül. Hiába növelte vagy csökkentette a tűz erejét, a higany és a mogyorónyi kis kődarab egyén nem látszott semmiféle változás, egészen az esti órákig, amikor – csak úgy, mint egész nap – Walter Sebastian Koegerman megint csupán egy percre hagyta ott a laboratóri-

umot, hogy a szükségét elvégezze, és mihelyst visszaért, látta, hogy a transzmutáció hirtelen bekövetkezett, ám nem arany csillogott a lombik alján, hanem csillogó, fényes por. Walter Sebastian Koegerman levette a lombikot a tűzről, a még meleg edényt megrázogatta, és testi épségét nem kímélve belenyúlt, megtapogatta a tartalmát. Érezte a kis szemcsék karistolásán (no meg azon, hogy egynémely belőle átszúrta a vaskos bőrét és beleállt az ujjába), hogy ez a fényes por az üveghez hasonlatos, talán nem is egyéb, mint kristálytiszt, valódi üveg. Nem kis elkeseredéssel tette vissza a lombikot az asztalra, és bizony kevésen múltott, hogy az egészet nem vágta azonnal a földhöz, annak ellenére, hogy a sok kudarc az évek, évtizedek során Walter Sebastian Koegermant békés és nyugodt emberre tette: többnyire rezignáltan vette tudomásul, hogy szorgoskodása nem aranyat eredményezett, és igyekezett annak örülni, hogy ha a valódi célját nem is érte el, azért egyet s mászt megtapasztalt. „Többnyire” – mondom, mert ez az eset kivételt jelent Walter Sebastian Koegerman pályafutásának történetében; nem vagyok a léleknek tudora, úgyhogy nem tudom pontosan megmondani, mi okozhatta a felindultságát, a magam szerény véleménye mindössze az, hogy talán ez volt az utolsó csepp a pohárban, idáig tűrte összeszorított fogakkal a sikertelenséget, és mikor ez bekövetkezett, kiborult az a bizonyos éjjeliedény. Az azt követő két éjszakán és egy nappalon Walter Sebastian Koegerman egyetlen szót nem szólt senkihez – értve ez alatt természetesen a feleségét és a gyermekeit –, ellenben föl-alá mászkált a műhelyében és mindenféle anyaggal vegyítette és hevítette a csillogóan fényes üvegport, hátha az jobb belátásra tér és hajlandó arannyá változni. Ez azonban nem következett be, annak ellenére, hogy a tépett idegzetű Walter Sebastian Koegerman fáradtságot nem ismerve a két éjszaka és az egy nappal minden pillanatát a kémcsövek között töltötte; és amikor percre pontosan két nappal az első látogatása után, december 29-én reggel az idegen újra megjelent a műhelyében, az az amúgy se sok por teljesen elfogyott, már csak a lombik oldalára tapadt maradékot tudta Walter Sebastian Koegerman a vendégének megmutatni.

Amaz meghallgatta az ingerült beszámolót a kísérletekről, és mikor az nagy nehezen a végéhez ért, szelíd mosollyal Walter

Sebastian Koegerman tudomására hozta, hogy de hiszen éppen ő jelentette ki két nappal ezelőtt, hogy nem hisz a bölcsek kövében, miért várta mégis, hogy a transzmutáció bekövetkezik. Különbözik meg – folytatta az idegen – szégyellheti magát Walter Sebastian Koegerman, mert meglopta őt, eltulajdonított egy mogyorónyit az ő tulajdonát képező kő darabjai közül, amivel pedig nagy csalódást okozott neki, hiszen ő (azaz a látogató) nem ilyen embernek ismerte meg. Ahogy a beszédben ideért, a vendég végre elhagyta sejtelmes mosolyát, és szigorú arccal közölte: ha Walter Sebastian Koegerman türelmesen megvárta volna őt, ma gazdag emberré válhatott volna, ugyanis ebben a ládikában (azzal elővette kabátja zsebéből a prágai Labujardiére ládikájára olyannyira emlékeztető tárgyat) van a megoldás kulcsa, és ő bizony megmutatta volna, mit kell ennek a tartalmával csinálni azért, hogy aranyat állíthassunk elő, mégpedig olyan mennyiségben, hogy az életük végéig megoldotta volna Walter Sebastian Koegerman családjának és összes rokonának gondjait.

Walter Sebastian Koegerman ajkait ekkor hörgésszerű hang hagyta el, és az alkímista korát és rozoga testi állapotát meghazudtoló lendületét rávetette magát az idegenre. Dulakodni kezdtek a padlón, egészen addig, mígnem Walter Sebastian Koegerman a látogató fölébe került és erőszakkal ki tudta csavarni amaz kezéből a ládikát. Mikor megszerezte, diadalittasan föléje térdepelt, és durván ráförmedve követelte a férfitől, árulja el, mit kell csinálni ezzel a puha kővel ahhoz, hogy szintiszta arany legyen. Annak ellenére, hogy Walter Sebastian Koegerman teljes súlyával ránehezedett, és hát ezt a testi erőn túl tekinthetjük lelki megalázásnak is, az idegen megint mosolyogni kezdett, és elismételte azt, amit pár perccel korábban mondott, nevezetesen hogy szándékában állt megmutatni a dolgot, sőt azzal a föltett elhatározással érkezett ide, hogy a Koegerman családot boldoggá tegye, és egyszer s mindenkorra megszabadítsa az anyagi nehézségektől, ám Walter Sebastian Koegerman eljátszotta a bizalmát azzal, hogy ellopott egy kis darabot a kőből, ráadásul hazudott is, hiszen azon kérdésre, miszerint hisz-e a bölcsek köve létezésében és a transzmutáció lehetőségében, nemmel válaszolt, ennek ellenére mégis meglopta, sőt kísérletezett is a fura küllemű kő elcsent darabkájával.

Be kell vallanom, hogy a történet hátralévő részében nem vagyok teljesen bizonyos. Mivel megígértem, hogy igaz történetet mesélek el, és majd Önökre bízom, mit hisznek el belőle, nem akarom egyik teóriát sem különösebben részletezni, inkább elmondom, hogy a folytatást illetően különféle változatok merültek föl. Az egyik szerint a teljesen fölindult és eszét vesztett Walter Sebastian Koegerman addig ütötte a látogatóját, míg az el nem árulta, hogy ahhoz a puha kőhöz a higanyon túl ólmot is kell keverni. Egy másik elképzelés szerint ezt az idegen önként árulta el, avagy el sem árulta, eljött a műhelyből, és Walter Sebastian Koegerman maga jött rá a dolog nyitjára. Abban sem lehetünk biztosak, a transzmutáció végrehajtása során az idegen jelen volt-e, vagy pedig egyes egyedül Walter Sebastian Koegerman vitte végbe a kísérletet. Hogy azonban a transzmutáció sikerült, arról semmi kétség, a voorburgiak emlékezetében még sokáig élt az az emlékezetes évvége, amikor a karácsonyi ünnepek után három, az óév búcsúztató előtt két nappal arany hullott az égből a városba. Igen, jól hallották: színtiszta arany, kis mogyorónyi rögök formájában, de leesett pár nagyobb, almányi, sőt egyesek szerint dinnyényi darab is.

A robbanás zaja a följegyzések szerint nem volt nagy. Legalábbis nem föltűnő, Voorburg lakói hallottak már efféléket a város azon széléről, ahol az alkimisták tanyáztak, nem is lepődtek meg rajta, úgyhogy beletellett egy kis időbe, amikor észrevették, hogy azon a helyen, ahol egykor a Koegerman család háza, valamint Walter Sebastian Koegerman laboratóriuma állt, most egy gödör tátong. Csodálkozásuk azonban rövidesen másfelé fordult, hiszen a felhő borította téli égből kisvártatva aranyeső kezdett esni, beborítva egész Voorburgot és gazdaggá téve annak polgárait.

Afelől sem lehetünk bizonyosak, ki lehetett az a titokzatos látogató Walter Sebastian Koegerman műhelyében. Van, aki szerint az ördög, mások ellenben úgy vélik: mégis csak léteznek a rózsakeresztesek, talán mégis eljött Walter Sebastian Koegermanhez valaki közülük, az se kizárt, hogy maga Christian Rosenkreutz, azaz Rózsakereszt Krisztián, és ott, Walter Sebastian Koegerman házában ülték meg a kémiai menyegzőt, amelynek eredményeképpen ők a mennybe kerültek, Voorburg

lakói pedig meggazdagodtak. Lehet, hogy az igazságnak soha nem leszünk a birtokában, én nem is vonok le következtetéseket, ezt is Önökre bízom, mint ahogy azt is, hogy döntsék el, melyik lehet a történet befejezésének változataiból igaz. Megköszönöm a figyelmüket és elbúcsúszom Önöktől – az Isten áldja meg mindannyiójukat; a magam részéről azonban óva intek mindenkit attól, hogy ha valaki egy ládikából fura küllemű puha követ mutat, azt ólommal és higannyal keverjék! Ha csak nem akarnak másokat boldogítani.

A Brüll-ház

Az ifjabb Steigerwald kisasszonynak, Emesének valamivel tovább tartott a délutáni sétája, mint a többieknek: olyan gyermeki örömmel rugdalta a Ludovika előtti parkban a fák és bokrok között vezető keskeny ösvényeken a díszkavicsot, és olyan lelkesen hallgatta a tavaszt köszöntő madarak énekét, hogy az anyja – miután hiába könyörgött, vessen véget a pajkosságnak és próbáljon meg felnőttként, úrihölgyként viselkedni – lemondóan kijelentette, hogy ő a részéről a sétát befejezettnek tekinti, ám ettől még Emese nyugodtan maradhat és eljászadozhat egy darabig, csak azután ne csodálkozzék, ha a környék megszólja, amiért a fű megfogta a ruháját (ráadásul olyan helyeken, amelyek leginkább vonzzák a férfitekinteteket), és mindenki rajta fog nevetni, amiért levelek és egyéb, a fákról leesett ocsmányságok ragadtak a szélről amúgy is szétzilált, *toálettet* igénylő hajába.

Steigerwald mama karon fogta idősebbik leányát, Noémit (ő Steigerwald papa Jókai-mániájának köszönhetette a nevét), s ingó csípővel elvonult. Húgával ellentétben Noéminek egyáltalán nem volt maradása: azt persze sejtette, hogy Emesét sem a madarak éneke és a friss tavaszi szellő készteti arra, hogy még kicsit elidőzzék a park kavicsos ösvényein, sokkal inkább az, hogy a Ludovikában hamarosan véget érnek a délelőtti órák, a kadétkok kapnak egy kis szabadidőt, és percekben belül nyalka ifjú tisztek egész tömege áramlik ki az épületből, hogy aztán ellepjék az Üllői út kávéházait. Steigerwald Noémit azonban nem érdekelték az ifjú tisztek, őt az az egészen kicsire összehajtogatott papiros izgatta, amelyet vagy két fertályórával korábban, a Ferenc körút és az Üllői út kereszteződésében, halálos vakmerőséggel nyomta a kezébe Valach Frigyes hírlapíró, azt követően, hogy kalaplevételrel és mély meghajlással üdvözölte a Steigerwald kisasszonyokat és édesanyjukat, majd miután azok elhaladtak mellette, egy óvatlan pillanatban Noémi kesztyűs kezébe csúsztatta a papirost. Noémi azóta szorongatta azt, és magában hálát

adott az égieknek, amiért az illendőség előírja a kesztyűviseletet, ellenkező esetben már az izgalomtól összeizzadta volna Valach Frigyes levelét, ami viszont azzal a veszéllyel járt volna, hogy nem tudja elolvasni. Máshova azonban nem tudta tenni a gondosan összehajtogatott papírt, csupán a tenyerében tartogathatta, úgy, hogy az anyja ne vegye észre. Se Steigerwald mama, se Steigerwald papa nem nagyon örült ugyanis Valach Frigyes udvarlásának, a papa például tintásujjú jöttment firkásznak tartotta, aki nem méltó egy úrilány kezeire. Az se hatotta meg, hogy Valach Frigyes immáron egyre gyakrabban a sokkal szebben és előkelőbben hangzó Vadászy nevet használta, az utóbbi időben nem csupán így írta alá cikkeit, hanem ekként is mutatkozott be; sőt a szerelmes ifjú egy óvatlan és mámorosan gyönyörű, reménytelen pillanatban egyik titkos kávéházi légyottjukon azt is bevallotta Steigerwald Noéminek, hogy ő szabadkőműves, és a világ jobbításán dolgozik.

Steigerwald papa erre is csak legyintett:

– Ugyan már. Semmit nem jelent. Fél Budapest szabadkőműves – itt aztán zavartan elhallgatott, s azt sem a lányai, sem a felesége nem tudták, hogy magában elhatározta: amint módja nyílik rá, utánanézz valamelyik páholyban ennek a Valach vagy Vadászy testvérnek.

A kadétek óramű pontossággal hagyták el a Ludovika épületét, ránevettek a park kavicsos ösvényein kavargó Steigerwald Emesére, majd egyáltalán nem úriember módjára utána fordultak és megbámulták, hogyan ringatózik fűtől zöldellő ruhájában a kisasszony keskeny csípője. Ezt követően bevetették magukat az Üllői út kávéházaiba, Steigerwald Emese pedig úgy érezte, még időben van ahhoz, hogy nagyobb anyai szidás nélkül – és főleg annak a lehetősége nélkül, hogy a mama beárulja a papának – hazamehessen. A parkból kijőve, amennyire öltözéke engedte, átsietett az Üllői úton, átbotladozott a villamos síneken, fölment a járdára, és elindult befelé az Üllői út és az Ernő utca sarkán álló, nemrégiben épült, sárga homlokzatú, szépen megmunkált, több más lakás mellett az övének is ott-hont adó bérház kapuján, amikor a félhomályos kapualjban beleütközött valakibe.

– Pardon, bocsánat – az illető megemelte a kalapját és félreállt.

– Kérem, nem történt semmi – motyogta Steigerwald Emese.

se, azzal elindult a lépcsőház felé. Közben alaposan megnézte a férfit, annak keskeny arcát, kétoldalt a fülére omló haját, álmatag tekintetét. Amaz annyit mondott még: „Kezit csókolom”, azzal kilépett a kapun.

Steigerwald Emesében a következő pillanatban tudatosodott, honnét volt a férfi ismerős.

– Szentséges szűzanyám! – csúszott ki keskeny, vértelen ajkain, majd úrilányhoz egyáltalán nem illően lebotladozott a mindjárt a bejárat után következő néhány lépcsőfokon és kiszaladt a kapun. Nézett balra, nézett jobbra, ám nem talált egyebet, mint a tavaszi napsütésben a közeli kávéház teraszán üldögélő ifjú nyalka tiszteket, a férfit nem látta sehol.

Steigerwald Emese nagyon, de nagyon gyorsan ért föl a harmadikra, valósággal berobbant a lakásuk ajtaján, majdnem elsodorta az ebéd *szervírozására* készülő cselédet, és kopogtatás nélkül nyitott be abba a szobába, amelyen a nővérével osztozott, és amelyben Steigerwald Noémi ezúttal is tartózkodott. Ő éppen ötödjére készült elolvasni Valach, avagy Vadászy Frigyes hírlapíró nem annyira hosszú, ám annál forróbb, szenvedélyesebb és nem utolsó sorban annál szabatosabban megfogalmazott levelét, roppant módon bosszantotta hát, hogy a húga megzavarta.

– Mit akarsz? – ripakodott rá, amire felelet gyanánt Emese annyit mondott:

– Láttam, láttam! A házunkból jött ki! Láttam!

– Mit habogsz itt összevissza? – Steigerwald Noémi villámsebességgel hajtogatta össze Valach (Vadászy) Frigyes szerelmes levelét, és elrejtette ruhájában, az izgalmaktól és a visszafojtott szenvedélyektől rengő keble fölött.

Steigerwald Emese fölnyitotta közösen használt íróasztaluk fedelét, egy halom újságot vett elő onnét. Az íróasztalra dobta mindet: képes újságok voltak, különféle címekkel és fejlécekkel, annyi közös vonással, hogy mindben akadt egy cikk, melyet „Vadászy” névvel írtak alá.

– Mit akarsz azokkal? – sápítozott a levél hatása alatt Steigerwald Noémi, ugyanis valami homályos és egyelőre fölöttébb indokolatlan gyanú körvonalazódott benne arról, hogy húga a három fertályórával ezelőtti, az Üllői út és Ferenc körút kereszteződésénél történt találkozás hatására Vadászy cikkeit keresi,

netán arra céloz – amint ideért a gondolkodásban, hevesen dobogni kezdett Steigerwald Noémi szíve, és bár ezt nem tudta, ebbe bele is pirult –, hogy látta a házukból kijönni a hírlapírót, aki ezek szerint az ő lakásuk körül ólálkodott, sőt (ebbe már alig mert belegondolni az idősebb Steigerwald kisasszony) valami újabb titkos *rándevú* megszervezésén dolgozik, melybe Emesét is bevonta.

– Mondjad már, mondjad már! – kiáltott Noémi, és idegességében tapsikolni kezdett, amikor végre a húga az orra alá nyomott egy újságot:

– Tessék. Nézd meg.

– „A kiadó szerint Ady újabb kötete is vihart fog kavarni” – olvasta fennhangon Steigerwald Noémi, majd kérdőn nézett a húgára. – Mi van ezzel?

– Hát ő az! – bökdösött Steigerwald Emese a cikk melletti képre: – Itt volt! A mi házukban.

Nővére összeráncolta a homlokát, úrinőhöz illően közelebb tartotta szemeihez az újságot, alaposan megnézte a költő fényképét, majd azt kérdezte:

– Adyról beszélsz?

Emesén volt a tapsikolásban a sor:

– Persze, hogy róla! Megértetted végre? Itt volt a házukban. Összefutottam vele a kapuban.

– Összefutottál? Ismered? – bár nem mondta ki, Steigerwald Noémi reménykedő szíve újabb *konzpirációt* sejtett e mögött, ugyanis egyik titkos és szenvedélyesen reménytelen találkájukon Valach, avagy Vadászy Frigyes hírlapíró azt is bevallotta neki, hogy nem csupán szabadkőműves, de személyesen ismeri Ady Endrét is, legalábbis találkozott vele az egyik szerkesztőségben, ahonnet egyszer pont akkor készült távozni, amikor az országos hírű költő megérkezett oda leadni egy kis pamfletjét, és a főszerkesztő úr volt szíves őket egymásnak bemutatni. „Nagyon kedves ember – jelentette ki átszellemült mosollyal Valach (Vadászy) Frigyes –, a tekintetéből csak úgy sugárzik a *génusz*.”

– Ugyan már. Honnét ismerném? Csak a verseit meg a cikkeit olvastam, soha életemben nem beszéltem vele. Nemhogy nem beszéltem vele, de nem is láttam a saját két szememmel soha, legföljebb fényképeken. Egészen mostanáig.

– Nem hiszem el – rázta a fejét Steigerwald Noémi.

– Pedig hidd – Steigerwald Emese úgy kapta ki nővére kezéből az újságot, csoda, hogy el nem szakadt. – Mondom, hogy itt volt, ebben a házban. Megismertem egyből. Most meg ahogy nézem a *fotográfiát*, egészen bizonyos vagyok.

– S a hangját... hallottad a hangját is?

– Hallottam bizony. Azt mondta nekem: kezit csókolom.

– Kezit csókolom?

– Mondom, hogy azt – Steigerwald Emese nagyot sóhajtott, az ég, jobban mondva a gondos kezek által fehérre festett, gipszstukkókkal díszített mennyezet felé emelte tekintetét, és megremegtette a szempilláit. – Sajnos csak mondta, ám nem tette meg.

– Roppant szerencsés vagy – állapította meg Steigerwald Noémi.

Az az igazság, ha nem lett volna a világon a Vadászyként ismert Valach Frigyes hírlapíró, Steigerwald Noémi szerelmes lett volna Ady Endrébe; így azonban időnként legfőljebb némi lelkipurdalás kíséretében azon viaskodhatott magában, lehet-e egyszerre két férfit szeretni. Ám mivel minduntalan úgy találta, hogy nem, maradt a jóval közelebb és kézzel foghatóbb Valach Frigyes mellett. A hűgát azonban nem terhelték efféle kötöttségek.

Egy darabig csöndben kapkodták a levegőt, Steigerwald Emese újra meg újra fölidézte magában a mesés találkozás minden momentumát, Noémi pedig elképzelte, hogyan játszódhatott le a jelenet. A csöndet végül Emese törte meg:

– Mit gondolsz, mit csinálhatott itt? Meglátogatott valakit talán?

Nővére arcán sejtelmes mosoly jelent meg:

– Sose tűnt föl még neked a házunk neve?

– Brüll-ház – vonogatta gömbölyded vállacskaít Emese. – Mi van vele?

– Így hívják.

– Na és ha így hívják?

– Hát hogy hívják azt a nőt, aki Adynak szívyszerelme volt?

– Diósiné – amint Emese kimondta, gyorsan hozzá is tette: – Diósiné Brüll Adél.

– Brüll Adél. Brüll – ismételte Noémi a bűvös nevet.

– Gondolod – Emese mindkét orcáján piros folt gyúlt –, gondolod, hogy köze van hozzá?

– Egészen biztosan – bólintott Noémi. – Szerintem ugyanaz a család.

– De hát azok nem is pestiek... talán váradiak...

– No és? Lehet pesti rokonuk. Népes família. Egy nagybácsi, aki ez az épület, és akitől a lakást mi is bérleménybe vesszük. Nyugodtan lehet a Brüll Adél rokona.

A húga erre hamarjában annyit tudott mondani:

– Igazad lehet – némi homlokráncolás után azt fűzte hozzá: – Hanem nem azt olvastam mindenütt, hogy már nem a szívszerelme? Hogy szakítottak nemrégiben? Ezt írták a lapok.

– Ezt írták. De vajon mindig az igazságot írják a lapok? Ne félj, Frici olyanokat mesél nekem – Steigerwald Noémi itt önkéntelenül a kebléhez, helyesebben az ott lapuló levélkéhez nyúlt –, hogy egészen elképedek. Nem is gondolnánk, hogy olyan is van. Miket meg nem csinálnak emberek. *Nonszensz.*

Nem hiába voltak testvérek, a Steigerwald kisasszonyoknak egy irányba forgott a gondolatuk. Ahogy ezt a nővére elmondta, Emese ugyanúgy vonta össze keskeny szemöldökét, mint amaz, és egészen lassan ejtette ki a szavakat:

– Azt akarod mondani, hogy Ady és Brüll Adél, vagy Léda, mert nevezzük úgy, ahogy ő a verseiben nevezi, szóval ez a nő nem is szakítottak, csak eljártsszák a nagyvilág előtt?

Noémi ugyanolyan hangsúllyal válaszolt:

– S titokban itt, a nagybácsi házában találkoznak! Lehet, hogy azért üres hónapok óta az elsők az a kis bérlemény. Ott *rándevúzik* a nagy nyilvánosság elől elrejtőzve a szerelmespár. Itt, a Brüll-házban.

Egy darabig mindketten csak hápogni tudtak a fölfedezésüktől.

– Nyilván azért nem láttam kijönni Adyval együtt Lédát – suttogta Steigerwald Emese –, mert nem óhajtanak együtt mutatkozni.

– Nyilván – suttogott vissza Steigerwald Noémi.

– Az is lehet, hogy Léda egy fertályórával később, azaz éppen mostanság hagyja el az első emeleti kis bérleményt.

– Nagyon is elképzelhető.

Egymásra meredtek, egyszerre tépték föl a hallba vezető ajtót. Onnan mint a szélvész (persze már amennyire a ruhájuk engedte) robogtak tovább az előszoba és a bejárat felé, azzal a föltett szándékkal, hogy kinéznek a gangra és meglesik a távozó Diósiné Brüll Adélt.

A bejáratnál az apjukba botlottak, aki nem kis csodálkozással fogadta leányai heveségét. Mikor azok végre engedelmesen kezet csókoltak neki, lesegítették róla a kalapját és felöltőjét, majd viharzottak volna kifelé, sétapálcájával tréfásan megfenyítette őket:

– Lassabban, lassabban, hékásaim! A felöltőre pedig tessék vigyázni, a kávéházban elszakadt.

– Elszakadt? – szaladt ki a konyhából a cselédet felügyelő Steigerwald mama. – Átküldöm a Borissal a Rottberger szabóhoz. Megvarrja öt perc alatt.

– Onnét jövök – mondta Steigerwald papa. – Hazafelé bementem hozzá. Tényleg megcsinálta öt perc alatt. Hanem nem hiszitek el, kivel találkoztam nála! Bizony: Ady Endrével, a költővel. Ráadásul azelőtt éppenséggel a mi házunkban járt, itt kereste a Rottberger szabót, valakitől helytelen címet kapott. – Mosolyogva csóválta meg a fejét: – Hogy ennek a Rottbergernek micsoda híre és *páciantúrája* van! Országos nevű költők is ismerik.

– Édes papa – érdeklődött a tőle telhető legnagyobb bájossággal Noémi –, hát mit csinált Ady Endre a Rottberger szabónál?

– Azt már nem vártam meg, siettem ebédelni haza. De hallottam, amint panaszkodott neki, hogy végigjárta a mi házunkat, mire valaki itt fölvilágosította, hogy Rottberger a szomszéd épületben lakik.

– Szóval tényleg itt járt nálunk – adta az ártatlant Noémi –, a Brüll-házban?

– Itt járt, ha mondom, hát nem hiszitek el?

– Elhisszük, édes papa – vágta rá Noémi, és amíg anyjuk az étkezőbe terelte a famíliát, azt súgta a húga kecses füleibe: – *Konspiráció*. Nyilvánvaló konspiráció. A Frici úgyis *rándevút* kér tőlem, elmondom az egésznet töviről hegyire neki. Országos szenzáció lesz ebből, szentigaz, hogy országos szenzáció!

Súlyfelesleg

Sárosdi, a prózaíró szombaton reggel a bútorszállítók hangjára ébredt. Nem csaptak nagy zajt, ám mert a gangon Sárosdi ablakai előtt haladtak el a terhükkel, és mert az előző este óta, mikor a lépcsőfordulóban a házfelügyelő egy félmondatban a tudomására hozta, hogy másnap beköltözik az első emelet kilenbe az új lakó, a prózaírót ha nem is izgatta, de mindenesetre érdekelte a dolog, és az első hangokra kipattant az álom szeméből. Kis ideig az ágyában fekvé hallgatta az ablaka előtti nyüzsgést: a csoszogást, a lépteket, a szekrény nyikorgását, a sóhajokat, a fojtott vezényszavakat, azután fölkelt, fölhúzta a redőnyt, és megnézte a cipekedőket. Két munkásruhába öltözött férfi birkózott egy méretes ruhásszekrénnel, szemmel láthatóan nem a súlya okozott gondot, hanem a kiterjedése, egy harmadik férfi ugyanis arra felügyelt, nehogy a bútor átbucsakázzék a keskeny gang vaskorlátján, és leessen az udvarba. A redőny zajára mindhárman Sárosdi ablakára néztek, a prózaíró biccentett feléjük, a három férfi nem köszönt vissza – vagy nem akartak visszaköszönni, vagy nem látták Sárosdi arcát a függöny mögül, esetleg nem gondolták, hogy nekik köszön. Csozogtak tovább, a következő pillanatban eltűntek az ablak elől.

Egész délelőtt tartott a pakolás. Először bútorokat hoztak: szekrényeket, foteleket, székeket, asztalokat, két heverőt, és egy különös, kerek hordágyhoz hasonlatos alkalmatosságot, amelyhez hasonlót kórházakban látni. Utánuk háztartási gépeket cipeltek (hűtőszekrényt, mosógépet), azokat dobozok követték: nehéz, méretes dobozok, Sárosdi úgy tippelte, könyveket tartalmaztak, mivel a munkások szemlátomást megkínlódtak vele, lassan, nehézkesen lépdeltak a súly alatt, és az is előfordult, hogy ketten vittek egyet. A sort az edények, a konyhai, a fürdőszobai és az egyéb háztartási felszerelések zárták. A prózaíró már azt hitte, hogy a lakás tulajdonosa teljes egészében a szállítókra bízta a pakolást, és csak akkor érkezik meg, ha azok elkészülnek, de nem, az utolsó forduló egyikében Sárosdi vég-

re megpillantotta őt is – illetve úgy sejtette, ő az. Magas, sportos testalkatú, barázdált arcú, ősz férfi volt, orra alatt hatalmas bajusszal, cserepes virágokat hozott a hóna alá szorítva és a kezében, s miután letette őket, a lakás ajtajából utasításokat adott a munkásoknak arra vonatkozóan, mit hol helyezzenek el. Amennyire a saját ajtaja mögül Sárosdi hallotta, rövid, mégis egyértelmű utasítások voltak ezek, semmiféle kételyt vagy vitaszándékot nem ébresztettek senkiben, a három munkás szó nélkül teljesítette a magas, sportos, ősz férfi kívánalmait.

Addigra jócskán benne jártak a délelőttben, a pakolás is a vége felé közelített. Míg a szállítók odabent a bútorok végső elhelyezésével voltak elfoglalva, a lakás tulajdonosa fölhozott még néhány nejlonzacskót, bennük apróságokkal. Aztán rövidesen elkészönt a három munkástól: Sárosdi a konyhájában üldögélt, a szombati napilap hétvégi mellékletét lapozgatta, amikor az ajtó gyékényfüggönnyel borított ablakán át látta, amint a magas, sportos, ősz férfi egyenként kezét fog a szállítókkal és ugyanazzal a mozdulattal ki is fizeti őket. A költözés véget ért, a házra csönd borult.

A prózaíró kora estig nem látta új szomszédját. A lakás felől nem hallatszott semmiféle zaj, ez alapján Sárosdi azt a következtetést vont le, hogy a bútorok elhelyezése sikerrel járt, minden a végleges helyére került, és a magas, sportos, ősz férfi a kisebb tárgyak elhelyezésével foglalatoskodik. „Talán könyvespolcot pakol” – gondolta fölviillanyozódva Sárosdi, mert eszébe jutott, hogy az ő költözéseinél ezt élvezte a legjobban: a könyveinek új helyet keresni, új szisztéma szerint elhelyezni őket a polcokon. (Az ilyesmi még az olyan traumákat is feledtetni tudta vele, mint például a legutóbbi költözését megelőző válás.) Kora este aztán, amikor Sárosdi megrögzült szokásához híven szélesre tárta a lakása ajtaját és kezében egy szál cigarettával kikönyökölt a gangra, hogy élvezze a langyos tavaszi estét, szinte ugyanabban a pillanatban nyílt a mellette lévő lakás ajtaja, és kijött rajta az új szomszéd. Barátságosan mosolygott a prózaíró felé, és azt kérdezte tőle:

– Nem megy be?... Mármint a füst.

Sárosdi megfordult, a lakása nyitott ajtaja felé pislogott.

– Nem arra fújom – jelentette ki rövid szemlélődés után.

– A füst nem mindig arra megy, amerre szeretnénk – mond-

ta a magas, sportos, ősz férfi, azzal a prózaíró mellé lépett, kezét nyújtott. – Ruzicsky vagyok.

Sárosdi is megmondta a nevét. Kezet ráztak.

– Sikerült berendezkednie?

– Többé-kevésbé. Tudja, hetekbe is telhet, mire az ember mindennek megtalálja a végleges helyét. Nekem azonban sürgető volt, én itt hétfőn már dolgozni akarok. Megnézi? – a lakásajtóhoz ment, kinyitotta, és széles mozdulattal invitálta Sárosdit befelé.

A prózaíró elnyomta a cigaretta a gangot övező vaskorláton, a csikket a korlátra helyezett, rozsdáette konzervesdobozba dobta, és bement a szélesre tárt ajtón. Ruzicsky követte.

Nagyobb lakásba érkeztek a Sárosdiénál. Az előszoba itt kizárólag előszoba volt, és nem funkcionált konyhaként is. A Sárosdi lakásával szomszédos, azzal közös falú konyha az előszobából nyílt a mellékhelyiségekkel együtt, a konyhaajtóval szemben lehetett továbbmenni a szobák felé. Két szoba volt, egymásba nyíló, a másodikban külön kis hálófülkét is látott Sárosdi, benne az egyik heverővel, rajta szétdobált ágyneművel. Ruzicsky követte a prózaíró pillantását, és amikor a heverőre nézett, elmosolyodott:

– Fura lesz itt aludni. Magának nem szokott nehézséget jelenteni?

– Mármint az alvás? – kérdezett vissza Sárosdi.

– Mármint amikor új helyen alszik – helyesbített Ruzicsky. – Nem érzi magát furán egy új helyen?

– Furán... – tűnődött Sárosdi –, inkább úgy mondanám: szokatlanul. De azt hiszem, ez így természetes.

Föltűnt neki, milyen kevés holmija van az új szomszédnak – nyilván ezért sikerült olyan rövid idő alatt szinte teljesen berendezkednie. Igazán lakályosnak a belső szoba tűnt a hálófülkével együtt, ott szekrények álltak, polcok, a polcokon könyvek és nappal. A külső hálósobában megtalálta azt a kerek, vasból készült hordágyat, amihez hasonlót kórházakban látni. Egészen a fal mellé állították, a kerekeit pedig úgy fordították, hogy ne mozoghasson. A külső szobának lényegében ebből állt a fő berendezése, ezen kívül csupán egy íróasztal, néhány szék és a másik heverő szerénykedett benne.

– Itt fogok hétfőtől rendelni – mosolygott Ruzicsky.

Sárosdi próbálta kitalálni, milyen rendelést folytathat itt Ruzicsky. Némi töprengés után a kerekas hordágy alapján csak egy dologra tudott következtetni:

– Maga masszőr?

– Természetgyógyász vagyok – felelte Ruzicsky.

Sárosdi a meglepetését kifejező hangot hallatott, elismerően bólogatott.

– Még nem volt szerencsém igazi természetgyógyászhoz – fűzte hozzá.

– Hogy mennyire vagyok igazi, azt leginkább a pácienseim tudnák megmondani – Ruzicsky megint mosolygott. – Ám nem akarok álszerénynek sem látszani, úgyhogy elárulom: elégedett lehetek, széles patientúrám van, mind igen kedves és jórahaló, jó szándékú emberek. Remélem, nem tűnök nagyképűnek sem azzal, hogy azt mondom, igyekszem úgy megválogatni a hozzám járó betegeket, hogy azok valóban megérdemeljék azt, amit tőlem kapnak. Egyszerűen azért, mert úgy gondolom, az embernek méltónak kell lennie mások segítségére. Többek között az enyémre is.

A prózaíró biztosította az új szomszédját arról, hogy egyáltalán nem tartja nagyképűnek, majd azt kérdezte tőle, hol hirdeti a szolgáltatását.

– Például, ki fog szögezni egy táblát odalent, a kapu mellett a nevével és a rendelési idejével?

– Nem – rázta a fejét Ruzicsky –, hozzám olyanok jönnek, akikkel egyrészt huzamosabb ideje kapcsolatban vagyok, másrészt olyanok, akiket azok ajánlanak be, akik ismernek engem. Nekem nem kell reklám, meg hirdetés, Sárosdi úr. Most már nem.

Ruzicsky pár pillanatig várt, mit szól ehhez a prózaíró, ám ő semmit nem szólt, bólogatott csupán. Ruzicsky ezek után a kerekas hordágy mellé lépett, kihúzott alóla egy nagyobbacska kartondobozt.

– Még elég sivár itt a berendezés – mondta, miközben egy összetekert plakátot vett ki a dobozból –, azonban holnap fölteszem a rendelő díszait. Például ezt – széttekerte a plakátot, és Sárosdi hamarjában nem tudta eldönteni, mit lát: Krsnát, kopaszon, a tőle megszokottnál dísztelenebb és egyszerűbb külsővel, vagy Buddhát, amint tőle némileg meglepő módon táncra perdül egy tisztáson az erdő közepén.

– Szép – a prózaíró nézte, ahogy Ruzicsky sorban kipakolja a kerekeshordágyra a nagyobbacska kartondobozból a díszeket: egy, a Földet a világűrből bemutató nagyméretű fotót a National Geographichból; egy hegyes-völgyes tájképet; egy rajzot, rajta kereszttel, a kereszt közepén rózsával; egy háromszög alakú papírdobozt, előlapján tágra nyílt szemmel; és egy oszlopra tekeredett kígyót ábrázoló szobrocskát.

– Maga mivel foglalkozik? – kérdezte hirtelen Ruzicsky.

Sárosdi elpirult, mint rendszerint, amikor ezt a kérdést föl-tették neki.

– Írok – nyelt egy nagyot.

– Ír? Mit ír?

– Prózát – felelte Sárosdi, és hogy érthetőbb legyen, hozzátette: – Novellákat és regényeket.

– Ez nagyon érdekes – vélte Ruzicsky. – Ha megengedi, szívesen elolvasnék valamit magától. Amiről úgy gondolja, hogy megmutatná nekem. Áthoz valamit?

– Persze. Majd kölcsönadom az egyik könyvemet.

– Előre is köszönöm. S bármilyen problémája van, szívesen látom – Ruzicsky a nagyobbacska kartondobozból egy négyzet alakú papírdarabkát nyújtott át, rajta a felirattal: „Ha szeretne lefogni, ha szeretne egészségesebben élni, ha szeretne megszabadulni a stressztől, a napi problémák gyöttrő súlyától, vagy egyszerűen szeretne tisztábban, felszabadultabban élni, forduljon hozzám bizalommal!”. Mellette Ruzicsky neve, az új címe és a telefonszáma.

A prózaíró megköszönte az invitálást és a négyzet alakú papírdarabkát, s megígérte, hogy amint problémája akad, első dolga lesz Ruzicskyt fölkeresni, természetesen nem feledkezik meg a kölcsönadandó könyvről sem. Ruzicsky szótlanul bólogatott, a prózaírót méregette akkor is, amikor kezét ráztak. Sárosdi már az előszobában járt és nyitotta volna az ajtót, amikor Ruzicsky utána szólt:

– Soha nem zavarta a súlyfeleslege?

– Tessék? – fordult meg a prózaíró.

– Soha nem zavarta a magán lévő súlyfelesleg? Nem okozott problémákat?

Sárosdi az ajtófélfának támaszkodott. Ruzicsky határozott léptekkel ott termett előtte, egészen közről méregette a prózaírót.

– A súlyfelesleg veszélyes dolog. Megkeserítheti az ember életét. Lehet, hogy nem tud róla, de a problémáinak egy része a túlsúlyára vezethető vissza. A komplexusai. A félelmei. A szorongásai – jó erősen megpaskolta Sárosdi pulóver alatt domborodó hasát. – Ha ez nem lenne, nem csupán fizikálisan érezné könnyebben magát. Mentálisan is. Mióta van meg?

– Mióta? – hebegett a prózaíró. – Nem is tudom... Én ilyen alkatú vagyok. Vastagak a csontjaim, vastag a rá tapadó izom... – kényszeredetten nevetett: – Világéletemben úgy néztem ki, akár egy amerikai nagybácsi.

– Izom? – kiáltott föl Ruzicsky, és a rendelőbe, az ablak közélébe vonszolta a prózaírót. – Ezt izomnak nevezi, barátom? – fejcsóválva nézte az udvarról beszűrődő sápadt esti fényben Sárosdi pocakját. – Még hogy alkat kérdése. Ez hibás beállítottság. Bármilyen ellen föl tudjuk venni a küzdelmet. Érti, barátom? Bármilyen ellen. Persze, ha magát nem zavarja, hogy kinevetik...

– Ki nevet ki? Senki nem nevet ki – jegyezte meg sértődötten a prózaíró, és arrébb húzódott az ablaktól.

– Lehet, hogy szemtől szemben nem – vont a vállait Ruzicsky –, de például... például a nők. Mikor volt utoljára nővel?

Sárosdi olyasmit hebegett, hogy nem emlékszik rá.

– Na látja. Mert biztos az az aktus hagyott kívánnivalót maga után. Ha olyan égszakadás-földindulásszerű szeretkezés lett volna, amelynek egy igazi együttlétnek lennie kell, bizonyára emlékezne rá. Persze, azért se emlékszik rá, mert nyilván nem mostanában volt. Szóval, akárhogy nézzük, Sárosdi úr, máris itt van a maga életében egy kudarc: a nők és a szexualitás. Mármost a maga szexualitása. Én ezt erre vezetném vissza – a prózaíró hasa felé bökött. – A súlyfeleslegére.

Sárosdi összekulcsolta maga előtt a kezét, és amennyire lehetett, igyekezett eltakarni a pocakját.

– Gondolom, szeret jókat enni – Ruzicsky hangjából mintha gúny érződött volna ki.

– Persze, hogy szeretek – ismerte el a prózaíró. – Ki nem szeret? Maga talán nem?

– Igaza van, Sárosdi úr, én sem vetem meg a jó falatokat, én is szeretek enni. Ez valóban természetes dolog. Am nem mindegy, mit eszünk. Azok az ételek, amelyeknek maga a súlyfölöslegét köszönheti, nem csupán a mennyiségükkel és a zsírtartal-

mukkal terheli meg a szervezetét, hanem általuk egy csomó méreg is fölhalmozódik a testében. Ezek a mérgek szintén problémákat okozhatnak a közeljövőben, vagy lehet, hogy már most léteznek a problémák, csak eddig nem foglalkozott velük – Ruzicsky kihúzta magát, és katonás hangon azt mondta a prózaírónak: – Sárosdi úr, keressen föl valamelyik nap a rendelőmben! Itt lakunk egymás mellett, átkopog, és én alaposan megvizsgálom. Utána megbeszéljük, mi a teendő – látva Sárosdi kétségbeesett ábrázatát, azt fűzte hozzá: – Természetesen nem kötelező. Az egészség nem kötelező, Sárosdi úr. Én csupán tanácsal szolgálhatok, ám ha magának az a jobb, akkor nyugodtan haladhat tovább lefelé a lejtőn.

Vasárnap Sárosdi kopácsolásra ébredt. Egy darabig feküdt az ágyban, nézte a plafont, aztán lemászott a galériáról, közben minden egyes mozdulatánál azt figyelte, hogyan nyikorog a súlya alatt a faszerkezet. Kiült a konyhába (amely egyben előszoba volt), és míg a kávé lefőtt, hallgatta a kopácsolást, s elképzelte, ahogy az új szomszédja fölteszi a nagyobbik helyiség falára a Földet ábrázoló fotót, a tájképet, a keresztet a rózsával, valamint a szemet. Nem is beszélve a táncoló Buddháról vagy Krisnáról.

Egész nap nem mozdult ki otthonról. Leült a számítógép elé és írt. Ebédre tegnapi maradt paprikás krumplit evett, sok kolbászzal, sok tejföllel és nagy szelet fehér kenyérral. Megivott hozzá két üveg sört. Mikor a délutáni szunyókálásból fölkel és visszaült a gép elé, megérintette a házikabátjából kibuggyanó pocakját. Megérintette és el is engedte mindjárt. Megcsóválta a fejét.

Hétfő reggel, amint föl húzta a redőnyt, egy asszony haladt el az ablaka előtt a gangon. Sárosdi csupán egy pillanatra látta a középkorú, megviselt arcú nőt, hallotta, hogy becsöngetett Ruzicskyhoz. Kiment a konyhába (az előszobába), fülét az ő lakását a Ruzicskyétól elválasztó falhoz tapasztotta, és hallgatózott. Hallotta szomszédja mély, dörmögő hangját, és az asszonyét is, de hogy miről beszéltek, azt nem tudta kivenni.

Egész nap alig volt otthon. Reggel nekivágott a városnak, ahogy még a házassága idején a feleségének mondta évekkorral ezelőtt: anyagot gyűjteni. Ez abból állt, hogy naphosszat talpalt, járta az utcákat, végigkutyagolt több kerületen is – gazdagon, szegényen egyaránt –, s közben figyelte, mi történik körülötte.

Jó pár évvel ezelőtt ez az anyaggyűjtés nem csupán figyelemből állt, Sárosdi igyekezett tevékenyen is részt venni az elé bukkanó eseményekben, belevetette magát az élet sűrűjébe, és olyan kalandokba keveredett, amelyek egyrészt kiváló alapul szolgáltak a novelláihoz, másrészt szerencsére a felesége nem tudott róluk. Az utóbbi időben azonban talán kényelemből, talán fásultságból megmaradt a passzív figyelés mellett – így is elég sok mindenben volt része.

Reggel, még öltözköskor, miközben a pocakját elrejtette a tavaszi ballonkabátja alá, újra eszébe jutottak Ruzicsky szavai. Naphosszat nem is mentek ki a fejéből. Egész napi rögeszméjévé vált, hogy sörözőben, kávézóban, villamoson, boltokban, a parkban, ahol megpihent, vagy séta közben, az utcán igyekezett nyílt szemkontaktusba keveredni különböző nőkkel. Egy alkalommal sem járt sikerrel: a nők vagy elfordították a fejüket, vagy gúnyos pillantásokban részesítették. „Régebben ment” – sóhajtott nagyot Sárosdi az egyik italozóban, már a nap végén, a sörébe bámulva, miután hiába próbálta fölhívni magára az eszméletlenül vonzó, falatnyi szoknyában a pult mellett álldogáló, vörös hajú csapos lány figyelmét. A következő gondolatai pedig arról szóltak Sárosdinak, hogy ha azzal a lánnyal össze is jönne valami, ugyan mit szólna a nagy pocakjához, és mit tudna kezdeni ő a nagy pocakjával?... Nagyot sóhajtott, kiitta a maradék sörét, és szinte futva távozott.

Miután a keddre virradó éjjel sem tudott megszabadulni a nyomasztó gondolataitól, és az éjszaka közepén többször fölkelt, fölkapcsolta a villanyt, levette a pizsamáját és a tükörben hosszasan vizsgálta meztelenül magát, reggel, még azelőtt, hogy fölhörpintette volna a kávéját, magára kapott valami ruhát, kiment a gangra, és becsöngetett a szomszédjához. Az első csöngetésre senki nem felelt. A másodikra sem. A harmadikra kinyílt a szemközti, a gang túloldalán lévő ajtó, és a szemben lakó szomszéd, egy kissé telt, szép arcú, nagyon vonzó hölgy lépett ki rajta, akit a prózaíró rendszeresen meg szokott nézni függönye mögül, amint mélyen előrehajolva kisseprűvel és lapáttal a folyosón sepreget.

– Elment. Elvitték – jelentette ki.

– Elvitték? – fordult meg Sárosdi. – Ki vitte el?

– A rendőrök. Állítólag körözték csalásért. Mindenféle gya-

nús dolgokkal jóhiszemű emberekből csalt ki pénzt. Olyannal is foglalkozott, amihez nem volt képesítése. Az újság is írt róla pár hete, olvastam, de nem tudtam, hogy ő költözik ide – a hölgy a vaskorlátra könyökölt. – Eddig úgy úszta meg, hogy amikor fölforrósodott a lába alatt a talaj, keresett egy másik helyet magának. Tegnap épp valami szeánszt tartott, jött a hatóság és elvitte. Bilincsbe verve. Láttam.

A prózaíró hátrapillantott, a mögötte lévő ajtóra, és a táncoló Krisna vagy Buddha jutott az eszébe.

– Mi ez a csodálatos illat? – kérdezte.

A kissé telt, szép arcú, nagyon vonzó hölgy elmosolyodott.

– Rántottát sütök. Saját recept szerint.

– Nagyon finom illata van. Mit tett bele?

– Hagyma, szalonna, tojás, fűszerek... Jöjjön, kóstolja meg! – Sárosdi habozni látszott, a szomszédasszony azt is megkérdezte: – Kávézott már?

– Még nem.

– Na, jöjjön, kóstolja meg a rántottámat! Csinálok finom kávé-t is. Ma szabadnapon vagyok. Bőven van időm.

A prózaíró begombolta kopottas zakóját, kihúzta magát, elindult a szép arcú szomszédasszony felé. Csodálkozott, hogy a tegnapihoz képest sokkal könnyedebben lépdél. Ruzicsky szavai jutottak eszébe, miszerint bármi ellen föl lehet venni a küzdelmet. Mosolygott, a szomszédasszony visszamosolygott rá.

Sárosdi, a prózaíró arra ébredt, hogy fűrészelik a fejét. Kinyitotta a szemeit, előbb a balt, aztán a jobbat, és miután úgy találta, hogy mindene egészben van, az is felderengett benne, hogy ez a berregés a csengő hangja. Valaki olyan erővel nyomta, hogy – gondolta Sárosdi – egész biztosan élet-halál kérdéséről van szó. A prózaíró föltápáskodott, a hajába túrt, majd krákogva kiment a konyhaként is funkcionáló előszobába, és kinyitotta az ajtót.

A küszöbön egy fiatalember állt, kezét nyújtott és bemutatkozott. Sárosdi álmosan hunyorgott a délutáni napsütésben, a bemutatkozásból annyit jegyzett meg, hogy a fiatalember az új szomszédja. Az előző napokban nagy sürgés-forgás volt a körfolyosó legszélén, közvetlenül a hátsó lépcsőnél lévő, hónapok óta üresen álló lakás körül: bútorokat és dobozokat cipeltek oda. A fiatalember, aki vasalt inget, farmernadrágot és zakót viselt, elmondta Sárosdinak, hogy végre minden holmi itt van, nagyjából ki is csomagolt, úgyhogy ma este tart egy kis lakásavató bulit, és előre elnézést kér, amennyiben túl hangosak lennének.

„Lakásavató buli? – csodálkozott magában Sárosdi. – Máris?” Amennyire az emlékei között rémlett, lakásavató bulikat nem közvetlenül a költözés után szokás tartani, hanem pár héttel később. Csodálkozásának azonban nem adott hangot, ellenben biztosította a fiatalembert arról, hogy csak bulizzanak, őt nem fogja zavarni, és ha át is hallatszik, egy alkalmat kibír. A fiatalember megköszönte a prózaíró jóindulatát és elbúcsúzott. Sárosdi azzal a szándékkal feküdt vissza a heverőre, hogy folytatja a félbeszakadt délutáni szunyókálást.

Am nem tudta folytatni. Kiment az álm a szeméből. Negyedóra hánykolódás után fölkelt a heverőről, és azzal a gondolattal vigasztalta magát, hogy éjszaka bepótolja az elmaradt, illetve félbeszakadt alvást. Ugyanerre gondolt néhány órával később, amikor este a számítógép előtt ült és kritikát írt. Sárosdi többnyire esténként írt kritikákat – ennek különös oka nem volt, egyszerűen így vált nála megszokássá az évek során: a háttérben

duruzsolt a tévé, az íróasztalon égett a kislámpa, a sarokban az állólámpa, a prózaíró pedig a billentyűzet fölött görnyedt.

A televízió most is duruzsolt, azonban Sárosdi ebből semmit nem hallott, teljesen elnyomta a szomszéd lakásból átdübörgő zene. Dumm-dumm – mintha valaki a falat püfölte volna. A dallamfutamok közötti pár másodpercnyi szünetekben nevetés és beszédhang is áthallatszott. Sárosdi nem tudott a készülő kritikára koncentrálni, kikapcsolta a számítógépet, leült a heverőre, a tévé elé. Olyan hangerőre állította be a készüléket, hogy az elnyomja a fal felől áradó zajokat. Többé-kevésbé sikerült, ám a basszus továbbra is dübörgött. Ráadásul a tévéműsor se volt túlzottan érdekes, Sárosdi nem is bírta sokáig nézni. Bár titkon reménykedett abban, hogy az éjfél közeledtével a fiatalok kissé visszafogják magukat és lehalkul a buli, azt is tudta, hogy ez hiú remény: egy buli az idő előrehaladtával egyre hangosabbá válik, és csak a legvégén halkul el.

Miután megunt a tévénézést, Sárosdi a dübörgő falak között aludni ment. Lefeküdt, és azt érezte, hogy lüktet az ágya. Mivel a lakásában immáron semmilyen hangforrás nem nyomta el a külső zajokat, még inkább rászakadt a szomszédból áradó zenebona. Előbb a kispárnát tette a fejére, azután a nagyot, utána mind a kettőt. Nem vált be. Bár a párnák az emberi hangokat (a nevetést, a kiáltozást) megszürték, a basszus elől nem volt menekvés.

Félóra hanykolódás után Sárosdi úgy hallotta, mintha az utcán énekelnének, mégpedig pokoli hangerővel és pokoli hamisan. Fölkelt, az ablakhoz ment, félig fölhúzta a redőnyt, a rése-in át kisandított. Az övével ellentétben a szomszéd lakásnak volt erkélye, fiatal férfiak álldogáltak rajta, és torkuk szakadtából üvöltöttek egy örökzöld slágert. Aztán az egyik fiatalember – lehet, hogy a házigazda, ezt Sárosdi nem tudta megállapítani – átvette magát az erkély korlátján, és egyik kezével a korlátba, másikkal egy üvegbe kapaszkodva illegette magát az utca fölött. A prózaíró gyorsan visszaengedte a redőnyt, mert attól tartott, mindjárt valami szörnyűséget lát.

A fürdőszobában talált vattát, kis csomókba gyúrva dugdos-ta a fülébe. „Viasz jobb lenne – mormogta. – Vagy forró ólom.” Visszafeküdt a basszus ütemére lüktető ágyba. Megint a fejére rakta a párnákat. Valamivel később elnyomta az álmot.

Másnap, vasárnap reggel kialvatlanul és pokoli fejfájásra ébredt. A szomszédban csend honolt. Sárosdi ivott egy erős kávét és bevett két fejfájás-csillapítót. Leült a számítógép elé novellát írni. Nehezen ment. A fejében dallamfoszlányok kavarogtak, és ez zavarta a koncentrációban.

Már közeledett a dél, amikor kiment a gangra levegőzni és elszívni egy cigarettát. Az új szomszéd is a gangon állt, ő is cigarettázott. Barátságosan üdvözölte Sárosdit, meglepően frissnek és kipihentnek látszott. A lakásból edénycsörömpölés hallatszott. A fiatalember a bejárati ajtó felé mutatott, azt mondta:

– A barátnőm elmosogat, mielőtt hazamegy. Oltári rendes csaj. Viktória, gyere ki, légy szíves!

Viktória, kezében egy pohárral és egy konyharuhával, kijött. Rövid haját, valamint farmernadrágot és ujjatlan trikót viselt. Kezet nyújtott Sárosdinak, aki hirtelenjében nem tudta, megcsókolja-e, vagy megfogja az eléje tartott kézfejet. Viktória megoldotta a dilemmát: gyors, határozott mozdulattal megszorította Sárosdi ujjait, majd visszament a konyhába.

„Dr. Jován” – olvasta Sárosdi az ajtóra helyezett, csillogó réz névtáblát.

– Remélem, nem voltunk nagyon hangosak – mondta a fiatalember.

– Nem – ingatta a fejét a prózaíró, és a saját lelki nyugalma érdekében azt fűzte hozzá: – Legalábbis nem volt vészes... Jól sikerült a buli?

– Baromi jól – bólogatott Dr. Jován. – Pár srác még most is itt alszik a nagyszobában, de a többség hajnalban hazament. Csak azok maradtak, akiknek esélyük se volt arra, hogy különösebb megpróbáltatások nélkül az utcára tudjanak menni.

Dr. Jován nevetett, és ledobta a cigarettacsikket az udvarra. Sárosdi elnyomta a magáét a korlátra szerelt konzervdobozban, szabadkozó mosollyal elkészönt új szomszédjától. Amaz búcsúzóul kifejezte abbéli reményét, hogy hamarosan találkoznak megint. A prózaíró biztosította, hogy így lesz.

Így is lett. Hétfőn délután, amikor Sárosdi hazaérkezett a sétájából, újra összefutott a gangon Dr. Jovánnal. A fiatalember ezúttal is cigarettázott; a prózaíró az új szomszéd tanulmányosságának és alkalmazkodó képességének bizonyítékát látta abban, hogy már az ő lakásának ajtaja előtt is lógott a korláton egy

üres konzervdoboz. A Dr. Jovánnal kapcsolatos jóérzéseit növelte, hogy a fiatalember igen lelkesen és barátságosan köszönt.

– Jó napot – üdvözölte Sárosdi is. – Sikerült teljesen berendezkedni?

– Többé-kevésbé – Dr. Jován rendületlenül mosolygott. – Tudja, hogy van ez. Először még semmi nincs a végleges helyén. Hetek, hónapok telnek el, mire az ember rájön, hogy mit hol célszerű elhelyezni. De nézze csak meg! – a fiatalember szélesre tárta az ajtót Sárosdi előtt. – Szívesen megmutatom. Így is egész pofás.

A lakás egyáltalán nem hasonlított a Sárosdiéra, sőt látszott rajta, hogy a Sárosdi garzonját sok évtizeddel ezelőtt erről a lakásról választották le. A prózaíró orrát megcsapta a frissen meszelt falak és a nyílászárókat borító lakkréteg szaga, Dr. Jován meg is jegyezte, hogy bár már nem annyira zavaró, azért még sokat kell szellőztetni. A lakás a mellékhelyiségeken kívül egy nagyobb és két kisebb szobából állott, bár utóbbiakból az egyik inkább csak hálófülkének volt nevezhető. Sárosdit meglepte, hogy alig látott bútort: a két kisebb szobában egy-egy ágyat, kisasztalt, éjjeliszekrényt, és a nappaliban is csupán néhány karosszék, egy dohányzóasztal, egy számítógépállvány és egy, a szoba méretéhez képest kicsiny polc árvalkodott. A polc CD-vel volt tele, Sárosdi nem tudta megállni, hogy ne kezdje el böngészni a lemezek címeit. Alig talált számára ismerős nevet. Zavarát fokozta, hogy Dr. Jován levett a polcra néhány CD-t, és azokat külön megmutatta neki, mondván, mostanában ezek a kedvencei. „Mostanában – magyarázta –, de hát az ember ízlése folyton változik. Egyik nap ez, a másik nap más a menő.” A fiatalember betett a hifitoronyba egy lemezt, és a nappali fura, pattogó zenével telt meg.

Sárosdi még vetett egy pillantást a számítógépállványon és a körötte lévő sok-sok, számára ismeretlen rendeltetésű kutyüre, azt azonban már nem várta meg, hogy Dr. Jován azokról is bemutatót tartson. Elmondta, hogy valóban szép a lakás (tényleg annak találta), majd elköszönt. Új szomszédja kikísérte a gangra, és ott azt kérdezte tőle, nem zavarja-e, ha nem is minden héten, de azért időnként szombatonként tartanának a múltkoréhoz hasonló bulit. „A későbbiekben se leszünk hangosak” – biztosított Dr. Jován a prózaírót, aki erre csak annyit tudott mondani:

– Persze, persze. Semmi gond – magában meg arra gondolt, hogy majd fölírat egy erős altatót, meg újabb adag fejfájás-csillapítót.

Dr. Jovánék annak a hétnek a szombatján valóban nem, ám a következőn ismét bulit tartottak. Sárosdit ezúttal is a délutáni szunyókálásból verte föl a csengő berregése. A küszöbön ismét az új szomszédja állt, aki bejelentette, hogy ma este lesz nála egy kis összejövétel, előre elnézést kér, amennyiben túl hangosak lesznek. A prózaíró az álomtól és a kezdődő fejfájástól kómasan bólintott. Dr. Jován mosolygott, kezet rázott vele, majd eltűnt a küszöbről.

Néhány órával később Sárosdi egy megírásra váró kritika fölött görnyedt. Testének minden porcikájában érezte a szomszédból átjövő lüktetést. Hosszú, tétlen percek után elzárta a számítógépet, a heverőre ült, bekapcsolta a tévét. A zenét ezután is hallotta, és a basszus lüktetését is érezte. A prózaíró próbálta elterelni a gondolatait: levett a polcra egy reneszánsz művészeti albumot, reneszánsz festményeket kezdett nézegetni. Azután fölhangosította a tévét, és minden idegszálával koncentrálni próbált egy rémunalmas filmre. Végül úgy döntött: lehet, hogy a jószomszédi viszonyt kockáztatja vele, ám időnként a saját érdekünkben kockáztatni kell. „Sokkal hangosabbak, mint két hete” – motyogta maga elé, s öklével három erőteljes csapást mért az ő és a Dr. Jován lakását elválasztó falra.

Várta a hatást. Nem jött. Ugyanúgy hallotta a zenét és ugyanúgy érezte a lüktetést. Megint rácsapott a falra. Mivel erre se történt semmi, a következő ütéséknél megvárta a két zeneszám közti szünetet. Akkor viszont olyat ütött a falra, hogy úgy érezte, reng tőle a százéves bérház. A következő zeneszám azonban megint ugyanolyan hangerővel kezdődött, mint az előtte lévő.

A prózaíró negyedórával később becsöngetett Dr. Jovánhoz. A csengő hosszasan, ékesszólóan trillalázott, ám percekig senki nem jelentkezett. Aztán Sárosdi látta, hogy a bejárati ajtó mellett kivilágosodik a konyhaablak. Ekkor újra megnyomta a csengőt. A házigazda nyitott ajtót.

– Jó napot! – Dr. Jován hangjából őszinte örömet lehetett kihallani.

– Jó estét – motyogta a prózaíró.

Dr. Jován a kezébe nyomott egy pezsgőspoharat, és berántotta Sárosdit a lakásba .

– A legjobbkor érkezett. Most fogunk köszöntőt mondani – becsukta Sárosdi mögött a bejárati ajtót.

A következő pillanatban a prózaíró az állítható fényerősségű szpotlámpáktól alig megvilágított nappaliban találta magát, tucatnyi ifjú hölgy és férfi között. Mikor a szeme megszokta a félhomályt, észrevette, hogy mindannyian pezsgőspoharat tartanak a kezükben. Dr. Jován lehalkította a zenét, egy pezsgősüveget szorongatva a nappali közepére állt, és azt mondta:

– Akkor most már tényleg ünnepelhetünk. Remélem, mindenkinek van pohara – nyugtázva a többiek igenlő moráját, azután folytatta: – Szóval, ma van a mi nagy évfordulónk. Ma két éve ismertem meg a világ legcsodálatosabb teremtményét, ezt a meseszép és szuperokos, szuperszexi hölgyet, az én drága Viktóriámat.

– Nem is ma – szólt közbe a csillogó, egyrészes, ujjatlan ruhába öltözött Viktória. – Holnapután lesz két éve.

– Kicsire nem adunk – jelentette ki Dr. Jován, azzal kirántotta Viktóriát a körötte állók gyűrűjéből, és a többiek lelkes tapása és éljenzése közepette szenvedélyesen megcsókolta.

A pezsgőnyitás után újra földübörgött a zene. A társaság egyik része táncra perdült, másik része leült a fal mellett sorakozó karosszékekre, és aprókat kortyolva nyelte a pezsgőt. A prózaíró tanácstalanul támasztotta a nagyobbik hálószobába nyíló ajtó félfáját, s amennyire a zenétől tudott, próbált figyelni arra a párbeszédre, amelyet a közelében helyet foglaló Viktória és egy kihívóan öltözködött hölgy folytatott arról, hogy Viktória és Gábor kapcsolatában mikor várható a fordulat. Sárosdi a beszélgetésből rájött, hogy a Gábor Dr. Jován keresztneve; a fordulat milyenségére pedig az olyan elkapott szavakból igyekezett következtetni, hogy „állóvíz”, „langymeleg”, „ha megkéri a kezedet”, „miért húzódzkodik”.

– Polonkai Péter vagyok – nyújtotta a kezét Sárosdinak egy szemüveges, a félhomályban meghatározhatatlan színű inget viselő, vászonnadrágos fiatalember. – Szevasz.

– Szevasz – ismételte Sárosdi, és átment az ajtófélfa túlsó oldalára, ahol Polonkai Péter leült a számítógép elé, és a képernyőre meredt.

A prózaíró annyira megszokta már a zenét, egész jól értette, mit beszélnek körülötte.

– Megnézem, milyen új játékaik vannak a Gábornak – jelentet-

te ki Polonkai Péter, és tekintetével a monitoron sorakozó fájlokat pásztázta. – De úgy látom, az utóbbi időben nem aktivizálta magát a srác. Ugyanazok vannak, mint két hete.

A képernyő előbb elsötétült, aztán kivilágosodott és színekkel telt meg. A játék annyira élethű volt, hogy a prózaíró arra gondolt: ha nem tudná, mit lát, azt hinné, ez a tévé, és éppen meccset adnak. Polonkai Péter mindjárt az első támadás után megszerezte a vezetést, s miközben a játékosai a gólt ünnepezték, Sárosdi felé fordult, és azt mondta:

– Kicsit uncsi már. Akkor kell ezt a játékot letörölni, amikor az MTK-val harmadik fokozatban megnyered a Bajnokok Ligáját. Nem értem, a Gábor még miért nem törölte le.

– Minden oké? – Dr. Jován egyik kezét Sárosdi, másikat Polonkai Péter vállára tette. – Látom, megtörtént a bemutatkozás. Ez az úr itt – bökött az állával Polonkai Péter felé – a város legjobb rendszerfejlesztő mérnöke. Ő pedig – biccentett Sárosdi irányába – a kortárs magyar irodalom meghatározó alakja. – Ezen Sárosdi elcsodálkozott, nem emlékezett, hogy bármit mondott volna magáról Dr. Jovánnak. Új szomszédja ezek szerint valahol lekáderezte.

A város legjobb rendszerfejlesztő mérnöke két percen belül a harmadik gólt szerezte. Sárosdi otthagya a futballmeccset, sétára indult a lakásban. A legkisebb szobából nevetés hallatszott, a félig nyitott ajtón kannabiszfüst lengedezett kifelé. A nagyobbik hálószoza nyitva volt, egy állólámpa teljesen bevilágította, ez azonban egyáltalán nem zavarta az összecsupott fotelágyon csókolózó párt. A fürdőszobában, a kád szélén szintén ültek és csókolóztak. A konyhában néhányan szendvicset ettek, mások dobozos sört kerestek a hatalmas hűtőszekrényben. Az erkélyen néhányan cigarettáztak, az énekszó ezúttal elmaradt.

Sárosdi bármerre járt, mindenütt kedvesen mosolyogva fogadták.

A prózaíró rövidesen elköszönt. Még egyszer gratulált Dr. Jovánnak és Viktóriának (Viktóriának csak áttételesen tudott, mert egy hölgykoszorú közepén ült és nagy átéléssel mesélt), majd visszament a lakásába. Bár még mindig áthallatszott a zene és átdübörgött a basszus, most mintha kevésbé hallotta volna. Lefeküdt, egész gyorsan elaludt. Három órával később a mentőautó szirénájára ébredt. Félig felhúzta a redőnyt, és meg-

látta a ház előtt álló rohamkocsit. A gang ugyanakkor hangokkal telt meg.

– Mi történt? – kérdezte Sárosdi, miután a frottírköpenyében csavarózva kiment a körfolyosóra, ahol a házibuli résztvevői álldogáltak.

– Rosszul lett. Összeesett – felelt valaki, de az illető többet már nem tudott mondani, mert az orvos kiszólt a lakásból, hogy adjanak utat a hordágnak. Félreálltak. A mentősök kihozták az eszméletlen Polonkai Pétert, a város legjobb rendszerfejlesztő mérnökét, és elindultak vele lefelé a hátsó lépcsőn.

– A szíve – Dr. Jován észrevette a prózaíró, közelebb ment hozzá. – Az utóbbi időben probléma volt a szívével. Az orvos szólt is neki, hogy kicsit visszább kéne venni a pörgést. De hát nem mindig lehet. A munka nem vár meg, és időnként ki kell engedni a gőzt.

– Nagyon szomorú – Sárosdinak hirtelenjében nem jutott eszébe ennél értelmesebb. – Ilyen fiatalon...

– Harminchárom múlt két hete – Viktória belekarolt Dr. Jovánba.

Sárosdinak az futott át az agyán, hogy ez kétféle előjellel is érthető. Egyrészt úgy, hogy harminchárom év, akárhogy is nézzük, az már harminchárom év, Krisztus ennyi idősen kezdte meg a ténykedését. Másrészt úgy, hogy aki harminchárom éves, az nem jár még az emberélet útjának felénél sem. „De ez most egyáltalán nem számít” – a prózaíró Polonkai Péter beteg szívére gondolt, közben Dr. Jován szarkalábait és a szeme alatti karikákat bámulta a körfolyosó lámpájának gyér fényében. Kicsivel később elköszönt, visszament a lakásába. De nem tudott rögtön visszaaludni. Még sokáig hallotta, hogy a gangon beszélgetnek Dr. Jován vendégei. Végül szétoszlott a társaság, és mindenki hazament. Legalábbis Sárosdi erre következtetett, mert a szomszéd lakásból a továbbiakban egy pisszenés sem hallatszott át.

Sárosdi, a prózaíró került a társasági összejöveteleket. Ám mielőtt ebből valaki azt a következtetést vonná le, hogy Sárosdi, a prózaíró emberkerülő volt, rögtön leszögezzük: az összejöveteleket kerülte, és nem a társaságot. Gyakran hallani magukba fordult, a világtól elzárkózott művészekről, írókról, köztük olyanokról, akik a világhírig jutottak könyveikkel, majd embergyűlölővé váltak, és a tollukat félretéve elvonultak egy, a lakott helyektől messze eső tanyára vagy farmra, hogy aztán még életükben legendává váljanak – nem, Sárosdi nem tartozott közéjük, nem csupán azért nem, mert nem jutott el a világhírig, és a tollat se tette félre, hanem azért sem, mert bár egyedül élt, gyűlölte a magányt, és amilyen gyakran lehetett, kimozdult otthonról: nem egyszer minden különösebb cél nélkül vágott neki a városnak, végiggyalogolt egész kerületeket, és szivacsként szippantott magába mindent, amit látott-hallott, hogy otthon aztán történeteket farigcsáljon belőlük.

Egyszóval: Sárosdi az összejöveteleket kerülte, és nem a társaságot. Az irodalomban megélt kudarcélményei, vélt vagy valós sérelmei, mellőzöttségérzete és más írókkal szembeni kisebbségi komplexusa hovatovább odáig vitték, hogy különösen az irodalmi rendezvényeket, összejöveteleket kerülte. Nem ritkán az is megesett, hogy ha meglátott szembejönni egy írókollegát, mielőtt az észrevette volna, gyorsan átment az utca másik oldalára, nehogy le kelljen állni beszélgetni vele. Mert beszélgetni írókkal és irodalmárokkal végképp nem szeretett Sárosdi: olyankor feszengeni kezdett, izgulni, izzadni, és még inkább átélte azokat a kudarckokat, amelyek az irodalmi pályán érték, lett légyen szó valódi, vagy csupán Sárosdi fejében létező kudarckokról egyaránt.

A fentieket röviden összefoglalva tehát azt véljük megjegyzésre érdemesnek, hogy Sárosdi szorongó típusú ember volt, szorongása irodalmi társaságokban még inkább előjött, ezért

amennyiben módja volt rá, a maga részéről bojkottálta az efféle rendezvényeket.

Amennyiben módja volt rá, ám időnként nem lehetett elkerülni ezeket az eseményeket. Különösen azokat nem, amikor – kudarc és sikertelenség ide vagy oda – díjat kapott. Olyankor illet megjelenni, illet szépen felöltözni (fölvenni a régies szabású, ám a jól záró ruhásszekrénynek és a vállfára húzott nejlonszáknak hála, kifogástalan állapotban lévő esküvői öltönyt), illet a gratuláló kollégák köszöntését fogadni, parolázni, beszélgetni, a díjat alapító irodalommecénásnak hálálkodni. Nem Sárosdi volt aznap az egyetlen díjazott („Hát igen, elfogytak az emberek, most már én is sorra kerülök” – vihogott idéetlenül a hátbaveregetések közben), úgyhogy a prózaíró egy idő után kikerült a reflektorfényből, végre kedvére válogathatott a terem hátulján álló hosszú asztalon szépen elrendezett ételek között – az est szervezője vegetáriánus lévén a Krisna-tudatú hívők közeli étterméből hozatott parajos szendvicseket és sült karfiolgolyókat –, gondolván, hogy a protokolláris rész a számára véget ért, most bekap pár falatot, majd hazamegy, és nézi a Bajnokok Ligája soron következő mérkőzését, amikor egyszeriben mellette termett egy nagyon csinos, nagyon jó alakú, nagyon szép arcú és nagyon dekoratív, kifogástalan estélyibe öltözött, szőlésbarna hajú hölgy, és mosolyogva kezét nyújtott Sárosdinak azzal, hogy:

– Engedd meg, hogy én is gratuláljak.

– Köszönöm – a prózaíró érezte, hogy nyaktól fölfelé elvörösödik. Megragadta, elsőre férfiasan megszorította a hölgy hűvös, ápolt kezét, azután észbe kapott, és enyhítette a szorításon.

A hölgy megmondta a nevét, amiből Sárosdi annyit értett, hogy Dóra; a következő mondatból azt is megtudta, hogy a név viselője is foglalkozik irodalommal.

– Verseket írok – jelentette ki különösebb szerénység nélkül.

Sárosdi a röstelkedését fejezte ki amiatt, hogy még nem hallott a hölgyről, ehhez azt a magyarázatot fűzte, hogy nyilván azért, mert újabban nem nagyon szokott irodalmi lapokat olvasni. „Szakmai ártalom” – hebegte kínzott mosollyal, mire a hölgy közölte:

– Nem is hallhattál rólam, mivel még egy versem sem jelent meg – belekarolt Sárosdiba, és elkezdte vonszolni a terem közepe felé. A prózaíró, kezében egy megkezdett parajos szend-

viccsel, engedelmesen követte. – De azt hiszem, lassacskán át-töröm a falakat – magyarázta a hölgy. – Mostanában elég sok verset helyeztem el különféle irodalmi lapoknál, társaságba járok, sok mindenkivel megismerkedtem, közöttük fontos emberekkel. Azt hiszem, hamarosan itt lesz az az idő, amikor berobbanok az irodalomba.

– Berobban... sz? – kérdezte Sárosdi.

– Berobbanok – bólogatott Dóra. – Tudod, mostanára elég jól kiismertem a viszonyokat. Tudom, mi hogyan működik ebben a francos nagy irodalomban. Képes vagyok menedzselni magam. S a verseim is elég jók ahhoz, hogy teljesülhessen a régies-régi álmom, és költőnő legyek. Kíváncsi vagy a verseimre? – hirtelen kibújt Sárosdi karjából, a prózaíró végre beleharaphatott a parajos szendvicsbe. – Van nálam néhány odakint, a ruhatárban, a kabátom zsebében. Majd adok néhányat, rendben?

– Rendben – bólogatott Sárosdi, és a szájáról a parajos szendvics morzsái a padló díszes kövezetére hullottak.

A nagyon csinos, nagyon jó alakú, nagyon szép arcú és nagyon dekoratív, kifogástalan estélyibe öltözött, szőkésbarna hajú hölgy ezt követően megdicsérte Sárosdi éleslátását és az ehhez kapcsolódó írói kvalitásait (melyek fényében mindenképpen megérdemeltnek tekinthető a ma átadott díj), majd pezsgőspohárral a kezében továbblibbent. Pár pillanattal később Sárosdi már az egyik jó nevű irodalmi lap szerkesztőjével látta beszélgetésbe mélyedni – nem lehetett nem észrevenni a szerkesztő pillantásait, amelyek minden irányból végigsimították a hölgy ígéző domborulatait.

A prózaíró szedelőzködött. Elköszönt a pályatársaktól, udvariasan még egyszer megköszönte a díjat a jelenlévő kurátoroknak, azok barátságosan megveregették a vállát és további jó munkát kívántak neki, azután Sárosdi kiment a ruhatárba. Épp vette föl a kabátját, amikor mellette termett Dóra.

– Már mész? Nem baj, ha én maradok? Van még itt pár fontos diskurzusom.

– Miért lenne baj? – akarta kérdezni Sárosdi, ám mielőtt szó-lásra nyitotta a száját, a szépasszony a saját kabátjából kivett és a kezébe nyomott egy félbehajtott paksamétát:

– Ezek a verseim. Olvasd el őket, aztán hívj föl. Kíváncsian várom.

Dóra integetett, és visszafutott a terembe egy másik szerkesztőnek megmutatni magát. Sárosdi kinyitotta a paksamétát: tartalmazott egy rövid bemutatkozó levélkét, mögötte vagy két tucatnyi verset, legfölül pedig az egészhez gemkapoccsal hozzábígyesztve egy névjegyet, régi, megsárgult papírt idéző színárnyalattal, lúdtoll- és kalamárisábrázolással, Dóra neve alatt pedig a szépen megpingált „költő” fölirattal.

Sárosdi hazament és megnézte a Bajnokok Ligája-meccset. Aznapra meg is feledkezett Dóra verseiről, akkor jutottak csak az eszébe, amikor másnap délelőtt lement a boltba vásárolni néhány doboz sóletkonzervet. Miután bevásárolt és visszament a lakásba, kivette a félbehajtott paksamétát a kabátja zsebéből, a névjegyet az íróasztalára tette, majd elolvasta előbb újdonsült hölgyismerőse bemutatkozó levelét (tárgyilagos, mégis nagyon baráti hangú levél volt, melyben Dóra röviden bemutatta magát, a terveit, a költői hitvallását, és nyomatékosan fölhívta az olvasó figyelmét a verseire, megkérve őt egyúttal arra, hogy föltétlenül jelezze neki észrevételeit), azután a verseket. Sárosdi egész addigi élete és pályafutása során kizárólag prózaírással foglalkozott, a versekhez nem értett, a költészethez teljesen botfüle volt, nem is volt képes mindig megállapítani, hogy egy vers jó vagy rossz, legföljebb annyit mondhatott róla, hogy tetszik-e vagy nem tetszik neki. Dóra versei nem tetszettek – nagyon igyekezett, hogy tetsszenek neki, hiszen írójuk olyan kedvesen és lelkesen ajánlotta őket a figyelmébe, de nem, akkor sem: Sárosdi nem tudta volna pontosan megmondani, mi hibádzik Dóra költeményeiben, ha beszélnie kellett volna róluk, arrafelé tapogatózott volna, hogy ezeket a gondolatokat lényegében ugyanebben a formában már olvasta másutt, a költészet pedig akkor izgalmas és eredeti (legalábbis Sárosdi szerint), ha vagy új gondolatokról szól, vagy a régieket mondja el teljesen új formában. Dóra verseiben sem gondolatilag, sem tartalmilag nem talált újdonságot, ügyes, hangulatos darabok voltak, csak éppen az a valami hiányzott belőlük, ami költészeté tette volna őket.

Sárosdi félbehajtotta és eltette a paksamétát íróasztalának alsó fiókjába, s a következő másfél órát a sóletkonzervekkel és két üveg sörrel töltötte. Ebéd után aludt, este kritikát írt egy vidéki folyóiratnak, felkérésre. A munka hevében arrébb tolta az

íróasztalán lévő papírkupacok között Dóra dizájnos névjegyét, azt követően a költeményekről és nagyon csinos, nagyon jó alakú, nagyon szép arcú szerzőjükről néhány napra teljesen megfeledkezett, míg nem egyik este újra a kezébe akadt a névjegy. Forgatta, nézegette, és fölidézte magában Dórát, a fölidezés pedig annyira izgatottá tette, hogy hirtelen szárba szökkenet bátorsággal a telefon után nyúlt, és tárcsázta a megadott számot.

Dóra vette föl. Sárosdi dadogva bemutatkozott, Dóra előbb tanácstalannak tűnt, majd miután a prózaíró fölfedte, honnét ismerik egymást, megvilágosodott, és onnantól kezdve sokkal közvetlenebbül szólt Sárosdihoz. A prózaíró elmondta, hogy alaposan elolvasta a verseket, Dóra nagyon megtisztelte őt a bizalmával, úgyhogy neki volna is a költeményekről néhány gondolata. A hölgy örömmel beleegyezett a találkozásba, két nappal későbbi időpontot jelöltek meg, helyszíneként pedig egy elegáns belvárosi kávéházat.

Bár nagyon igyekezett, hogy ne késsen el, mégis, amint belépett a kávéház ajtaján, az első, akit Sárosdi észrevett, Dóra volt. A szépasszony az első, a dohányosoknak fönntartott terem közepén ült, pontosan szemben a bejárattal, tekintetét a belépőkre szegezve. Ettől nem tárgított azután sem, hogy Sárosdit észrevette: előbb lelkesen, mosolyogva integet neki, majd a következő pillanatban már azt figyelte, ki érkezik a kávéházba a prózaíró mögött – és ez így volt mindvégig a beszélgetésük időtartama alatt.

Sárosdi több okból sem szerette ezt a kávéházat. Egyrészt zavarta hivalkodó csillogása és hozzá kapcsolódóan a jutányosnak egyáltalán nem nevezhető árai, melyek együttesen teljességgel kizárták, hogy hangulata és közönsége a száz évvel ezelőtti pesti kávézókat idézze. Másrészt bosszantotta, hogy mindkét terem berendezését olyan lehetetlenül alakították ki, hogy a lehetségesnél jóval kevesebb asztal fért el bennük, és azok is szinte egymás hátában álltak: ha valaki jobban hátrátolta a székét, egy másik széknek ütközött. Harmadrészt, magas árak ide vagy oda, a kávéház mindig tele volt, például gyakran üldögéltek itt írókollégák egy-egy szép, fiatal hölgy társaságában. Sárosdi évek óta nem járt ebben a kávéházban, mielőtt leült, körbepillantott, de nem látott ismerőst; azután döbbsent rá, hogy most ő is ugyanolyan, mint azok, akik láttán szorongani szokott: egy

frissen díjazott író gőzölgő kapucsínó fölött egy gyönyörű, fiatal hölgygel.

Elnézést kért a késésért, Dóra tündöklő mosollyal, rebegő szempillákkal megbocsájtott. A következő pillanatban hozták is Dórának a kapucsínót, édesítőtablettával, ahogyan a szépaszszony kérte. A prózaíró hosszúkávét rendelt, majd nagyon csinos, nagyon jó alakú, nagyon szép arcú hölgyismerősére nézett, és elővette legszebb mosolyát. Am mielőtt egy szót szólhatott volna, Dóra megelőzte:

– Szóval, tetszettek a verseim – adta meg az alaphangot.

– Igen. – vágta rá gyorsan Sárosdi. – Nagyon kellemes versek voltak.

– Kellemesek? – húzta föl a szemöldökét Dóra, abban a pillanatban lehetetlen volt a bájosan gyönyörű arcába nem beleszeretni. – Érdekes, ezt még senki nem mondta rájuk. Én se gondolnám, hogy ezek olyan könnyű versek lennének. Mindegyiknek van mondanivalója.

– Nem is azt mondtam, hogy könnyű versek – ingatta a fejét Sárosdi. – Azt mondtam, hogy kellemesek. Hogy jó volt őket olvasni. Jó érzéseket keltettek bennem.

– Mert az volt a szándékom! – szakította félbe Dóra. – Jót akartam üzeni velük az embereknek! Azt akartam, hogy a verseim által ráérezzenek a szépre, a jóra. Föl akartam hívni a figyelmüket az élet szépségeire, hogy ne csak a bajt, a gondokat, a gyötrelmeket lássák mindenütt. Olyan sok lehangoló dologról lehet manapság olvasni meg hallani! Én optimista szemléletű, pozitív hangvételű költőnő vagyok. Szerinted hol lehetne azokat a verseket elhelyezni?

Sárosdit meglepte a hirtelen kérdés, némi habozás után annak a vidéki irodalmi lapnak a címét mondta, amelyiknek a napokban írt kritikát. Dóra közölte, hogy ilyen című folyóirat nem volt még a kezében, mindenesetre megpróbálkozik vele.

– Ismersz onnan valakit?

– Ismerek – biccentett Sárosdi. – A főszerkesztőt mindenképpen. Meg futólag az egyik szerkesztőt is.

Meghozták a hosszúkávét. Dóra megkérte Sárosdit arra, hogy:

– Akkor szólj már oda nekik, kérlek, hogy küldök néhány verset. Tudod a postacímüket? – a szomszéd székhez, a táskájába nyúlt, tollat rántott ki belőle.

– Fejből nem. De meg tudod nézni valamelyik hírlapárusnál. Vagy a könyvtárban.

– Az interneten?

– Talán az interneten is.

A szépasszony fölírta a vidéki folyóirat nevét egy, a kávéház emblémájával díszített szalvétára.

A következő félóra azzal telt, hogy a prózaíró meghallgatta újdonsült hölgyismerőse kiselőadását az életéről, rosszul sikerült házasságáról és válásáról. Dóra lendületesen, élénk taglejtésekkel kísérve beszélt, Sárosdinak úgy tűnt, mintha egyetlen mondatba sűrítene életének addigi eseményeit. A prózaírónak – bár tekintetét egy pillanatra sem vette le az imádnivaló kis arcocskáról – időnként elkalandozott a figyelme, annyit azonban ki tudott hámozni, hogy Dóra férje egy gazdag üzletember volt, több vállalkozás tulajdonosa, aki nem igazán ambicionálta a felesége irodalmi törekvéseit. Holott Dóra már kamaszlány korában verselgetett, írásainak csodájára járt a gimnázium, nem csupán a diákok, a tanárok is, és már akkor elhatározta, hogy egy napon Magyarország legjobb költőnője lesz belőle. Elkezdte az egyetemen a magyarszakot, s bár azt pár szemeszter után a férjhezmenetel miatt abbahagyta, elszántsága változatlan maradt, és élénk érdeklődéssel figyelte az irodalmi élet eseményeit. A férje csak nevetett ezen, habókos dolognak tartotta a verselgetést az ő kötvényei és üzleti könyvei mellett, és noha hajlandó lett volna pénzt áldozni a felesége verseskötetének megjelenésére, összességében nem támogatta Dóra költészeti terveit. Mivel semmilyen kapcsolata nem volt irodalmi körökkel, abban se tudott segíteni, kihez lehetne a versekkel fordulni, melyik folyóiratban érdemes őket elhelyezni. Az érdek- és érdeklődésbeli különbségek egyre több vitához, veszekedéshez vezettek, a házasság elmergesedett, válással ért véget. Dóra elköltözött a közös villájukból, ám a férje volt olyan bőkezű, hogy vásárolt neki egy gyönyörű, nagy belvárosi lakást, és azóta afféle életjáradék formájában anyagilag is támogatja.

– A válásom óta egyedül élek – sóhajtott a monológ végén Dóra –, de hidd el nekem: sokkal jobban érzem magam, mint a házasságom idején. Csak mostanában jöttem rá, mennyire unalmas és egyhangú volt az életem. Sokat utaztunk, eljártunk ide-oda, rengeteg barátunk és ismerősünk volt, ám valami min-

dig hiányzott. Most már azt is tudom, mi. Az írás. Hogy nem verselhettem szabadon. Tudtam, hogy a férjem kineveti, hóbortnak tartja, ezért a költeményeim nagy részét titokban szerkeztem. Bizonyára te is észrevetted – bökött az asztal közepére kitett paksaméta felé –, hogy az utóbbi időkben született verseim sokkal felhőtlenebbek, mint a régebbiek.

– Igen, észrevettem – Sárosdi a kezébe vette a paksamétát, a homlokát ráncolva belelapozott, majd visszatette a kávéscsészék közé. – Gyereketek nem született?

– Nem. Tervezgettünk, de addig halogattuk, hogy elváltunk közben – Dóra nevetett: kivillantotta gyönyörű, hibátlan fogsorát, és az imádni való arcának mindkét felén megjelent egy-egy kis gödör.

– Nem is szeretnél?

A szépasszony vállat vont.

– Persze, hogy szeretnék. Még az is lehet, hogy egyszer férjhez megyek megint. Tudod, világéletemben arról álmodoztam, hogy egy híres író felesége leszek, úgy, hogy közben a verseim révén én is híres vagyok. Egymást támogatnánk, segítenénk, egymás mellett állnánk szellemileg, lelkileg, mindenféle értelemben, egyszóval kiegészítenénk egymást kívülről-belülről, nem csak a lelkünket, hanem a művészetünket is. Az biztos – Dóra, miközben a csészéjébe kapaszkodott, úgy rebegtette a szempilláját, akár valami díva egy száz évvel korábbi kávéházban –, hogy egy bús, de szép arcú, okos tekintetű és értelmesen gondolkodó íróba halálosan bele tudnék szeretni, még ha tesszem azt, púpos is.

Sárosdi bólintott, önkéntelenül arra gondolt: az ő ábrázatát vajon milyennek találja ez a csinos, jó alakú, szép arcú és nagyon dekoratív, szőkésbarna hajú hölgy? Igaz, púpja nincs, de van pocakja, mégpedig meglehetősen terebélyes.

– Akkor segítesz? – érdeklődött Dóra, és látva Sárosdi kérdő pillantását, a paksaméta felé mutatott: – A versek elhelyezésében. Szólsz az ismerősödnék?

– Hogyne, hogyne. Telefonálni fogok neki.

– Itt lakom nem messze. Hazakísérsz?

A prózaíró nem tudta eldönteni, volt-e kacérság Dóra hangjában, vagy csak ő hallotta így, mindenesetre fizetett és hazakísérte a hölgyet.

Nem mentek messze. Dóra három utcával arrébb, egy impozáns belvárosi ház impozáns, tágas, napsütötte, negyedik emeleti lakásában lakott, ablakai az utcára néztek, de már kellően magasan voltak ahhoz, hogy ne hallatszódjék be a város zaja. Sárosdi a nappaliban lévő heverőn üldögélve nem győzött ámuldozni a gyönyörűen felújított, kifogástalan állapotban lévő antik bútorokon, a falakon lógó, eredetinek tűnő festményeken, és a hatalmas könyvespolcon, amely teljes hosszában elfoglalta a nappali egyik falát, és amely a legkülönbébb témájú kötetekkel volt tele a művészeti albumoktól kezdve az útikönyveken át a szakácskönyvekig.

Dóra követte a prózaíró pillantását:

– A férjemnek egy darab se kellett a családi könyvtárból, úgyhogy mindet elhozhattam a villánkból. Szerencsére. Most van bőven olvasnivalóm – azzal kivette Sárosdi kezéből a narancslevet, a dohányzóasztalra tette a poharat, és a prózaíró ölébe ült. – Szia.

– Szia – ismételte Sárosdi, és a következő pillanatban azon kapta magát, hogy csókolózik Dórával. Teljesen belevörösödött. A házassága idején a felesége mindig azt vágta a fejéhez, hogy nem tud csókolózni, úgyhogy most nagyon koncentrált, nehogy szégyenben maradjon Dóra kávéízű- és illatú ajkai között.

– Menjünk át a hálóba – javasolta Dóra.

Sárosdi nem vette észre, hogy történt, ám mikorra a hálóba értek és leheveredtek a megvetett és egy szál ágytakaróval borított ágyra, Dóra már teljesen meztelen volt. Segített a prózaírónak a vetkőzésben, azután azt kérdezte:

– Mit csináljak?

Sárosdi nyögött egyet felelet gyanánt és a plafonra szegezte tekintetét. Dóra előbb kezelésbe vette, utána megpróbált életet lehelni bele. Kicsivel később fölemelte a fejét, ránézett Sárosdira, és azt mondta:

– Ne izgulj. Hallom, ahogy hangosan dörömböl a szíved.

– Nem izgulok – mondta Sárosdi, és magában megállapította, hogy tényleg hangosan dörömböl.

Dóra pár perccel később föladta. Fölállt, még egyszer megmutatta a gyönyörű testét Sárosdinak, aztán magára terített egy köpenyt, és kiment a nappaliból.

Sárosdi úgy kullogott utána, mint akit agyonvertek. Nagyokat nyögve leült a heverőre, Dóra mellé, a kezébe vette a poharat, és arra gondolt, mennyivel jobb volt néhány perccel ez előtt, amikor itt ült teljes nyugalomban, narancslevet szopogattott, és nézegette a hatalmas polcon a könyveket. Mosolyogni próbált, ám a nagyon csinos, nagyon jó alakú, szép arcú és nagyon dekoratív, szőkésbarna hajú hölgy nem mosolygott vissza. Sárosdi megitta a narancslé maradékát, nagy koppanással letette a dohányzóasztalra a poharat, fölállt a heverőről. Ezt tette Dóra is, aki összébbr húzta magán a köpenyt, és a mozdulat közben egy pillanatra (talán véletlenül, talán szándékosan) újra láthatóvá tette testének egy keskeny darabját.

– Azt hiszem, mennem kell – mondta Sárosdi.

Dóra bólintott. Az arcáról semmit nem lehetett leolvasni. Fölvette a dohányzóasztalról az üres poharat, a prózaíró látta, hogy a helyén párás folt maradt az üveglapon. Akkor vette észre, hogy Dóra odakészített az asztal szélére egy poháralátétet is, ám ő nem használta.

Az előszobában a cipőjét húzta, amikor azt kérdezte Dóra:

– Még ma telefonálsz a főszerkesztő ismerősödek?

– Igen, még ma telefonálok.

– Mert akkor holnap postára adom a verseimet. Vagy mit gondolsz, küldjem el nekik e-mailben?

– E-mailben is elküldheted. Én is e-mailben fogok nekik küldeni valamit. Szólok, hogy figyeljék.

A prózaíró megkötötte a cipőjét, leakasztotta a fogasról a kabátját, és észrevett az előszoba sarkában három hatalmas műanyag szatyrot. Utcai árusok, batyusok szokták olyanból árulni a bizonytalan származású, ám finom gyapjútakarót. Ezúttal ruhákkal volt tele.

– A barátnőimtől gyűjtöttem össze – mondta Dóra, megelőzve Sárosdi kérdését. – Holnap végig akarom járni a házat is, megkérdezem, ki mit tud adni. Aztán leadom őket.

Sárosdi a műanyag szatyrok tetején lévő blézereket és kosztümfelsőket nézte.

– Kinek adod le?

– Az egyik szeretetszolgálatnak dolgozom. Még a házasságom idején kezdtem. Gyűjtünk a hazai szegényeknek, meg külföldieknek is. Utóbbiaknak főleg katasztrófák idején – Dóra só-

hajtott. – Amíg a férjem segített elvinni őket a gyűjtőhelyre, könnyebben ment, de most is megoldom valahogy.

– Segíték én – mondta Sárosdi. – Mikor mészt?

– Van autód?

– Nincs. De elvisszük taxival.

Dóra a homlokát ráncolta.

– Mikor mészt? – ismételte Sárosdi.

– A jövő hét elején.

– Szólj, hogy mikor. Jövök és segítek.

Dóra habozni látszott.

– Jobb volna, ha lenne autód. Egyszerűbb lenne.

– Nem jó a taxi?

– Saját autóval egyszerűbb.

– Szerintem taxival is meg tudjuk oldani.

Sárosdi rámosolygott Dórára, de a szépasszony nem mosolygott vissza reá.

– Majd meglátom – mondta, és becsukta a prózáíró mögött az ajtót.

– Szia – mondta Sárosdi, már a gangon.

Még várt pár pillanatig (nem tudta, mire, úgy érezte, várnia kell, vagy talán érdemes), majd elindult lefelé a lépcsőn. Kint, az utcán fölnézett Dóra ablakaira. Nem látott semmit. Akkor megfordult, és elindult haza.

Tartalom

Kommunikációs zavar • 5
Füst • 18
A hatvanötödik év • 28
Lídia • 37
Eszter • 43
Zóna • 53
Tatyjana e-mailje Anyeginhoz • 63
Üzenet • 68
Kóla együttes • 76
A megtisztulás ideje • 84
Tanulmányút • 93
Elbeszélés a szerelemről, melyhez vér tapad • 99
Priszka • 106
Aranyeső Voorburgban • 108
A Brüll-ház • 123
Súlyfelesleg • 130
Buli • 139
Versek • 147

BENEDEK SZABOLCS

1973-ban született.

Főbb művei:

A Nagy Degeneráció (regény, 1997);

Berényi szerelme (novellák, 1999);

Mathias rex (regény, 2000);

Báthory Zsigmond (regény, 2002);

Így élt John Lennon (novellák, 2002); Parázsvölgy (regény, 2005).

Kommunikációs zavar című kötetébe az elmúlt
öt évben írott novelláiból válogatott.

www.benedeksz.hu

*„A világ, amit itt megismerünk, az adott kontextusban a
lehető világok leglehetőbbike” – Garaczi László*

„Benedek Szabolcs én vagyok” – Harangi Andrea

*„Benedek Szabolcs már első könyvében,
A Nagy Degeneráció című regényben is vérbeli elbeszélőnek
bizonyult, mostanra azonban a mesterséget kiválóan
ismerő, eszközeit tudatosan használó, érett íróvá is vált.
A Kommunikációs zavar írásai méltóak a magyar novella
legjobb hagyományaihoz” – Márton László*

*„Íme a bizonyíték, hogy
a divatáramlatokon kívül is lehet még jól írni.
Sőt, ott lehet csak igazán” – Papp Sándor Zsigmond*

CONFLEX

www.pontkiado.hu

7 €

ISBN 963 7265 35 X

Ára: 1820 Ft